

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

**КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ
ЗА ГОДИНУ КОЈА СЕ ЗАВРШИЛА
31. ДЕЦЕМБАР 2016. ГОДИНЕ**

САДРЖАЈ

	<u>Страна</u>
Извештај независног ревизора	1 - 2
Консолидовани биланс успеха	3
Консолидовани извештај о осталом резултату	4
Консолидовани биланс стања	5
Консолидовани извештај о променама на капиталу	6 - 7
Консолидовани извештај о токовима готовине	8 - 9
Консолидоване напомене уз финансијске извештаје	10 - 179
Годишњи извештај о пословању Групе	

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Španskih boraca 3
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA KOMERCIJALNE BANKE A.D. BEOGRAD

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d. Beograd i njenih zavisnih pravnih lica (u daljem tekstu: "Grupa"), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva Grupe za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocena rizika da li konsolidovani finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled prevare ili greške. Vršeci procenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Grupe. Revizija takođe uključuje ocenu opravdanosti primene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2016. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Building a better
working world

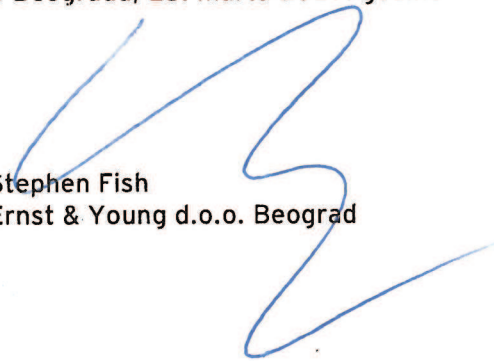
Izveštaj o drugim pravnim i zakonskim zahtevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izveštaja o poslovanju Grupe. Rukovodstvo Grupe je odgovorno za pripremanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa propisima Republike Srbije. Naša odgovornost je da ocenimo da li je godišnji izveštaj o poslovanju usklađen sa godišnjim konsolidovanim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu. Naše procedure u vezi godišnjeg izveštaja o poslovanju su bile ograničene na procenjivanje da li su računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju usklađene sa godišnjim konsolidovanim finansijskim izveštajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u godišnji izveštaj o poslovanju koje proističu iz nerevidiranih finansijskih ili drugih evidencija. Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju su usklađene, po svim materijalno značajnim aspektima, sa konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine.

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za godinu završenu 31. decembra 2015. godine su revidirani od strane drugog revizora koji je izrazio nekvalifikovano mišljenje na ove finansijske izveštaje dana 6. aprila 2016. godine.

U Beogradu, 23. marta 2017. godine

Stephen Fish
Ernst & Young d.o.o. Beograd

Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor

Jelena Čvorović
2115099228-
3011980715224

Digitally signed by Jelena Čvorović
2115099228-3011980715224
DN: cn=Jelena Čvorović 2115099228-
3011980715224, c=RS, o=17155270 ERNST
& YOUNG DOO BEOGRAD, ou=101524091
Administracija,
email=jelena.cvorovic@rs.ey.com
Date: 2017.03.28 18:41:03 +0200

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД
КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2016. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	2016.	2015. Коригован *
Приходи од камата	8	17,934,819	20,531,231
Расходи од камата	8	(3,478,486)	(5,691,858)
Нето приходи од камата		14,456,333	14,839,373
Приходи од накнада и провизија	9	6,643,289	6,391,393
Расходи од накнада и провизија	9	(1,549,766)	(1,201,111)
Нето приходи од накнада и провизија		5,093,523	5,190,282
Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	10	76,323	4,264
Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	11	194,568	19,334
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	12	6,076	(6,366)
Нето добитак по основу инвестиција у уделе	13	5,143	-
Остали пословни приходи	13	607,976	471,037
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	14	(13,079,497)	(13,807,580)
Укупан нето пословни приход		7,360,445	6,710,344
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	15	(5,059,469)	(4,693,323)
Трошкови амортизације	16	(729,726)	(865,987)
Остали расходи	17	(8,104,936)	(8,044,592)
(Губитак) / добитак пре опорезивања		(6,533,686)	(6,893,558)
Порез на добитак	18	(21,318)	(22,211)
Добитак од креираних одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	18	315,718	114,819
Губитак од смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	18	(1,844)	(108)
(Губитак) / добитак текуће године (након опорезивања)		(6,241,130)	(6,801,058)
Зарада по акцији			
Основна зарада по акцији	35.2	(0.480)	(0.362)
Умањена (разводњена) зарада по акцији	35.2	(0.480)	(0.362)

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

*Одређени износи представљени овде не одговарају износима из консолидованих финансијских извештаја за 2015. годину и одражавају унете корекције (Напомена 3.1.)

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 22. марта 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

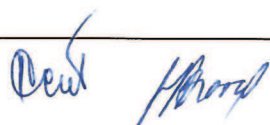
Слађана Јелић

Заменик председника Извршног одбора Банке

Alexander Picker

Председник Извршног одбора

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД**КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ**
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2016. године
(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u> <u>Коригован *</u>
(Губитак) / добитак текуће године		<u>(6,241,130)</u>	<u>(6,801,058)</u>
<i>Остали укупан резултат</i>			
Повећање ревалоризационих резерви по основу основних средстава и нематеријалних улагања	35	178.371	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу основних средстава и нематеријалних улагања	35	-	(234)
Актуарски добици	34;35	1,665	-
Актуарски губици	34;35	(4,011)	(39,843)
Позитивни ефекти промене фер вредности по основу финансијских средстава расположивих за продају	35.3	683,461	2,044,882
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	35.3	(60,257)	(34,281)
Позитивне кумулативне разлике по основу курсирања инооперација	35	87,708	23,939
Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	35	2,386	5,678
Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	35	(116,050)	(300,593)
Остали укупан резултат периода, после пореза		<u>773,273</u>	<u>1,699,548</u>
Укупан резултат периода		<u>(5,467,857)</u>	<u>(5,101,510)</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

*Одређени износи представљени овде не одговарају износима из консолидованих финансијских извештаја за 2015. годину и одражавају унете корекције (Напомена 3.1.)

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 22.марта 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

		
Слађана Јелић		Alexander Picker
Заменик председника Извршног одбора Банке		Председник Извршног одбора

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД
КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2016. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	31.12.2016.	31.12.2015. Коригован *	01.01.2015.
АКТИВА				
Готовина и средства код централне банке	19	61,919,102	68,895,218	72,633,528
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	20	247,862	855,811	121,634
Финансијска средства расположива за продају	21	139,808,210	131,913,119	98,958,788
Финансијска средства која се држе до доспећа	22	368,999	109,306	390,015
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	23	43,216,681	17,848,897	35,733,988
Кредити и потраживања од комитената	24	166,401,008	179,422,656	203,828,648
Нематеријална улагања	25	394,546	251,948	451,205
Некретнине, постројења и опрема	26	6,251,187	6,392,007	6,605,496
Инвестиционе некретнине	27	2,608,051	2,899,921	2,711,213
Текућа пореска средства	18	7,283	40,079	79,572
Одложена пореска средства	18	-	-	5
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	28	349,523	170,667	137,802
Остала средства	29	7,255,156	7,661,929	9,050,215
Укупна актива		428,827,608	416,461,558	430,702,109
ПАСИВА				
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	30	9,822,519	18,768,726	26,274,764
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	31	345,135,959	319,334,622	321,094,208
Субординиране обавезе	32	6,178,390	6,077,962	6,036,680
Резервисања	33	2,021,507	2,212,728	1,732,069
Текуће пореске обавезе	18	9,027	11,905	14,726
Одложене пореске обавезе	18	53,457	341,247	160,991
Остале обавезе	34	6,314,329	5,019,966	3,314,942
Укупне обавезе		369,535,188	351,767,156	358,601,380
Капитал				
Акцијски капитал	35	40,034,550	40,034,550	40,034,550
Добитак	35	545,985	195,933	6,925,972
Губитак	35	(7,048,674)	(6,962,172)	-
Резерве	35	25,760,493	31,426,026	25,140,140
Учешћа без права контроле	35	66	65	67
Укупан капитал који припада власницима Банке		59,292,420	64,694,402	72,100,729
Укупне обавезе и капитал		428,827,608	416,461,558	430,702,109

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

*Одређени износи представљени овде не одговарају износима из консолидованих финансијских извештаја за 2015. годину и одражавају унете корекције (Напомена 3.1.)

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 22. марта 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

 Слађана Јелић Заменик председника Извршног одбора Банке	 Alexander Picker Председник Извршног одбора
---	--

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. Јануара до 31. децембра 2016. године
(У хиљадама динара)

	Акцијски капитал (Напомена 35)	Емисиона премија (Напомена 35)	Резерве из добити и остале резерве (Напомена 35)	Ревалориза- ционе резерве (Напомена 35)	Акумулирани резултат (Напомена 35)	Укупно већински власници (Напомена 35)	Мањински интерес (Напомена 35)	Укупно (Напомена 35)
Стање на дан 1. Јануара 2016.године	17,191,466	22,843,084	25,737,155	5,688,871	(6,766,239)	64,694,337	65	64,694,402
Губитак текуће године	-	-	-	-	(6,241,130)	(6,241,131)	-	(6,241,130)
Остали укупан резултат, после пореза	-	-	-	-	-	-	-	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу основних средстава	-	-	-	178,371	-	178,371	-	178,371
Нето повећање по основу промене фер вредности хартија од вредности расположивих за продају и курсних разлика по основу курсирања инооперација	-	-	-	710,912	-	710,912	-	710,912
Актурарски добици/ губици	-	-	-	(2,346)	-	(2,346)	-	(2,346)
Порески ефекти осталог укупног резултата	-	-	-	(113,664)	-	(113,664)	-	(113,664)
Остали укупан резултат, после пореза	-	-	-	773,273	-	773,273	-	773,273
Укупан резултат периода	-	-	-	773,273	(6,241,130)	(5,467,857)	-	(5,467,857)
Пренос са резерви на резултат и покриће губитка из 2015. године	-	-	(6,428,819)	-	6,428,819	-	-	-
Обавеза по основу дивиденди	-	-	-	-	(23,531)	(23,531)	-	(23,531)
Обавеза по основу учешћа запослених у добити	-	-	-	-	-	-	-	-
Добици од ревалоризационих резерви (ефекат амортизације)	-	-	-	(23,663)	-	(23,663)	-	(23,663)
Остала повећања/смањења	-	-	12,170	1,506	99,392	113,068	1	113,069
Стање 31. децембра 2016. године	17,191,466	22,843,084	19,320,506	6,439,987	(6,502,689)	59,292,354	66	59,292,420
Стање на дан 1. Јануара 2015.године	17,191,466	22,843,084	21,117,841	4,022,299	6,925,972	72,100,662	67	72,100,729
Губитак текуће године	-	-	-	-	(7,039,329)	(7,039,329)	(2)	(7,039,331)
Корекција (напомена 3.1.)	-	-	-	-	238,273	238,273	-	238,273
Кориговани губитак текуће године	-	-	-	-	(6,801,056)	(6,801,056)	(2)	(6,801,058)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

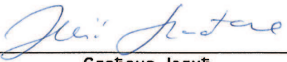
КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ (наставак)
 У периоду од 1. Јануара до 31. децембра 2015. године (КОРИГОВАН)
 (У хиљадама динара)

	Акцијски капитал (Напомена 35)	Емисиона премија (Напомена 35)	Резерве из добити и остале резерве (Напомена 35)	Ревалоризационе резерве (Напомена 35)	Акумулирани резултат (Напомена 35)	Укупно већински власници (Напомена 35)	Мањински интерес (Напомена 35)	Укупно (Напомена 35)
Остали укупан резултат, после пореза								
Смањење ревалоризационих резерви по основу основних средстава	-	-	-	(234)	-	(234)	-	(234)
Нето повећање по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	689,788	-	689,788	-	689,788
Корекција (напомена 3.1.)	-	-	-	1,344,752	-	1,344,752	-	1,344,752
Кориговано нето повећање по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	2,034,540	-	2,034,540	-	2,034,540
Актуарски добити/ губици	-	-	-	(39,843)	-	(39,843)	-	(39,843)
Порески ефекти осталог укупног резултата	-	-	-	(93,202)	-	(93,202)	-	(93,202)
Корекција (напомена 3.1.)	-	-	-	(201,713)	-	(201,713)	-	(201,713)
Кориговани порески ефекти осталог укупног резултата	-	-	-	(294,915)	-	(294,915)	-	(294,915)
Остали укупан резултат, после пореза	-	-	-	1,699,548	-	1,699,548	-	1,699,548
Укупан резултат периода	-	-	-	1,699,548	(6.801.056)	(5,101,508)	(2)	(5,101,510)
Пренос дела добити 2014. у законске резерве	-	-	4,616,652	-	(4.616.652)	-	-	-
Обавеза по основу дивиденди	-	-	-	-	(1,962,751)	(1,962,751)	-	(1,962,751)
Обавеза по основу учешћа запослених у добити	-	-	-	-	(347,000)	(347,000)	-	(347,000)
Добити од ревалоризационих резерви (ефекат амортизације)	-	-	-	(33,446)	33,446	-	-	-
Остала повећања/смањења	-	-	2,662	470	1,802	4,934	-	4,934
	17,191,466	22,843,084	25,737,155	5,688,871	(6,766,239)	64,694,337	65	64,694,402

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 22. марта 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

 Слађана Јелић
 Заменик председника Извршног одбора Банке

 Alexander Picker
 Председник Извршног одбора

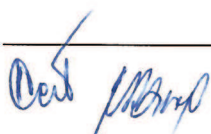

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД
КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1.1. до 31. децембра 2016. године

(У хиљадама динара)

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	25,910,395	26,842,635
Приливи од камата	18,999,073	20,361,516
Приливи од накнада	6,645,894	6,288,891
Приливи по основу осталих пословних активности	249,716	188,652
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	15,712	3,576
Одливи готовине из пословних активности	(17,780,872)	(18,889,338)
Одливи по основу камата	(4,611,405)	(6,307,483)
Одливи по основу накнада	(1,548,563)	(1,204,621)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	(4,975,861)	(4,653,121)
Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет прихода	(850,525)	(878,747)
Одливи по основу других трошкова пословања	(5,794,518)	(5,845,366)
Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима	8,129,523	7,953,297
Смањење пласмана и повећање депозита и осталих обавеза	39,021,996	25,371,475
Смањење кредита и потраживања од банака, других финансијских организација, централне банке и комитената	-	25,371,475
Смањење финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха, финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању	12,160,679	-
Повећање депозита и осталих обавеза према банкама, другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима	26,861,317	-
Повећање депозита и осталих обавеза према банкама, другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима	-	-
Повећање пласмана и смањење узетих депозита и осталих обавеза	(15,888,347)	(10,665,402)
Повећање кредита и потраживања од банака, других финансијских организација, централне банке и комитената	(15,888,347)	-
Повећање финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха, финансијских средстава намењених трговању и осталих хартија од вредности које нису намењене инвестирању	-	(2,787,085)
Смањење депозита и осталих обавеза према банкама, другим финансијским организацијама, централним банкама и комитентима	-	(7,878,317)
Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит	31,263,172	22,659,370
Плаћени порез на добит	(32,936)	(22,247)
Исплаћене дивиденде	(119,477)	(403)
Нето прилив готовине из пословних активности	31,110,759	22,636,720

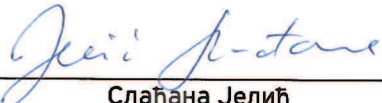

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД**КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ**
У периоду од 1.1. до 31. децембра 2016. године
(У хиљадама динара)

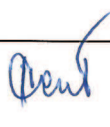

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања	<u>40,753,985</u>	<u>30,082,331</u>
Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	40,739,298	30,052,943
Приливи од продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	1,092	27,782
Прилив од продаје инвестиционих некретнина	<u>13,595</u>	<u>1,606</u>
Одливи готовине из активности инвестирања	<u>(58,443,427)</u>	<u>(57,516,667)</u>
Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	(57,848,368)	(57,118,678)
Одливи за куповину нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	<u>(595,059)</u>	<u>(397,989)</u>
Нето одлив готовине из активности инвестирања	<u>(17,689,442)</u>	<u>(27,434,336)</u>
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања	<u>124,293,315</u>	<u>122,582,139</u>
Приливи по основу узетих кредита	124,293,315	122,582,139
Одливи готовине из активности финансирања	<u>(136,856,025)</u>	<u>(127,150,287)</u>
Одливи готовине по основу узетих кредита	<u>(136,856,025)</u>	<u>(127,150,287)</u>
Нето (одлив) / прилив готовине из активности финансирања	<u>(12,562,710)</u>	<u>(4,568,148)</u>
СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	229,979,691	204,878,580
СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	<u>(229,121,084)</u>	<u>(214,244,344)</u>
НЕТО (СМАЊЕЊЕ) / ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ	<u>858,607</u>	<u>(9,365,764)</u>
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	<u>38,666,685</u>	<u>47,896,270</u>
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	963,271	1,375,219
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	<u>(826,820)</u>	<u>(1,239,040)</u>
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА	<u>39,661,743</u>	<u>38,666,685</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 22. марта 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

 Слађана Јелић		 Alexander Picker
Заменик председника Извршног одбора Банке		Председник Извршног одбора

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКАРСКЕ ГРУПЕ

Комерцијална банка а.д., Београд (у даљем тексту "Матична банка") основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана је у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године. Порески идентификациони број Матичне банке је 100001931.

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке имају:

Република Србија	41.74%
EBRD, Лондон	24.43%

Матична банка има три зависна правна лица са учешћем у власништву:

- 100% - Комерцијална банка а.д., Будва, Црна Гора
- 100% - Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија
- 99.998% - Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина.

Мањински власник у Комерцијалној банци а.д., Бања Лука са 0.002% је Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји и напомене уз консолидоване финансијске извештаје представљају податке Матичне банке, Комерцијалне банке а.д., Будва, Комерцијалне банке а.д., Бања Лука и Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (у даљем тексту „Група“).

Комерцијална банка а.д., Будва основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке а.д., Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године. Матични број Комерцијалне банке а.д., Будва је 02373262.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године је уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. Матични број Комерцијалне банке а.д., Бања Лука је 11009778.

Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд основано је у децембру 2007. године и регистровано 5. фебруара 2008. године. Матични број Друштва је 20379758.

Активности Групе укључују кредитне, депозитне и гаранцијске послове и послове платног промета у земљи и иностранству у складу са Законом о банкама, као и послове управљања инвестиционим фондовима. Група је дужна да послује по принципима ликвидности, сигурности и профитабилности.

На дан 31. децембра 2016. године Групу чине: централа и седиште Матичне банке у Београду, у улици Светог Саве бр. 14; седиште Комерцијалне банке а.д., Будва у Будви - ПЦ Подкошљун бб; седиште Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у Бања Луци - улица Веселина Маслеше бр. 6; седиште Друштва за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд у Београду, у улици Краља Петра бр.19; 34 филијала и 228 експозитура на територији Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине (2015. године: 38 филијала и 228 експозитура).

Група је на дан 31. децембра 2016. године имала 3,152 запослених, а 31. децембра 2015. године 3,148 запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и приказивање консолидованих финансијских извештаја

Консолидовани финансијски извештаји Групе за 2016. годину састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања ("МСФИ").

Приложени консолидовани финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Одлуком о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке ("Службени гласник Републике Србије" бр. 71/2014 и 135/2014).

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Матична банка је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напмени 3.

Чланице Групе су току 2016. године водиле пословне књиге и саставиле појединачне финансијске извештаје у складу са локалним законским прописима, осталим прописима који се базирају на Међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима надлежних централних банака и регулаторних тела. Појединачни финансијски извештаји су ревидирани од стране екстерних ревизора, на основу важећих локалних прописа.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни финансијски извештаји зависних банака су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу рачуноводствених прописа Републике Србије.

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 17. марта 2017. године.

Консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Осим ако није другачије назначено, сви износи су наведени у динарима и заокружени у хиљадама.

Функционалне валуте EUR из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Будва и ВАРМ из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту, односно функционалну валуту Матичне банке - динар (РСД) на бази званично објављених курсева у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.1. Основе за састављање и приказивање консолидованих финансијских извештаја (наставак)

Усвојене рачуноводствене политике су у складу са онима из претходне финансијске године, изузев следећих измењених МСФИ која су усвојена од стране Групе од 1. јануара 2016. године:

- **МРС 27: Појединачни финансијски извештаји (измена)**

Измене и допуне ступају на снагу за годишње периоде од 1. јануара 2016. године. Изменама и допунама је дозвољено ентитетима да користе метод капитала за признавање улагања у зависна друштва, заједничке подухвате и придружена друштва у њиховим појединачним финансијским извештајима, што ће помоћи одређеним законодавствима прелаз на МСФИ за појединачне финансијске извештаје, смањујући трошкове усаглашавања, при том не умањујући обим информација доступних инвеститорима. Менаџмент Групе је применио промене овог стандарда на финансијско извештавање.

- **МРС 1: Презентација финансијских извештаја**

Измене МРС 1 Презентација финансијских извештаја охрабрују компаније у примени професионалне процене у одлучивању које информације ће обелоданити и како да их структурирају у својим финансијским извештајима. Измене ступају на снагу за годишње периоде од 1. јануара 2016. године. Уже фокусиране изменама се више појашњава МРС 1 него што се мењају постојећи захтеви. Измене се односе на материјалност, редослед напомена уз финансијске извештаје, збирове и њихово рашчлањавање, рачуноводствене политике и презентацију ставки осталог укупног резултата (ОЦИ) који произилази из улагања по методи учешћа. Менаџмент Групе је применио промене овог стандарда на финансијско извештавање.

- **МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, МРС 38 Нематеријална улагања (измена): Појашњење прихватљивих метода обрачуна амортизације**

Измена ступа на снагу за периоде који почињу 1. јануара 2016. године. Измена даје додатне смернице о томе како треба да се обрачунава амортизација некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања. Измена појашњава принципе МРС 16 и МРС 38 према којима приходи одражавају економске користи које се генеришу пословањем (чији је имовина део), а не економске користи који се уживају коришћењем имовине. Као резултат, однос генерисаних прихода и укупних прихода за које се очекује да ће бити генерисани не може се користити при амортизацији некретнина, постројења и опреме те се може користити само у врло ограниченим околностима при амортизацији нематеријалних улагања. Менаџмент Групе је применио промене овог стандарда на финансијско извештавање.

- **Измене и допуне МСФИ 11: Улагање у заједничке аранжмане (измена):**

Ове измене и допуне ступају на снагу за годишње периоде који почињу 1. јануара 2016. године или након тога. МСФИ 11 се односи на рачуноводствени третман учешћа у заједничким подухватима и заједничким операцијама. Измене дају нове смернице о томе како рачуноводствено третирати стицање учешћа у заједничкој операцији која чини пословање у складу са МСФИ, и утврђује адекватан рачуноводствени третман таквих стицања. Група нема трансакције које су у обухвату ових измена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)

2.2. Измене и допуне МСФИ чије су ступање на снагу и примена обавезни у текућој години
(наставак)

• **Измене и допуне МРС-а 19: Дефинисани планови накнада: доприноси запослених**

Измене су ступиле на снагу за периоде који су почели 1. фебруара 2015. године. Измене се односе на доприносе од запослених или трећих лица приликом признавања дефинисаних планова накнада. Сврха измена је поједностављење признавања ових доприноса који су независни од броја година службе запосленог, на пример, доприноси запослених се обрачунавају као фиксни проценат зараде. Група нема дефинисане планова накнада који су у обухвату ових измена.

• Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао **Циклус годишњих побољшања МСФИ 2010 - 2012**, који је скуп допуна МСФИ. Допуне су применљиве за годишњи период почев од или након 1. фебруара 2015. године. Ниједна од ових допуна нема утицаја на финансијске извештаје Групе:

- **МСФИ 2 Плаћање акцијама:** Ово побољшање мења дефиницију 'услова стицања' и 'тржишних услова' и додаје дефиниције за 'стање учинка' и 'услов услуга' (који су претходно били део дефиниције 'услова стицања').
- **МСФИ 3 Пословне комбинације:** Ово побољшање појашњава да се контингент разматрања у пословима стицања који није класификован као капитал накнадно вреднује по фер вредности кроз биланс успеха без обзира да ли спада у оквир МСФИ 9 Финансијски инструменти.
- **МСФИ 8 Сегменти пословања:** Ово побољшање захтева да ентитет обелодани процене руководства у примени критеријума за обједињавање у сегментима пословања и појашњава да ће ентитет обезбедити само усаглашавање укупних средстава по сегментима са средствима ентитета ако се о средствима сегмента редовно извештава.
- **МСФИ 13 Мерење фер вредности:** Ово побољшање у Основама за закључивање МСФИ 13 појашњава да издавање МСФИ13 и допуна МСФИ 9 и МРС 39 није укинуло могућност мерења краткорочних потраживања и обавеза без наведене каматне стопе по њиховим фактурним вредностима без дисконтовања ако је ефекат дисконтовања нематеријалан.
- **МРС 16 Постројења некретнине и опрема:** Допуна појашњава да када је ставка некретнина, постројења и опреме ревалоризирана, бруто набавна вредност се прилагођава на начин који је конзистентан са ревалоризацијом садашње вредности.
- **МРС 24 Обелодањивање повезаних страна:** Допуна појашњава да је ентитет који пружа услуге кључног руковођења извештајном ентитету или матичном друштву извештајног ентитета је, у том случају, повезана страна извештајног ентитета.
- **МРС 38 Нематеријална имовина:** Допуна појашњава да када је нематеријална имовина ревалоризирана бруто садашња вредност је прилагођена на начин који је конзистентан са ревалоризацијом садашње вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)

2.2. Измене и допуне МСФИ чије су ступање на снагу и примена обавезни у текућој години
(наставак)

- Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао **Циклус годишњих побољшања МСФИ 2012 - 2014**, који је скуп допуна МСФИ. Допуне су применљиве за годишњи период почев од или након 1. јануара 2016. године. Ниједна од ових допуна нема утицаја на финансијске извештаје Групе.
 - **МСФИ 5 Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања:** Промена појашњава да промена једног метода располагања другима (путем продаје или дистрибуције власницима) не треба да се сматра новим планом отуђења, већ наставком оригиналног плана. Стога, не постоји прекид у примени захтева МСФИ 5. Промена такође појашњава да промена метода отуђења не мења датум класификације.
 - **МСФИ 7 Финансијски Инструменти: Обелодањивања:** Промена појашњава да уговор о сервисирању који укључује накнаду може представљати наставак учешћа у финансијском средству. Такође, промена појашњава да МСФИ 7 обелодањивања која се односе на пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза нису обавезна у сажетом периодичном финансијском извештају.
 - **МРС 19 Примања запослених:** Промена појашњава да се дубина тржишта висококвалитетних корпоративних обвезница одређује на основу валуте у којој су обавезе деноминирани, пре него на основу земље у којој су обавезе лоциране. Када не постоји дубоко тржиште за висококвалитетне корпоративне обвезнице у тој валути, морају се користити државне обвезнице.
 - **МРС 34 Периодично финансијско извештавање:** Промена појашњава да захтевана периодична обелодањивања морају бити или у периодичним финансијским извештајима или инкорпорирана повезивањем између периодичних финансијских извештаја и где год су укључена у оквиру ширих периодичних финансијских извештаја (нпр., у коментару руководства или извештају о ризицима). Одбор специфицира да остале информације у оквиру периодичних финансијских извештаја морају бити доступне корисницима под истим условима као периодични финансијски извештаји и у исто време. Уколико корисници немају приступ осталим информацијама на овај начин, онда периодични финансијски извештај није комплетан.

2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу за пословну годину која се завршава 31. децембра 2016. године:

- **Међународни стандард финансијског извештавања 9 Финансијски Инструменти: Класификација и Мерење**

Стандард је примењив за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, са дозвољеном ранијом применом. Финална верзија МСФИ 9 Финансијски Инструменти одражава све фазе пројекта финансијских инструмента и замењује МРС 39 Финансијски Инструменти: Признавање и одмеравање и све претходне верзије МСФИ 9. Стандард уводи нове захтеве за класификацију и мерење, обезвређење, и рачуноводство хецинга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени (наставак)

- **МСФИ 15 Приходи из уговора са купцима**

Стандард је примењив почев од или после 1. јануара 2018. године. МСФИ 15 успоставља модел од пет корака који ће се примењивати на приходе из уговора са купцима (уз ограничен број изузетака), независно од врсте прихода или индустрије. Захтеви стандарда ће се такође примењивати на признавање и мерење добитака и губитака од продаје неке нефинансијске имовине, која није последица уобичајених активности Банке (нпр. продаја сталне материјалне или нематеријалне имовине). Стандард захтева детаљна обелодањивања, укључујући разврставање укупних прихода, информације о чинидбеним обавезама из уговора, промене у стању имовине и обавеза по основу уговора између периода, као и кључне процене. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МСФИ 15 Приходи из уговора са купцима (појашњења)**

Појашњења стандарда ће се примењивати почев од или после 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену. Циљ је појашњење намере коју је Одбор за међународне рачуноводствене стандарде имао при дефинисању захтева МСФИ 15 Приходи из уговора са купцима, посебно у делу који се односи на рачуноводствено обухватање идентификованих чинидбених обавеза, појашњавајући принцип „појединачне идентификације“, принципал-агент проблем (процена да ли је Друштво принципал или агент), као и примену контролног приступа и лиценцирања, обезбеђујући додатне смернице за рачуноводствени третман интелектуалне својине и ауторских права. Појашњења такође обезбеђују додатне практичне савете за Банке која ће примењивати МСФИ 15 потпуно ретроспективно, или која ће изабрати примену модификованог ретроспективног приступа. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МСФИ 16 Лизинг**

Стандард је применљив почев од или после 1. јануара 2019. године. МСФИ 16 дефинише почетно признавање, одмеравање и обелодањивање лизинга за обе стране у уговору, односно за купца („зајмопримца“) и за добављача („зајмодавца“). Нови стандард захтева да зајмопримац призна већину зајмова у својим финансијским извештајима. Зајмодавци ће имати један рачуноводствени модел за све врсте лизинга, уз поједине изузетке. Рачуноводство зајмодавца остаје суштински непромењено. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени (наставак)

- **МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји и МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете: Продаја активе између инвеститора и зависног предузећа (Измена)**

Измене и допуне указује на познато неслагање између захтева у МСФИ 10 и оних у МРС 28, везаних за продају или уношење активе између инвеститора и његових зависних предузећа и заједничких подухвата. Резултат допуна односи се на то да је укупан губитак или добитак признат када трансакција тангира бизнис, без обзира да ли је реч о зависном друштву или не. Делимичан добитак или губитак је признат када трансакција тангира активу која није кључна за обављање бизниса, чак и када је ова актива део зависног предузећа. У децембру 2015. године, Одбор за међународне рачуноводствене стандарде одложио је датум примене овог стандарда чекајући исход истраживања везано за метод учешћа. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МРС 12 Порез на добит (Измена): Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке**

Измене су применљиве почев од или после 1. јануара 2017. године, са могућношћу ранијег почетка примене. Циљ ових измена и допуна је да појасни обрачун за одложена пореска средства за нереализоване губитке, како би се одговорило на различиту примену МРС 12 у пракси. Конкретни проблеми за које постоје различита решења у пракси се односе на случајеве када се јавља одбитна привремена разлика након пада фер вредности, затим на надокнаду средства вишој од његове књиговодствене вредности, на вероватну будућу опорезиву добит и на комбиновану процену наспрам појединачне процене. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МРС 7 Извештај о новчаним токовима (Измена): Обелодањивање**

Стандард је примењив почев од или после 1. јануара 2017. године, са могућношћу ранијег почетка примене. Циљ ове измене и допуне је да омогући корисницима финансијских извештаја да процене промене у обавезама произашлим из активности финансирања, укључујући промене које произилазе како из новчаних, тако и из неновчаних промена. Допуна дефинише да је једини начин да се испуни захтев за обелодањивањем табеларни приказ почетног и крајњег стања у билансу стања за обавезе које проистичу из активности финансирања, укључујући промене у новчаним токовима из активности финансирања, промене које произилазе из стицања контроле и продаје удела или учешћа, ефекат промене девизног курса, промена фер вредности и друге промена. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени (наставак)

• **МСФИ 2: Класификација и вредновање трансакција плаћања акцијама (Измена)**

Измена и допуне стандарда су примењиве за период почев од или после 1. јануара 2018. године, са могућношћу ранијег почетка примене. Измене стандарда се односе на захтеве рачуноводственог приказивања ефеката испуњавања и неиспуњавања услова стицања код вредновања трансакција акцијама засноване на готовини, код трансакција плаћања акцијама са карактеристикама нето поравнања приликом обрачуна обавезе пореза по одбитку и код измене одредби и услова плаћања акцијама, које мењају класификацију трансакције од засноване на готовини то трансакција плаћања акцијама засноване на капиталу. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

• **МРС 40: Трансфер на инвестиционе некретнине (Измене)**

Измене и допуне стандарда су примењиве за период почев од или после 1. јануара 2018. године, са могућношћу ранијег почетка примене. Измене стандарда указују када ентитет треба да уради трансфер имовине, укључујући и имовину у припреми или развоју у, или из инвестиционих некретнина. Измене и допуне наводе да промена употребе настаје када имовине испуни, или престане да испуњава, дефиницију инвестиционе некретнине и постоје докази промене употребе исте. Промена намере руководства у вези са начином коришћења имовине не пружа доказе о промени употребе исте. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

• **ИФРИЦ тумачење 22: Трансакције у страниј валути и авансно разматрање**

Тумачење је примењиво за период почев од или после 1. јануара 2018. године, са могућношћу ранијег почетка примене. Дата интерпретација тумачи рачуноводство трансакција које обухватају авансни пријем или наплату у страниј валути. Тумачење обухвата трансакције у страниј валути у ситуацији када ентитет признаје немонетарна средства или обавезе, настале због авансног пријема или плаћања, а пре него што ентитет призна релевантну имовину, трошак или приход. Интерпретација наводи да датум трансакције, за сврху одређивања одговарајућег девизног курса, је датум иницијалног признавања немонетарног унапред плаћеног средства или обавезе за одложене приходе. Уколико постоји више трансакција авансног пријема или плаћања, у тим ситуацијама ентитет мора да одреди датум трансакције за сваку трансакцију авансног пријема или плаћања. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)

2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени
(наставак)

Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао **Циклус годишњих побољшања МСФИ 2014 - 2016**, који представља скуп измена и допуна постојећих МСФИ. Измене стандарда су примењиве за периоде почев од или после 1. јануара 2017. године, за МСФИ 12 Обелодањивање интереса у другим ентитетима и за периоде почев од или после 1. јануара 2018. године за МСФИ 1 Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања и за МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете. Могућност раније примене је дозвољена за МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете. Не очекује се да ће измене овог стандарда имати утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МСФИ 1 Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања:** Дато побољшање брише краткорочна изузећа у вези са обелодањивањима о финансијским инструментима, примања запослених и инвестиционих ентитета, применљивих код прве примене стандарда.
- **МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете:** Измене појашњавају да примена фер вредновања кроз биланс успеха инвестиције у придружене ентитете од стране организација улагачког капитала, или другог квалификованог ентитета, је доступна за сваку инвестицију у придружене ентитете на појединачног инвестиционој основи, након иницијалног признавања.
- **МСФИ 12 Обелодањивање интереса у другим ентитетима:** Измене појашњавају да захтеви МСФИ 12 код обелодањивања, осим оних који су приказани у сумарним финансијским информацијама код придруженог ентитета, учешћа у другом ентитету или заједничком подухвату, примењују за придружене ентитете, учешћа у другим ентитетима или заједничким подухватима који су класификовани као намењени за продају, намењени дистрибуцији или за отуђење у складу са МСФИ 5.

МСФИ 9 „Финансијски инструменти“

У јулу 2014. године, IASB је издао финални текст стандарда МСФИ 9 Финансијски инструменти, стандард који ће заменити почевши од 01.01.2018. године постојеће стандарде МРС 39. У 2016. години Група је успоставила мултисекторски тим за имплементацију којег чине чланови из ризика, финансија и других пословних организационих делова у циљу имплементације МСФИ 9 пројекта. Пројекат је вођен од стране заменика председника Извршног одбора надлежног за ризике. Група је ангажовала консултанте у циљу успешне имплементације МСФИ 9 стандарда. Као резултат анализе пословног модела утврђено је да не постоје чињенице које указују да циљ пословног модела Групе није "држање ради прикупљања новчаних средстава по основу главнице и камата". Тренутно, Група завршава анализе у фази класификације и мерења и анализира елементе за унапређење методологије за обезвређење финансијских средстава и захтева за обелодањивање.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)**

**2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени
(наставак)**

МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)

Класификација и мерење

Са аспекта класификације и мерења, нови стандардни захтевају да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања финансијским средствима и уговорних карактеристика новчаних токова инструмената. Категорије могуће процене у складу са МРС 39 биће замењене: амортизациона вредност, фер вредности кроз Биланс успеха (FVPL), фер вредности кроз остали резултат (FVOCI). У складу са МСФИ 9 и даље ће бити омогућено да се настави процена вредности финансијских инструмената на основу амортизоване вредности по фер вредности кроз остали финансијски резултат кроз Биланс успеха, ако се на тај начин елиминишу или значајно умањују недоследности приликом мерења и признавања. Власнички инструменти који се не држе ради трговине могу се класификовати као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, без накандог рекласификовања добитака и губитака кроз Биланс успеха.

Рачуноводство финансијских обавеза ће бити у великој мери исто као и у складу са захтевима МРС 39.

Током иницијалне процене, Група очекује да се:

- ▶ Кредити и пласмани дати клијентима и банкама да се и у складу са МСФИ 9 процењују и даље као и у складу са МРС 39 по амортизованој вредности;
- ▶ Финансијски инструменти којима се тргује и чија се вредност процењују по фер вредности кроз Биланс успеха, настави процена на исти начин;
- ▶ Дужнички инструменти класификовани као расположиви за продају у складу са МРС 39, процењују по фер вредности кроз Биланс успеха, по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали резултат. Као што је наведено изнад, Банка је у раној фази имплементације МСФИ 9. Банка ради са консултантима на утврђивању вредности по којој ће дужничке хартије расположиве за продају бити мерене.
- ▶ Дужнички инструменти који се држе до доспећа и даље процењују у складу са амортизованом вредношћу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)**

**2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени
(наставак)**

МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)

Обезвређење финансијских средстава

У складу са МСФИ 9, методологија за обезвређење се значајно мења. Стандард ће заменити приступ реализованог губитка, у складу са МРС 39, са принципом будућег очекиваног губитка (ECL). Група ће бити у обавези да обрачуна трошкове обезвређења за очекиване губитке за сва потраживања и друге дужничке инструменте који се не процењују по фер вредности кроз Биланс успеха, укључујући и неопозиве обавезе и издате гаранције. Исправке вредности базирају се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавеза у наредних 12 месеци, осим у случају да постоји значајно погоршање кредитног ризика од тренутка иницијалног признавања, када се ниво исправки вредности базира на вероватноћи неизмирења обавеза за период животног века инструмента.

Група анализира у ком делу портфолиа је идентификовано значајно погоршање кредитног ризика у односу на првобитно признавање у циљу укључивања у вероватноће неизмирења обавеза за цео животни век финансијског инструмента у обрачун трошковс обезвређења. Процес успостављања наведеног на регуларној основи је у поступку.

Трошкови обезвређења се базирају на садашњој вредности новчаних токова до очекиваног рока трајања финансијске активе, и представљају разлику:

- ▶ уговорних новчаних токова, и
- ▶ новчаних токови које Банка очекује да прими, дисконтованих ефективном каматном стопом кредита.

У поређењу са МРС 39, Банка очекује да ће трошкови обезвређења бити више волатилни и да ће бити на вишем нивоу.

Укупни портфолио кредита биће класификован у сегмента 1, сегмент 2 и сегмент 3:

- **Сегмент 1** - Кредити код којих није идентификовано погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања.
Група ће обрачунавати исправке вредности базиране на 12-месечним очекиваним кредитним губицима;
- **Сегмент 2** -Кредити код којих је идентификовано значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања.
Група ће обрачунавати исправке вредности базиране на очекиваним кредитним губицима за цео животни век инструмента;
- **Сегмент 3** - Обезвређени кредити.
Група признаје очекиване кредитне губитке за животни век кредита. Поред наведеног, у сегменту 3, Група укључује приход од камате у складу са амортизованим трошком нето исправки вредности кредита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)**

**2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени
(наставак)**

МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)

Група ће обрачунати трошкове обезвређења дружничких хартија од вредности које се признају по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), у зависности од тога да ли су класификоване у Сегмент 1, 2 или 3, као што је већ наведено. Међутим, очекивани кредитни губици неће умањити износ финансијске aktive у билансу стања за хартије од вредности које се и даље буду процењивале по фер вредности. Уместо тога, износ једнак исправкама вредности, уколико се наведена актива буде процењивала по амортизованој вредности, биће признати кроз остали резултат (OCI) као акумулирани износ обезвређења, и утицаће на Биланс успеха.

Сегмент 1

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, биће обрачунати на основу 12-месечних очекиваних губитака (ECL) у складу са МСФИ 9, али се очекује да буду на вишем нивоу услед немогућности умањења основице за обрачун исправке вредности за процењену вредност колатерала.

Сегмент 2

Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика биће класификовани у сегмент 2 и трошкови обезвређења биће обрачунате на основу очекиваних губитака за цео животни век инструмента, што представља нови концепт у односу на МРС 39. Резултат наведеног биће повећање трошкова обезвређења у односу на ниво на крају 2016. године.

Банка разматра да ли постоји значајан раст кредитног ризика поређењем лифе-тима вероватноће неизмирења од иницијалног признавања средства у односу на ризик неизмирења на крају сваког извештајног периода. Процена је базирана на будућим догађајима који узимају у обзир различита економска сценарија како би се узела у обзир вероватноћа већих губитака повезаних са негативном економским дешавањима. Идентификовање значајног погоршања кредитног ризика базира се на систему интерног рејтинга. Методологијом Банке ће се предвидети и узимање у обзир и других расположивих будућих информација.

Сегмент 3

Као и у складу са МРС 39, финансијски инструменти ће бити укључени у сегмента 3, у случају када постоји објективан доказ обезвређења и не очекује се да ће се обухват кредита класификованих у наведени сегмент променити. Обрачун обезвређења на индивидуалној основи ће се наставити по истом принципу.

Очекује се да ће инструменти у сегменту 3 бити исти као у складу са МРС 39. У случају када су реструктурирани пласмани резултат погоршања првобитног пласмана, нов пласман ће бити класификован као обезвређен.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Стандарди који су издати али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени (наставак)

МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (наставак)

Информације о очекивањима

Група ће укључити информације о очекиваним трендовима у процену значајног погоршања кредитног ризика, као и у процену очекиваних губитака (ECL). Информацијама о очекиваних трендовима Група ће сматрати макроекономске факторе (као што су незапосленост, стопа раста БДП-а, каматне стопе и цене некретнина) и процене економских кретања.

Ограничења техника процене

Модел који ће Група примењивати не могу увек укључити све карактеристике тржишта у тренутку када не осликавају на исти начин трендове тржишних услова. Очекују се интерна прилагођавања док се модели не унапреде. Група ће користити тренутно расположиве информације и прилагођавање ће се вршити за значајне догађаје који се реализују до извештајног периода. Прилагођавања су још увек у поступку развоја.

Управљање капиталом

Група је у процесу процене утицаја ефеката нових трошкова обезвређења на регулаторни капитал и о чему ће детаљи бити познати после финализације пројекта. Ниво ефекта зависиће, између осталог, и од тога да ли ће се одредбе за обрачун капитала мењати у складу са применом МСФИ 9 или ће се укључити прелазне одредбе везане за ефекте примене МСФИ 9.

2.4. Начело сталности пословања

Консолидовани финансијски извештаји су припремљени у складу са начелом сталности пословања, што подразумева да ће Група наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене политике дате у наставку чланице Групе конзистентно примењује у свим периодима презентираним у овим финансијским извештајима.

(а) Консолидација

Матична банка има контролу над следећим правним лицима, чија је консолидација извршена у овим финансијским извештајима:

Правно лице	Учешће у капиталу
Комерцијална банка а.д., Будва, Црна Гора	100%
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	99.99%
Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк Инвест а.д., Београд	100%

Консолидовани Биланс успеха и консолидовани биланс токова готовине су рекласификовани применом просечног курса у Републици Србији за 2016. годину од 123.1015 за један EUR и 62.9408 за један BAM, а остали консолидовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о осталом резултату и извештај о променама на капиталу) применом закључног курса на дан биланса од 123.4723 за један EUR односно 63.1304 за један BAM.

(б) Прерачунавање девизних износа

Пословне промене у страном валути су прерачунате у динаре по средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције активе и пасиве у страном валути, које су исказане по набавној вредности, прерачунате су у динаре према средњем курсу који је важио на дан биланса. Курсне разлике настале као резултат прерачуна девизних позиција исказане су у оквиру биланса успеха. Немонетарне позиције активе које се вреднују по набавној вредности у страном валути прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Курсеви најзначајнијих валута који су коришћени приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страном валути, утврђени од стране Народне банке Србије, били су следећи:

	2016.	У динарима 2015.
USD	117.1353	111.2468
EUR	123.4723	121.6261
CHF	114.8473	112.5230
BAM	63.1304	62.1864

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(в) Камата

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа којом се дисконтују будући новчани токови током очекиваног периода трајања финансијских средстава или обавеза (или, према потреби, током краћег периода) на његову садашњу вредност.

Приликом обрачуна ефективне каматне стопе, чланице Групе процењују будуће новчане токове узимајући у обзир све уговорене услове, који се тичу финансијског инструмента, али не и будуће губитке који могу настати.

Обрачун ефективне каматне стопе укључује све плаћене или примљене накнаде и трошкове, који су саставни део ефективне каматне стопе.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати набавци или емитовању финансијског средства или обавезе.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане врши се по нето принципу, умањењем бруто обрачунате камате за износ исправке вредности, односно за износ који је извесно да се неће наплатити.

Приходи и расходи од камата исказани у оквиру извештаја о укупном резултату укључују:

- Камате обрачунате за финансијска средства и финансијске обавезе вредноване по амортизованој вредности уз коришћење ефективне каматне стопе и
- Камате по основу инвестиционих хартија од вредности расположивих за продају.

Приходи и расходи од камата за сва средства и обавезе којима се тргује сматрају се споредним за послове трговања чланица Групе и приказују се заједно са свим осталим променама у фер вредности средстава и обавеза којима се тргује у оквиру нето прихода од трговања.

(г) Накнаде и провизије

Приходи и расходи од накнада и провизија, који су саставни део ефективне каматне стопе финансијског средства или обавезе, укључени су у утврђивање ефективне каматне стопе.

Остали приходи од накнада и провизија се евидентирају у тренутку пружања услуга. Приходи од накнада и провизија укључују приходе по основу извршених услуга међународног и домаћег платног промета, издавања и коришћења платних картица, издавања гаранција, акредитива и осталих банкарских услуга.

Остали расходи од накнада и провизија се углавном односе на накнаде по основу извршених трансакција и услуга и евидентирају се у тренутку примања услуге.

(д) Нето приходи од трговања

Нето приходи од трговања обухватају добитке умањене за губитке проистекле из трговања средствима и обавезама, укључујући и све реализоване и нереализоване промене фер вредности и курсне разлике.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ђ) Нето приходи од осталих финансијских инструмената по фер вредности кроз биланс успеха

Нето приходи од осталих финансијских инструмената по фер вредности кроз биланс успеха се односе на финансијска средства и обавезе исказане по фер вредности кроз биланс успеха и укључују све реализоване и нереализоване промене у њиховој фер вредности.

(е) Дивиденде

Приходи по основу дивиденди се признају у моменту прилива економских користи од дивиденди. Дивиденде су приказане у оквиру позиције остали приходи.

(ж) Оперативни и финансијски лизинг

Сва плаћања током године по основу оперативног лизинга, евидентирана су као трошак у билансу успеха равномерно праволинијски током периода трајања лизинга. Одобрене стимулације за лизинг се признају у оквиру укупних трошкова лизинга током трајања периода лизинга.

Минималне лизинг рате за финансијски лизинг се расподељују између финансијских трошкова и смањења преосталог износа обавезе за финансијски лизинг. Финансијски трошкови се разграничавају на све периоде током трајања лизинг периода, тако да дају уједначену периодичну каматну стопу за преостали износ лизинг обавезе.

(з) Порески расходи

Порески расходи обухватају текуће порезе и одложене порезе. Текући порези и одложени порези се приказују у билансу успеха, осим у мери у којој се односе на ставке које се директно признају у оквиру капитала или у оквиру осталог укупног резултата.

(i) Текући порез на добит

Текући порез представља очекивану обавезу или потраживање по основу пореза на добит за обрачунски период, уз коришћење пореских стопа важећих или које ће важити на датум извештавања, са одговарајућим корекцијама пореске обавезе из претходне године.

Текући и одложени порези признају се као приходи и расходи и укључени су у нето добитак/(губитак) периода.

(ii) Одложени порези

Одложени порези се утврђују у односу на привремене разлике настале између књиговодствених вредности имовине и обавеза у финансијским извештајима и вредности имовине и обавеза за пореске сврхе. Приликом одређивања одложених пореза користе се пореске стопе за које се очекује да ће бити у примени у тренутку настанка привремених разлика, а на основу законских прописа који су били у примени на извештајни датум.

Одложени порез на добитак који се односи на ставке које се директно евидентирају у корист или на терет капитала, такође се евидентирају на терет, у корист капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

з) Порески расходи (наставак)

(ii) Одложени порези (наставак)

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се нетирају уколико постоји законско право да се нетирају текућа пореска средства и текуће пореске обавезе и одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се односе на порез на добитак који је наметнула иста пореска власт истом пореском обвезнику или различитим пореским обвезницима који намеравају да или измире текуће пореске обавезе и средства на нето основи или да истовремено остваре средства и измире обавезе у сваком будућем периоду у ком се очекује измирење или повраћај значајних износа одложених пореских обавеза или средства.

Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се преноси порески губитак и кредити могу умањити. Одложена пореска средства су предмет анализе на крају сваког извештајног периода и коригују се до износа за који више није вероватно да ће доћи до реализације неопходне опорезиве добити. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике.

(iii) Остали порези и доприноси

У складу са важећим регулативама у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини чланице Групе плаћају различите порезе и доприносе, порез на додату вредност, порез на капитални добитак и доприносе на зараде. Ови расходи укључени су у "Остале пословне расходе".

(и) Финансијска средства и обавезе

(i) Признавање

Чланице Групе врше почетно признавање пласмана, депозита, зајмова и субординираних обавеза онда када су пласирана или примљена. Сва остала финансијска средства и обавезе се почетно признају на датум када Група ступа у уговорни однос у складу са условима датог финансијског инструмента.

Почетно вредновање финансијских средстава или финансијских обавеза се врши по фер вредности увећаној за ставке које се не воде по фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати њиховој куповини или издавању.

(ii) Класификација

Чланице Групе класификују финансијска средства у следеће категорије: финансијска средства намењена трговини, кредите и потраживања и инвестиционе хартије од вредности. Видети рачуноводствене политике З(к), З(л) и З(љ).

Чланице Групе вреднују своје финансијске обавезе по амортизованој вредности или их класификује као обавезе које се држе ради трговине. Видети рачуноводствене политике.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(iii) Престанак признавања

Чланице Групе престају са признавањем финансијског средства када уговорна права над готовинским токовима везаним за средство истекну, или када чланица Групе трансакцијом пренесе сва суштинска права и користи везане за власништво над финансијским средством или ако трансакцијом нити пренесе нити задржи сва суштинска права везана за власништво, али не задржава контролу над финансијским средством. Сво власништво над пренесеним финансијским средством које испуњава услове за престанак признавања које је чланица Групе створила или задржала, признаје се као засебно средство или обавеза у билансу стања. Приликом престанка признавања финансијског средства, разлика између књиговодствене вредности (или књиговодствене вредност дела средства који је пренет), и збира примљене надокнаде (укључујући нова средства која су набављена умањена за нове преузете обавезе), као и збирни добици или губици који су претходно признати у извештају о укупном резултату, признају се у билансу успеха.

Чланица Групе обавља трансакције по којима врши пренос средстава признатих у свом билансу стања, мада задржава све или суштински све ризике и користи или њихов део од пренесених средстава. Ако се сви или суштински сви ризици и користи задржавају, онда не долази до престанка признавања средства. Пренос средстава са задржавањем свих или суштински свих ризика и користи укључује, на пример, трансакције поновног откупа.

Код трансакција у којима чланица Групе, нити задржава, нити преноси суштински све ризике и користи од власништва над финансијским средством и задржава контролу над средством, чланица Групе наставља да признаје средство у мери у којој њена повезаност са средством наставља, а која се одређује на основу њене изложености променама у вредности пренесеног средства. Чланица Групе врши искњижење обавезе када је обавеза измирена, укинута или када је пренета на другога.

(iv) Нетирање

Финансијска средства и обавезе се нетирају, а нето износ се приказује у извештају о финансијској позицији само када Група има законско право да нетира признате износе и када има намеру да измири обавезе на нето основи или да истовремено реализује средство и измири обавезу.

Приходи и расходи се исказују по нето принципу само у случајевима када је то дозвољено према МСФИ или за приходе и расходе који настају по основу групе сличних трансакција, као што су то трансакције које чланице Групе имају по основу трговања.

(v) Вредновање по амортизованој вредности

Амортизована вредност финансијског средства или обавезе је износ по коме се средства или обавезе иницијално вреднују, умањен за отплате главнице, а увећан или умањен за акумулирану амортизацију коришћењем метода ефективне каматне стопе на разлику између иницијалне вредности и номиналне вредности на дан доспећа инструмента, умањеног за обезвређење.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(vi) Вредновање по фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената представља износе по којима се средства могу разменити или обавезе измити између упућених, вољних страна у трансакцији по тржишним условима.

Кад год је могуће, чланице Групе мере фер вредност употребом тржишних цена доступних на активном тржишту за дати инструмент. Тржиште се сматра активним ако су котиране цене лако и редовно доступне и представљају стварне и редовне тржишне трансакције под тржишним условима.

У случају да тржиште за финансијске инструменте није активно, чланице Групе одређују фер вредност употребом методологије процене. Методологије процене укључују трансакције по тржишним условима између упућених, вољних страна (ако су доступне), позивање на постојећу фер вредност осталих инструмената који су суштински исти, анализа дисконтованих токова готовине и друге алтернативне методе. Одабрана методологија процене максимално користи тржишне податке, заснива се у најмањој могућој мери на проценама које су специфичне за чланицу Групе, укључује све факторе које учесници на тржишту сматрају као одређујуће за цену, и у складу је са прихваћеним економским методологијама за одређивање цене финансијских инструмената. Улазни подаци за методе процене разумно одражавају тржишна очекивања и фактора ризика-приноса који су садржани у финансијском инструменту. Чланица Групе подешава методе процене и тестира њихову исправност употребом цена из уочљивих постојећих трансакција на тржишту за исте инструменте, на основи других доступних уочљивих тржишних података.

Најбољи доказ фер вредности финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је цена остварена у трансакцији, тј. фер вредност надокнаде која је дата или примљена, осим ако је фер вредност датог инструмента доказана поређењем са другим уочљивим постојећим трансакцијама на тржишту за исте инструменте (тј. без модификовања или преформулисања) или је заснована на методи процене чије варијабле укључују само податке који су уочљиви на тржишту. Када цена остварена у трансакцији даје најбољи доказ фер вредности приликом иницијалног признавања, финансијски инструменти се иницијално мере по цени трансакције и све разлике између те цене и вредности која је иницијално установљена методом процене се накнадно исказује у билансу успеха, у зависности од појединих чињеница и околности трансакције, али не касније од момента када је процена подржана уочљивим тржишним подацима или када је трансакција закључена.

Све разлике између фер вредности приликом почетног признавања и износа који може да зависи од неуочљивих параметара признају се у оквиру биланса успеха без одлагања, али се признају током века трајања инструмента на одговарајући начин или приликом њиховог испуњења, преноса или отуђења, или када фер вредност постане уочљива. Средства и дуге позиције се мере по понуђеној цени, а обавезе и кратке позиције се мере по траженој цени. Фер вредност одражава кредитни ризик инструмента и укључује корекције које одражавају кредитни ризик чланице Групе и друге уговорне стране, где је то релевантно. Процене фер вредности засноване на моделима процене се коригују за све остале факторе, као што су ризик ликвидности или модели неизвесности, у мери у којој чланица Групе сматра да трећа лица учесници на тржишту могу да их узму у обзир приликом одређивања цене трансакције.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(vii) Идентификација и вредновање обезвређења

На датум биланса стања чланице Групе процењују да ли постоје објективни докази о обезвређењу финансијских средстава која нису евидентирана по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијско средство или група финансијских средстава се сматрају обезвређеним када докази указују на настанак догађаја губитка, након почетног признавања средства, као и да догађај губитка утиче на будуће токове готовине везане за средство који се могу поуздано проценити.

Објективни докази да су финансијска средства (укључујући и власничке хартије од вредности) обезвређена могу се састојати од значајних финансијских тешкоћа дужника или издаваоца, неиспуњавања или кршења уговорних обавеза дужника, рефинансирања кредита од стране банке на начин који банка иначе не би узела у разматрање, индикација да се против дужника или издаваоца покреће стечајни поступак, нестанка активног тржишта за хартију од вредности, или других уочљивих података који се односе на групу средстава, као што су неповољне промене у кредитном статусу дужника или издаваоца у оквиру Групе, или економски услови који се подударују са кршењима обавеза у оквиру Групе. Надаље, за инвестиције у власничке хартије од вредности, значајно или континуирано смањење њихове фер вредности испод њихове набавне вредности представља објективан доказ обезвређења.

Чланица Групе разматра доказе о обезвређењу пласмана, као и хартија од вредности које се држе до доспећа, како на нивоу појединачног средства, тако и на групном нивоу. Сви појединачно значајни кредити, као и хартије од вредности које се држе до доспећа се процењују појединачно на обезвређење. Сви појединачно значајни кредити, као и хартије од вредности које се држе до доспећа за које се установи да нису појединачно обезвређени се групно процењују на обезвређење које је настало али није идентификовано. Кредити и хартија од вредности које се држе до доспећа који нису појединачно значајни се групно процењују на обезвређење груписањем кредита и хартија од вредности које се држе до доспећа по сличним карактеристикама.

У процењивању групног обезвређења чланице Групе користе статистичке моделе историјских кретања у вероватноћи да ће доћи до кршења обавеза, времена потребног за повраћај и износа насталог губитка, коригованих за процену руководства о томе да ли су текући економски и кредитни услови такви да постоји вероватноћа да стварни губици могу бити већи или мањи од оних на које указују историјски модели. Стопа кршења обавеза, стопа губитка и очекивано време будућег повраћаја редовно се пореде са стварним резултатима да би се установило да ли су одговарајући.

Губици због обезвређења средстава евидентираних по амортизованој набавној вредности се мере као разлика између књиговодствене вредности финансијског средства и садашње вредности будућих процењених токова готовине дисконтованих употребом иницијалне ефективне каматне стопе датог средства. Губици се признају у билансу успеха и рефлектовани су на конту резервисања за губитке по кредитима. Када догађаји након датума биланса стања утичу на износ смањења износа губитка због обезвређења, такво смањење губитка због обезвређења се сторнира кроз биланс успеха. Губици због обезвређења хартија од вредности расположивих за продају се признају преносом збирног износа признатог губитка на остали укупни резултат у билансу успеха. Збирни губитак који се преноси са осталог укупног резултата на биланс успеха представља разлику између набавне цене умањене за износ враћене главнице и амортизације, и садашње фер вредности умањене за губитке због обезвређења претходно признате у билансу успеха. Промене у резервисањима за губитке због обезвређења које се приписују временској вредности су укључене као компонента каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Финансијска средства и обавезе (наставак)

(vii) Идентификација и вредновање обезвређења (наставак)

Ако се у будућем периоду фер вредност обезвређених дужничких хартија од вредности расположивих за продају повећа и повећање може да се објективно припише догађају који се догодио након признавања губитка због обезвређења у билансу успеха, онда се губитак због обезвређења сторнира, а сторнирани износ се признаје у билансу успеха. Међутим, накнадни повраћај фер вредности обезвређених власничких хартија од вредности расположивих за продају се признаје у оквиру осталог укупног резултата.

Чланице Групе врше отпис одређених кредита, пласмана и хартија од вредности за које је утврђено да неће бити наплаћени (видети напомену 4.1).

(j) Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају готовину у благајни, средства код централних банака којима се може неограничено располагати и високо ликвидну финансијску активу са доспећем краћим од 3 месеца, малим ризиком промене вредности, а која се користе од стране чланица Групе за управљање краткорочном ликвидношћу.

Новчана средства се воде по амортизованој вредности у билансу стања.

(к) Средства и обавезе намењене трговини

Средства и обавезе намењене трговини представљају средства и обавезе које чланице Групе набављају или која су настала превасходно у циљу продаје или поновног откупа у блиској будућности, или које чланица Групе држи у оквиру портфолија којим се јединствено управља у циљу краткорочне добити или регистровања позиције.

Средства и обавезе намењене трговини се почетно признају и накнадно мере по фер вредности у билансу стања, са трошковима трансакције директно признатим у билансу успеха. Све измене у фер вредности се признају у оквиру нето прихода од трговања у билансу успеха. Средства и обавезе намењене трговини се не рекласификују након њиховог почетног признавања, осим што се недериватна средства намењена трговању, изузев оних која су означена по фер вредности кроз биланс успеха приликом почетног признавања, могу рекласификовати из категорије намењене трговању, уколико се више не држе са циљем продаје или поновног откупа у блиској будућности, и ако су следећи услови испуњени:

- Ако финансијско средство испуњава дефиницију пласмана и потраживања (ако финансијско средство није морало да се класификује као намењено трговању приликом почетног признавања), онда се оно може рекласификовати из категорије намењене трговању, само уколико правно лице има намеру и могућност да држи финансијско средство у догледној будућности или до његовог доспећа.
- Ако финансијско средство не испуњава дефиницију пласмана и потраживања онда се оно може рекласификовати из категорије намењене трговању, али само у ретким случајевима.

Деривати

Финансијски деривати обухватају *forward* и *swap* трансакције. Финансијски деривати иницијално се признају по набавној вредности и накнадно се прерачунавају по тржишној вредности. Тржишне вредности се добијају на основу различитих техника процене, укључујући дисконтовање новчаних токова. Финансијски деривати се рачуноводствено приказују у оквиру активе уколико је њихова тржишна вредност позитивна, односно у оквиру пасиве уколико је њихова тржишна вредност негативна. Промене у тржишној вредности финансијских деривата исказују се у билансу успеха, у оквиру нето прихода од трговања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(л) Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту и која чланице Групе не намеравају да продају у кратком року. Кредити и потраживања настају када банка пласира новац или услуге дужнику без намере да даље тргује овим пласманима. Кредити и потраживања обухватају пласмане банкама и пласмане клијентима. Кредити и потраживања се иницијално вреднују по набавној вредности увећаној за директне трансакционе трошкове. Након иницијалног признавања, кредити и потраживања се вреднују по амортизованим вредностима применом метода ефективне каматне стопе.

Кредити одобрени у динарима, за које је уговорена заштита од ризика путем везивања за курс динара у односу на EUR, другу инострану валуту или раст индекса цена на мало прерачунати су у динаре на дан биланса у складу са одредбама конкретног уговора за кредит. Ефекти извршеног прерачуна су исказани у оквиру прихода и расхода од трговања. Кредити се приказују у износу умањеном за појединачна и групна резервисања по основу обезвређења. Појединачна и групна резервисања се одузимају од књиговодствене вредности кредита који су идентификовани као обезвређени да би се њихова вредност смањила до њихове надокнадиве вредности. Ако у будућем периоду дође до смањења обезвређења због губитка, а смањење се може објективно приписати догађају који се догодио након признавања губитка због обезвређења (као што је побољшање у кредитном рејтингу дужника), онда се за претходно признат губитак због обезвређења сторнира резервисање за обезвређење. Сторнирани износ се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру прихода од укидања трошкова обезвређења за кредитне губитке.

(љ) Инвестиционе хартије од вредности

Инвестиционе хартије од вредности се иницијално вреднују по фер вредности, укључујући и све директне трансакционе трошкове, за све хартије од вредности које се не исказују по фер вредности кроз биланс успеха, док се њихово накнадно вредновање врши у зависности од њихове класификације као хартија које се држе до доспећа, као хартија по фер вредности кроз биланс успеха или као хартија расположивих за продају.

(i) Финансијска средства која се држе до доспећа

Финансијска средства која се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања и фиксним роковима доспећа, за које чланице Групе имају намеру и могућност да их држе до рока доспећа и која нису исказана као финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха или као средства расположива за продају.

Финансијска средства које се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе. У случају да дође до продаје значајног дела финансијских средстава која се држе до доспећа, цела категорија ће бити рекласификована као расположива за продају, односно чланица Групе неће бити у могућности да изврши поновну класификацију финансијских средстава која се држе до доспећа, ни у текућем, ни у наредна два извештајна периода. Међутим, продаја и рекласификација у неком од наведених случајева неће угрозити рекласификацију:

- Продаја или рекласификација који су извршене непосредно пре рока доспећа, тако да промене у тржишним каматним стопама не би имале значајан утицај на фер вредност финансијског средства,
- Продаја или рекласификација који су извршене након што је чланица Групе наплатила највећи део главнице финансијског средства и
- Продаја или рекласификација који се односе на појединачне случајеве, за које се не очекује да ће се поновно догодити, односно који нису под контролом чланице Групе и као такви се не могу предвидети у разумној мери.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(љ) Инвестиционе хартије од вредности (наставак)

(ii) Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха су финансијска средства класификована као средства која се држе ради трговања или која су после почетног признавања назначена од стране чланице Групе као финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха су средства која су стечена или настала првенствено ради продаје или куповине у блиској будућности, која су део портфолија финансијских инструмената којима се заједно управља и за која постоји доказ о недавном остварењу добити у кратком року или деривати. Руководства чланица Групе нису приликом иницијалног признавања класификовала финансијска средства у подкатегорију средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха.

(iii) Финансијска средства расположива за продају и учешћа у капиталу

Финансијска средства расположива за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају или која нису класификована ни у једну другу категорију финансијских средстава. Финансијска средства расположива за продају су пласмани за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду, који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена.

Уколико за финансијска средства расположива за продају не постоји активно тржиште, њихово вредновање се врши по набавној вредности. Сва остала финансијска средства расположива за продају се вреднују по фер вредности.

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Приходе од дивиденди чланице Групе признаје у моменту прилива економске користи. Приходи и расходи по основу курсних разлика који настају по основу хартија од вредности расположивих за продају признају се у оквиру биланса успеха.

Остале промене у фер вредности се признају у оквиру осталог укупног резултата до тренутка продаје или обезвређења хартије од вредности, када се кумулирани приходи и расходи, претходно признати у оквиру осталог укупног резултата, рекласификују и исказују у оквиру прихода и расхода, као корекција по основу рекласификације.

У случају када финансијска средства расположива за продају забележе пад фер вредности, уз постојање објективних доказа умањења вредности средстава (дуготрајан и континуиран пад вредности у периоду дужем од дванаест месеци, као и пад вредности изнад 30% набавне вредности средстава), акумулирани губитак који је признат директно у капиталу, искњижава се из капитала и признаје као расход обезвређења, иако признавање финансијског средства није престало (МРС 39.59, МРС 39.67 и МРС 39.68).

Недеривативна финансијска средства се могу рекласификовати из категорије средстава расположивих за продају у категорију кредита и потраживања у случају када задовоље критеријуме дефинисане за ту категорију и уколико чланица Групе има намеру и могућност да та средства држи у предвидивом временском периоду у будућности или до њиховог доспећа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(м) *Некретнине и опрема*

(i) *Признавање и вредновање*

Почетно мерење некретнине и опреме врши се по набавној вредности или по цени коштања.

Набавна вредност укључује издатке који се директно могу приписати набавци средства. Купљени софтвер који је саставни део неопходан за функционалну употребљивост опреме, капитализује се као део те опреме.

Након почетног признавања, опрема се вреднује по набавној вредности умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне акумулиране губитке услед смањења вредности.

Након почетног признавања, некретнине се вреднују по ревалоризационом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности. Ревалоризација се врши довољно редовно, како би се обезбедило да се књиговодствена вредност битно не разликује од вредности до које би се дошло коришћењем фер вредности на крају извештајног периода.

Када делови некретнине или опреме имају различите корисне векове трајања, они се воде као засебне ставке (главне компоненте) опреме.

Добици или губици настали отуђењем некретнина и опреме утврђују се као разлика између вредности остварене њиховом продајом и њихове књиговодствене вредности и исказују се у оквиру осталих прихода или расхода.

(ii) *Накнадни трошкови*

Трошкови замене саставног дела неког основног средства признају се као део књиговодствене вредности тог основног средства уколико је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим саставним делом прилити у чланицу Групе и ако се цена коштања тог дела може поуздано измерити. Књиговодствена вредност замењеног дела се искњижава. Трошкови редовног сервисирања некретнине и опреме се признају у билансу успеха када настану.

(iii) *Амортизација*

Амортизација се признаје у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, постројења и опреме, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Средства узета на лизинг се амортизују током периода лизинга или корисног века средства, у зависности који је период краћи.

Примењене стопе амортизације у текућем и претходном обрачунском периоду су:

Опис	Процењен користан век (у годинама)	%
Грађевински објекти	40	2.50%
Компјутерска опрема	4 - 5	20%-25%
Намештај и остала опрема	5 - 15	6.7%-50%
Улагања на туђим основним средствима	1 - 23	4.25%-86.2%

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

Трошкови одржавања средстава се признају у билансу успеха за период у коме настану.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(н) Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Накнадни трошкови по основу улагања у нематеријална улагања се могу капитализовати само у случају када се могу очекивати повећане будуће економске користи од средства на које се они односе. Сви остали трошкови представљају расход периода у којем су настали.

Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке нематеријалних улагања, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Процењени корисни век нематеријалних улагања износи од 3 до 7 година, односно амортизационе стопе се крећу у распону од 14.29% до 33.34%.

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

(њ) Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине које се држе у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или у обе сврхе, а не за продају у редовном току пословања или за коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе.

Иницијално вредновање инвестиционих некретнина се врши по набавној вредности, односно цени коштања. Набавна вредност купљене инвестиционе некретнине обухвата њену купопродајну цену и све издатке који се директно могу приписати набавци средства.

За накнадно вредновање инвестиционих некретнина чланице Групе користе модел набавне вредности, односно инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Процењени век трајања инвестиционих некретнина је 40 година, а амортизација се обрачунава по стопи од 2.5%. Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(о) Средства стечена наплатом потраживања и средства намењена продаји

Као стална средства намењена продаји класификују се средства чија се књиговодствена вредност може првенствено повратити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак коришћења.

Вредновање сталних средстава расположивих за продају се врши по нижој од следећих двеју вредности: књиговодственој или фер вредности умањеној за трошкове продаје. У случају да средство не буде продато у року од једне године након почетног признавања врши се усклађивање књиговодствене вредности са фер вредношћу сталних средстава намењених продаји, као и усклађивање уколико дође до обезвређења средстава у смислу пада надокнадиве вредности.

Наплата потраживања преузимањем покретне и непокретне имовине, у случају када је потраживање обезбеђено хипотеком, фидуцијом, залогом на покретним стварима или неком другом врстом обезбеђења, врши се на основу одлуке суда и/или уговора о купопродаји проистеклим из вансудског поравнања или аукцијске куповине.

Покретна и непокретна средства стечена наплатом потраживања признају се у пословним књигама као залихе средстава стечених наплатом потраживања, са намером продаје у року од годину дана.

Иницијално се вреднују по нижој вредности од:

- бруто вредности потраживања по основу којег се стиче имовина или
- процењене вредности имовине (која није старија од једне године) умањене за трошкове продаје.

Изузетно, када се имовина стиче одлуком суда у износу који је нижи од бруто вредности потраживања, имовина се вреднује по вредности из судске одлуке. При томе се врши и процена стечене имовине у што краћем периоду, а најкасније на крају текуће године.

Након почетног признавања врши се усклађивање књиговодствене вредности са фер вредношћу средстава стечених наплатом потраживања, као и усклађивање уколико дође до обезвређења средстава у смислу пада надокнадиве вредности. Код средстава стечених наплатом потраживања и средстава намењених продаји чланице Групе примењују процедуре обавезне процене фер вредности пре поступка продаје. Процене се врше од стране квалификованих екстерних експерата, ако је постојећа процена старија од годину дана, са циљем формирања оквира за продајне цене.

На основу обезбеђених процена квалификованих експерата о вредности средстава стечених наплатом потраживања и средстава намењених продаји, врши се усаглашавање књиговодствене и фер вредности предметне имовине у складу са захтевима МСФИ 5.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(п) Лизинг

По основу уговора о лизингу чланице Групе се појављују као корисник лизинга. Чланице Групе класификују лизинг као финансијски у случају када је уговором регулисано да се у основи сви ризици и користи по основу власништва над предметом лизинга преносе на корисника лизинга. Сви остали уговори о лизингу се класификују као уговори о оперативном лизингу.

Лизинг уговори који се односе на закуп пословног простора у којима се налазе експозитуре, углавном се односе на оперативни лизинг. Сва плаћања током године по основу оперативног лизинга, евидентирана су као трошак у извештају о укупном резултату равномерно праволинијски током периода трајања лизинга.

Средства које се држе по основу уговора о финансијском лизингу се признају као средства чланица Групе по њиховој фер вредности или, ако је та вредност нижа, по садашњој вредности минималних лизинг рата, утврђених на почетку трајања уговора о лизингу. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга укључена је у оквиру извештаја о финансијској позицији као обавеза по основу финансијског лизинга. Лизинг рате су подељене на део који се односи на финансијски трошак и део који умањује обавезу по основу финансијског лизинга, тако да се постигне константна каматна стопа на преосталом делу обавезе. Финансијски трошак се исказује директно као расход периода.

(р) Обезвређење нефинансијских средстава

Књиговодствена вредност нефинансијских средстава, осим инвестиционих некретнина и одложених пореских средстава, се анализира на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли постоје показатељи који указују да је дошло до њиховог обезвређења. У случају да се утврди да постоје одређени показатељи обезвређења, утврђује се надокнадива вредност средстава. Губитак по основу обезвређења се признаје ако књиговодствена вредност средстава превазилази његову процењену надокнадиву вредност.

Надокнадива вредност средстава се утврђује као вредност која је већа од употребне вредности средстава и његове фер вредности. За потребе утврђивања употребне вредности, процењени будући новчани приливи по основу средстава се дисконтују на њихову садашњу вредност, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца, као и ризика специфичних за средство.

Губитак по основу обезвређења се признаје у случају када је књиговодствена вредност средстава већа од његове надокнадиве вредности. Губитак по основу обезвређења се признаје у оквиру резултата периода.

Губици по основу обезвређења из претходних периода се процењују на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли је дошло смањења губитака или да они више не постоје. Губитак по основу обезвређења се укида у случају да је дошло до промене претпоставки коришћених за утврђивање надокнадиве вредности средстава. Губитак по основу обезвређења се укида само до износа до којег књиговодствена вредност средстава не прелази књиговодствену вредност која би била утврђена, умањена за амортизацију средстава, у случају да није било признавања губитка по основу обезвређења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(с) Депозити, кредити и субординиране обавезе

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе представљају основни извор финансирања Групе.

Чланице Групе класификују инструменте финансирања као финансијске обавезе или као капитал у складу са суштином уговорених услова за конкретни инструмент.

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе се иницијално вреднују по фер вредности увећаној за све директне трансакционе трошкове, док се њихово накнадно вредновање врши по амортизованој вредности применом метода ефективне каматне стопе.

(т) Резервисања

Резервисање се признаје у случају када се очекује да ће чланица Групе, као резултат прошлих догађаја, имати садашњу законску или изведену обавезу, која се може поуздано утврдити и за чије измирење се очекује да ће доћи до одлива ресурса, који представљају економску корист за чланицу Групе. Резервисање се утврђује путем дисконтовања очекиваних будућих новчаних одлива, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца и, тамо где је то одговарајуће, ризика специфичних за обавезу.

(ћ) Бенефиције запослених

У складу са прописима, чланице Групе су у обавези да плаћају обавезе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Чланице Групе су, такође, обавезне да од бруто зарада запослених обуставе доприносе и да их, у име запослених, уплате тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Законом о раду, чланице Групе су у обавези да исплате накнаду запосленима приликом одласка у пензију. Дугорочне обавезе по основу резервисања по основу отпремнина за одлазак у пензију након испуњених услова, исказане на дан 31. децембра 2016. године представљају садашњу вредност очекиваних будућих исплата запосленима утврђену актуарским одмеравањем уз коришћење претпоставки обелодањених у напмени 36(б).

(у) Финансијске гаранције

Финансијске гаранције представљају уговоре којима се Банка обавезује да изврши плаћања њиховим корисницима за губитке настале због неиспуњавања обавезе плаћања одређеног дужника по доспећу обавезе, а у складу са условима дужничког инструмента.

Обавезе по финансијским гаранцијама се иницијално признају по фер вредности, а иницијална фер вредност се амортизује током трајања финансијске гаранције. Обавеза по основу гаранције се накнадно одмерава у износу који је већи од амортизоване вредности и садашње вредности очекиваног будућег плаћања (када је плаћање по основу гаранције вероватно). Финансијске гаранције се евидентирају у оквиру ванбилансних ставки.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ф) Капитал и резерве

Капитал Групе обухвата оснивачке акције, акције наредних емисија, емисиону премију, резерве, резерве фер вредности, акумулирани резултат и добитак текуће године.

Капитал Групе формиран је из уложених средстава оснивача Матичне банке и мањинског оснивача Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у новчаном и неновчаном облику. Оснивач не може повлачити средства уложена у капитал Групе.

(х) Зарада по акцијама

Матична банка приказује основну и умањену зараду по акцији за сопствене обичне акције. Основна зарада по акцији се рачуна дељењем добитка или губитка који припада власницима обичних акција Матичне банке пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

Умањена зарада по акцији се рачуна дељењем коригованог добитка или губитка који припада власницима обичних акција за ефекте преференцијалних, заменљивих акција, пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

(ц) Извештавање по сегментима

Сегмент пословања је део Групе - чланица Групе, која се самостално бави пословним активностима из којих се могу остварити приходи и настати трошкови, укључујући приходе и трошкове који настају из трансакција са другим чланицама Групе, чији пословни резултат редовно контролише менаџмент Матичне банке (као главни оперативни доносилац одлука), како би доносио одлуке о алокацији ресурса по сегментима и оцењивао њихове резултате. За сегменте пословања Групе доступни су засебни ревидирани финансијски извештаји.

У складу са Међународним стандардом финансијског извештавања 8 - Сегменти пословања, Група обелодањује и информације о пословању оперативних сегмената, и на тај начин корисницима информација пружа додатне информације о приходима и расходима који се остварују из кључних пословних активности (напомена 6.2).

Приликом утврђивања оперативних сегмената коришћени су:

- а) различити производи и услуге који сегменти нуде;
- б) одвојено управљање сегментима и
- в) структура интерног извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешака - корекција почетног стања и упоредних података

Као резултат корекције грешке, Матична банка је променила почетна стања и резултат за 2015. годину и направила корекције као у табели испод:

Преглед корекција на позицијама Биланса стања	У РСД '000		
	Пре корекције	Корекција у 2015	Кориговано стање
Хартије од вредности расположиве за продају	127.173.383	1.583.025	128.756.408
УКУПНА АКТИВА	127.173.383	1.583.025	128.756.408
Одложене пореске обавезе	23.592	201.713	225.305
Резерве-порески ефекти		(201.713)	(201.713)
Губитак	(6.299.631)	238.273	(6.061.358)
Резерве-ефекат преноса премије и дисконта	27.542.265	(238.273)	27.303.992
Резерве-измена методологије		1.583.025	1.583.025
УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ	21.242.634	1.583.025	22.825.659

Преглед корекција на позицијама Биланса успеха	У РСД '000		
	Пре корекције	Корекције у 2015.	Кориговано
Приходи од камата	18.856.309	238.273	19.094.582
Нето губитак	(6.299.631)	238.273	(6.061.358)

На основу захтева МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, МСФИ 13 Мерење фер вредности и МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, Банка је изменила методологију калкулације фер вредности хартија од вредности расположивих за продају, првенствено обвезница издатих од Републике Србије.

Претходна методологија вредновања хартија од вредновања расположивих за продају

За трезорсе записе Републике Србије емитованих у валути ЕУР крива приноса се конструисала на основу извршних стопа са последње доступних аукција примарног трговања док се за купонске обвезнице емитоване у валути ЕУР крива приноса конструисала на основу еурибор каматних стопа рочности од 1д до 12м и на основу своп каматних стопа за валуту ЕУР рочности преко једне године уз додавање ризико премије која је једнака разлици купонске стопе и безризичне каматн стопе чији тенор кореспондира дурацији обвезнице.

У случају трезорских записа Републике Србије емитованих у валути РСД крива приноса се конструисала на основу Белибор каматних стопа рочности од 1д до 6м и извршних стопа са последње доступних аукција примарног трговања за рочности дуже од 6 месеци док у случају купонских обвезница Републике Србије емитованих у валути РСД наведена крива је транслирана за ризико премију која је једнака:

- Фиксној маргини у случају обвезница чији купони зависе од референтне стопе Народне банке Србије увећане за непроменљиви спред (фиксна маргина),
- Разлици купонске стопе и безризичне каматне стопе чији тенор кореспондира дурацији обвезнице у случају обвезница са фиксним купоном.

Фер вредност хартија је одређивана дисконтовањем сваког појединачног тока готовине различитим дисконтним факторима кореспондирајућих тенора из криве приноса.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1) Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешака (наставак)

Разлози за измену методологије и главне претпоставке нове методологије

Претходна методологија за фер вредновање хартија није узимала у обзир околности на локалном тржишту хартија од вредности нити захтеве преовлађујућих рачуноводствених стандарда:

- Матична банка је користила различите дисконтне стопе за различите токове готовине генерисане на једној хартији од вредности док, по стандардима, једна дисконтна стопа треба да се користи за дисконтовање свих будућих токова готовине једна хартије од вредности с обзиром да једна каматна стопа (која кореспондира доспећу хартије) одражава све ризике те хартије;
- За трезорске записе Матична банка је користила дисконтну стопу од нула с обзиром да примарно тржиште није било развијено за ове хартије што је довело до ситуације да је њихова фер вредност једнака њиховој номиналној вредности;
- За купонске обвезнице у еврима, безризична каматна стопа је била заснована на еурибор/своп стопама док би требало користити стопе које су инхерентне домаћем тржишту (стопе које су применљиве за еурске обвезнице издате од стране државе на домаћем тржишту).

Основне претпоставке нове методологије су (1) заснованост модела на стварним условима на домаћем тржишту и (2) измењени параметри за утврђивање јединствене дисконтне стопе свих будућих новчаних токова за појединачне хартије.

Нова методологија вредновања хартија од вредновања расположивих за продају

Према измењеној методологији приликом одређивања фер вредности трезорских записа и купонских обвезница Републике Србије емитованих у валути ЕУР крива приноса се конструише од последње доступних (у односу на датум вредновања) извршних стопа хартија од вредности Републике Србије емитованих у валути ЕУР са примарног трговања за теноре који су већи или једнаки од годину дана и последње доступних извршних стопа са секундарног трговања хартија од вредности Републике Србије чија је преостала рочност мања од годину дана.

Такође у случају хартија од вредности издатих од стране Републике Србије у валути РСД унапређена методологија за обрачун фер вредности се базира на криви приноса конструисаној на основу Белибор каматних стопа за рочности од 1д до 6м (каматне стопе се узимају са датума вредновања) и извршних стопа са последње доступних аукција са примарног трговања за теноре преко 6 месеци.

Фер вредност хартија се одређује дисконтовањем сваког новчаног тока дисконтом стопом чији тенор одговара преосталом доспећу хартије.

Ефекте промене методологије обрачуна фер вредности Матична банка је књижила и у текућој години и примењена је ретроспективна измена, а ефекте претходне године приказала на позицији ХОВ расположивих за продају (напомена 21) и у оквиру капитала: добитак претходног периода и ревалоризационе резерве (напомена 35).

Корекцијом података претходног извештајног периода Матична банка је применила захтев МРС 8 који се односи на ретроспективно преправљање података приликом корекције грешака из претходних периода и обелодањивање за сваку линијску ставку финансијских извештаја на коју се то односи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Банкарска група је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произилази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којима се управља кроз идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је изложена, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала.

Процес управљања ризицима укључује јасно дефинисање и документовање профила ризичности, као и усклађивање профила ризичности са склоношћу Групе за преузимање ризика, а у складу са усвојеним стратегијама и политикама.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, одржавање потребног нивоа адекватности капитала, развој активности Групе у складу са пословним могућностима и развојем тржишта у циљу остваривања конкурентских предности.

Уважавајући измене регулативе Народне банке Србије и потребе даљег унапређења управљања ризицима, Група је током 2016. године извршила организационе и процесне промене у оквиру функције управљања ризицима (са посебним акцентом на процес превенције и управљања потенцијално ризичним пласманима и лошом активом), као и измене интерних аката којима се уређује управљање ризицима. Изменом Стратегије и Политике управљања ризицима дефинисани су критеријуми за утврђивање и основна начела управљања лошом активом, као и највиши прихватљив ниво ненаплативих кредита за Групу.

Група тренутно примењује Базел II стандарде и перманентно прати све најаве и измене у законској регулативи, анализира утицај на ниво ризика и предузима мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима, а у складу са прихватљивим нивоом ризика за Групу. Кроз јасно дефинисан процес увођења нових производа Група анализира утицај свих нових услуга и производа на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима

Систем управљања ризицима је дефинисан следећим актима:

- Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и Планом управљања капиталом;
- Политикама управљања ризицима;
- Процедурама управљања ризицима;
- Методологијама за управљање појединачним ризицима;
- Осталим актима.

Стратегијом управљања ризицима дефинисани су:

- Дугорочни циљеви, утврђени пословном политиком и стратегијом банкарске Групе, као и склоност ка ризицима одређени у складу са тим циљевима;
- Основна начела преузимања и управљања ризицима;
- Основна начела процеса интерне процене адекватности капитала Групе;
- Преглед и дефиниције свих ризика којима је Група изложена или може да буде изложена.

Банкарска Група је утврдила основне принципе управљања ризицима како би испунила своје дугорочне циљеве:

- Организовање пословања засебне организационе јединице за управљање ризицима;
- Функционална и организациона одвојеност активности управљања ризицима од редовних пословних активности Групе;
- Свеобухватност управљања ризицима;
- Ефективност управљања ризицима;
- Цикличност управљања ризицима;
- Развој управљања ризицима као стратешко опредељење;
- Управљање ризицима је део пословне културе.

Политике управљања појединим врстама ризика ближе дефинишу:

- Начин организовања процеса управљања ризицима банкарске Групе и јасна разграничења одговорности запослених у свим фазама тог процеса;
- Начин процене ризичног профила банкарске Групе и методологије за идентификовање и мерење, односно процену ризика;
- Начине праћења и контроле ризика и успостављање система лимита, односно врсте лимита које банкарска Група користи и њихову структуру;
- Мере за ублажавање ризика и правила за примену тих мера;
- Начин и методологију за спровођење процеса интерне процене адекватности капитала банкарске Групе;
- Принципе функционисања система унутрашњих контрола;
- Оквир и учесталост стрес тестирања, као и поступање у случајевима неповољних резултата стрес тестова.

Процедурама управљања ризицима Група ближе дефинише процес управљања ризицима и надлежности и одговорности свих организационих делова матичне Банке и чланица банкарске Групе у систему управљања ризицима.

Појединачним методологијама чланице Групе су детаљније прописала методе и приступе који се користе у систему управљања ризицима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

У 2016. години чланице Групе су извршиле усклађивање интерних аката (процедуре и методологије) са изменама регулативе Народне банке Србије, које се односе на управљање кредитним ризицима у делу свеобухватности дефиниције ризичних пласмана, укидања репрограма и промене дефиниције и начина класификације реструктурираних пласмана, као и имплементације одредби којима се омогућава релаксација обрачунатог нивоа потребне резерве за процењене губитке, на основу проактивног управљања и смањења нивоа проблематичних пласмана. Поред наведеног, ближе су дефинисани критеријуми за материјалну значајност пласмана који се појединачно процењују, процењене вредности колатерала, проценитеља, haircut-а, промену димнамике процене вредности пословних непокретности код НПЛ-а и годишњу анализу кретања тржишних вредности. као услов за адекватност наведеног колатерала,

Такође, усвојена је Процедура превенције ризичних пласмана правних лица у циљу идентификовања потенцијално ризичних (Watch List-а) клијената, ублажавања кредитног ризика код потенцијално ризичних клијената и предузимања мера и акција у циљу заштите интереса Групе и спречавања негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе.

Надлежности

Управни одбор је надлежан и одговоран за усвајање стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом, успостављање система унутрашњих контрола и врши надзор над његовом ефикасношћу, надзор над радом Извршног одбора, усвајање тромесечних извештаја о управљању ризицима, усвајање Плана опоравка, као и спровођење процеса интерне процене адекватности капитала и друго.

Извршни одбор је надлежан и одговоран за спровођење стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом усвајањем процедура за управљање ризицима, односно идентификовање, мерење и процену ризика, и обезбеђивањем њихове примене и извештавањем Управног одбора у вези с тим активностима. Такође, Извршни одбор анализира систем управљања ризицима и најмање једном тромесечно извештава Управни одбор о нивоу изложености ризицима и управљању ризицима и одлучује, уз претходну сагласност Управног одбора, о сваком повећању изложености Групе према лицу повезаним са Групом и о томе обавештава Управни одбор.

Одбор за ревизију је надлежан и одговоран за анализу и надзор примене и адекватног спровођења усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и система унутрашњих контрола матичне Банке и Групе. Најмање једном месечно извештава Управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима и предлаже начин на који ће се оне отклонити.

Одбор за управљање активом и пасивом је надлежан и одговоран за праћење изложености ризицима који произилазе из структуре њених билансних потраживања, обавеза и ванбилансних ставки, као и предлагање мера за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности. Свака чланица Групе има Одбор за управљање активом и пасивом.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима у оквирима утврђеним актима Матичне банке, анализира изложеност Матичне банке кредитном, каматном и валутном ризику, анализира кредитни портфолио и спроводи наводе унутрашње ревизије из надлежности Одбора, а такође предлаже мере Извршном одбору матичне Банке. Свака чланица Групе има кредитни одбор који одлучује у оквиру својих надлежности и лимита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Надлежности (наставак)

Одбор за наплату потраживања матичне Банке надлежан је и одговоран за управљање ризичним пласманима, доноси одлуке о отпису ризичних пласмана до дефинисаног лимита одлучивања и предлаже отпис пласмана Извршном одбору и Управном одбору матичне Банке преко свог лимита. Кредитни одбори чланица Групе доносе одлуке о ризичним пласманима.

Организациони део управљања ризицима матичне Банке дефинише и предлаже за усвајање стратегију, политике, процедуре и методологије управљања ризицима, идентификује, мери, ублажава, прати и контролише и извештава о ризицима којима је матична Банка и Група изложена у свом пословању. Такође, надлежна је за развијање модела и методологија за управљање ризицима и извештавање надлежних органа банкарске Групе.

Сектор управљања средствима матичне Банке укључен је у процес управљања средствима и ликвидношћу, као и активом и пасивом на нивоу Групе. Такође учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматном ризику и девизном ризику.

Сектор унутрашње ревизије је надлежан и одговоран за континуиран надзор спровођења политика и процедура управљања ризицима на нивоу Групе, испитује адекватност процедура и усаглашености пословања чланица Групе са њима. Унутрашња ревизија о својим налазима и препорукама извештава Одбор за ревизију и Управни одбор.

Сектор контроле усклађености пословања дужан је да најмање једном годишње идентификује и процењује ризике усклађености пословања Матичне банке, као и чланица Групе у складу са Годишњим планом рада усвојеним од стране Управног одбора и предлаже планове за управљања ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору и Одбору за праћење пословања матичне Банке. Извештај усваја Извршни одбор и доставља га Управном одбору ради информисања. Чланице банкарске Групе имају организационе делове за управљање ризицима, управљање средствима и унутрашњу ревизију.

Процес управљања ризицима

На нивоу банкарске Групе редовно се мере, односно процењују ризици који су идентификовани у пословању. Мерење подразумева примену квалитативних и квантитативних метода и модела мерења које омогућују уочавање промена у профилу ризика и процену нових ризика.

За све идентификоване ризике одређује се њихова значајност која је заснована на свеобухватној процени ризика који су својствени појединим пословима, производима, активностима и процесима банкарске Групе.

Ублажавање ризика подразумева диверсификацију, пренос, смањење и/или избегавање ризика, а у складу са ризичним профилем и склоношћу ка ризицима банкарске Групе.

Праћење и контрола ризика се заснива и на лимитима који су успостављени. Они зависе од пословне стратегије и тржишног окружења, као и од нивоа ризика који је Група спремна да прихвати.

Извештаји о управљању ризицима се редовно достављају: Управном одбору, Извршном одбору, Одбору за ревизију, Одбору за управљање активном и пасивом и Кредитном одбору, који садрже све информације неопходне за процену ризика и доношење закључака о ризицима. Чланице Групе на месечном нивоу извештавају организациони део управљања ризицима матичне Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Врсте ризика

Банкарска Група је у пословању посебно изложена следећим врстама ризика: кредитном и са њим повезаним ризицима, ризику ликвидности, тржишном ризику, оперативном ризику, ризику улагања, ризику изложености и ризику земље, као и свим осталим ризицима који се могу појавити при редовном пословању чланица Групе.

4.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе.

Чланице Групе имају дефинисане критеријуме одобравања кредита, измене услова, продужење рока и реструктурирање потраживања, који су прописани процедурама и методологијама одобравања пласмана и управљања ризицима. Одобравање кредита врши се у зависности од циљаног тржишта, карактеристика дужника, као и намене кредита.

Пре одобрења пласмана чланице Групе процењују кредитну способност дужника као примарни извор отплате пласмана на основу интерно дефинисаних критеријума и понуђени колатерал као секундарни извор наплате. На основу идентификованог и измереног нивоа кредитног ризика (процене финансијског стања и кредитне способности дужника, као и вредности и правне сигурности кредитне заштите и других релевантних фактора) и независног мишљења о ризику, надлежни одбори и органи чланица Групе, сагласно дефинисаном систему одлучивања доносе Одлуку о одобрењу пласмана.

Приликом доношења одлука, поштује се принцип двоструке контроле тзв. „принцип четворо очију“, којим се обезбеђује да увек постоји страна која предлаже и страна која одобрава одређени пласман.

У складу са обимом, врстом и сложености послова које обавља, Група је организовала процес управљања кредитном ризиком и јасно разграничила одговорности запослених у свим фазама тог процеса.

Организациони модел система управљања кредитним ризиком Групе обезбеђује адекватну комуникацију, размену информација и сарадњу на свим организационим нивоима, а такође обезбеђује јасну, оперативну и организациону раздвојеност функције за независно управљање ризицима и активности подршке с једне стране, од активности преузимања ризика, односно поделу дужности, надлежности и одговорности. Чланице Групе су успоставиле и адекватан информациони систем који подразумева потпуну информисаност лица укључених у систем управљања кредитним ризиком.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се врши лимитирање могућих утицаја негативних ефеката на финансијски резултат и адекватност капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Основна начела управљања кредитним ризиком су:

- Управљање кредитним ризиком на нивоу појединачних пласмана и на нивоу целокупног портфолија Групе;
- Одржавање нивоа кредитног ризика који минимизира негативан утицај на финансијски резултат и капитал;
- Рангирање пласмана у складу са њиховом ризичношћу;
- Пословање у складу са добрим праксама за одобравање пласмана;
- Обезбеђење адекватних контрола за управљање кредитним ризиком.

У циљу управљања кредитним ризиком, чланице Групе настоје да послују са клијентима добре кредитне способности и прибављају одговарајуће инструменте обезбеђења плаћања. Чланице Групе оцењују кредитну способност сваког клијента у моменту подношења захтева и врше мониторинг дужника, пласмана и колатерала, како би биле у могућности да предузму одговарајуће активности у циљу наплате потраживања.

Све чланице Групе врше квантитативно и/или квалитативно мерење, односно процену идентификованог кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга.

Рејтинг систем је инструмент за доношење појединачних одлука и процењивање нивоа ризика појединачног пласмана. Поред наведеног, рејтинг систем служи за процењивање нивоа ризика укупног портфолија, а користи се и у поступку обезвређења пласмана у циљу рангирања нивоа ризичности и исказивања реалне вредности потраживања. Интерни систем рејтинга подлеже редовној ревизији и унапређењу.

Ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене у свом пословању, матична Банка и чланице групе поштују и начела прописана регулативом својих Централних банака, која захтевају класификацију сваког пласмана на основу прописаног оквира и обрачун резерве за процењене губитке.

Ублажавање кредитног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, односно одржавање прихватљивог нивоа квалитета кредитног портфолија Групе.

Основне технике ублажавања кредитног ризика су:

- Лимити изложености – ризик концентрације,
- Диверсификовање улагања,
- Средства обезбеђења.

Лимити изложености по основу појединачног дужника заснивају се на процени кредитне способности дужника, а лимити изложености на нивоу портфолија усмерени су на ограничење концентрације изложености у портфолију. Чланице Групе континуирано контролишу кретање кредитног ризика у оквиру дефинисаног ризичног профила. У случају прекорачења интерних лимита чланице Групе достављају образложење са предлогом мера и планом активности, а матична Банка извештава Извршни одбор о наведеном прекорачењу. Чланице Групе су дужне да извештавају матичну Банку и у случају настанка ванредних услова у пословању који могу настати услед неповољних кретања на локалним тржиштима, политичко - економских криза и слично.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Ризик концентрације обухвата: велику изложеност (изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и лицима повезаним са Групом), групе изложености са истим или сличним факторима ризика као што су привредни сектори, врсте производа, географска подручја и слично, ризик земље, инструменте кредитне заштите.

Континуирану контролу и праћење ризика изложености на нивоу портфолија Групе, у оквиру регулаторно прописаних лимита, врши матична Банка. Уколико дође до прекорачења лимита, матична Банка утврђује узроке, информише и предлаже мере заштите од ризика изложености Извршном одбору матичне Банке.

Диверсификовање улагања на нивоу Групе усмерено је на ублажавање кредитног ризика кроз смањење концентрације портфолија у појединим сегментима активе.

Праћење квалитета пласмана на нивоу појединачног дужника заснива се пре свега на обезбеђивању ажурних података о финансијском стању и кредитној способности дужника и тржишној вредности средстава обезбеђења, док се праћење кредитног ризика на нивоу портфолија врши идентификовањем промена на нивоу група клијената одређеног нивоа ризика, пласмана, колатерала, потребних резерви за очекиване и неочекиване губитке, у циљу утврђивања и управљања стањем и квалитетом активе. Чланице Групе такође, обезбеђују континуирано праћење и проверу адекватности процеса рангирања пласмана у ризичне категорије према степену наплативости.

Контрола кредитног ризика подразумева процес континуираног усклађивања пословања са дефинисаним системом лимита, као и у условима када изложеност кредитном ризику тежи горњој граници дефинисаног ризичног профила, односно приликом увођења нових пословних производа и активности.

У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, чланице Групе предузимају следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере.

Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

Група осим кредитне изложености има и ванбилансну изложеност (плативе и чинидбене гаранције, авали, акредитиви) по основу које има потенцијалну обавезу да изврши плаћање за рачун трећих лица. За ванбилансну изложеност чланице Групе користе исте контролне процесе и процедуре који се користе за кредитни ризик.

Извештавање о кредитном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања, које се спроводи по утврђеној динамици у складу са дефинисаним системом извештавања:

- чланице Групе извештавају матичну Банку, на месечном нивоу;
- матична Банка извештава на консолидованој основи, полугодишње и годишње.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Идентификовање проблематичних и реструктуританих потраживања

Чланице Групе прате квалитет портфолиа на основу идентификовања и анализе раних сигнала упозорења код клијената. Сигнали упозорења се прате на регуларној временској основи и на основу анализе истих, клијенти се сврставају у категорију Стандардни, Потенцијално ризични (Watch list) и НПЛ клијенти (клијенти са проблематичним потраживањима).

Реструктурирани непроблематични клијенти се сврставају у категорију потенцијално ризичних клијената, док се реструктурирани проблематични сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Сврха праћења квалитета портфолиа је спречавање директног трансфера Стандардних клијената у категорију клијената са проблематичним потраживањима без претходног идентификовања клијената као потенцијално ризичних и без спровођења радњи превенције ризичних пласмана, односно ублажавања и смањивања кредитног ризика путем спровођења адекватне стратегије и акционих планова. Потенцијално ризични клијенти се прате чешће у односу на Стандардне клијенте и уколико се утврди даље повећање кредитног ризика, клијенти се сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Под проблематичним потраживањима подразумевају се сва потраживања која касне у измиривању обавеза преко 90 дана, потраживања код којих је на основу финансијског стања процењено да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости не узимајући у обзир могућност реализације инструмената кредитне заштите (без обзира да ли касни у измиривању обавеза), потраживања за која је утврђен износ обезвређења на појединачној основи, као и потенцијалне обавезе по основу издатих гаранција (ако постоји вероватноћа да ће бити активирани) и преузетих неопозивих обавеза (уколико би њиховим повлачењем дошло до настанка потраживања за које Група сматра да не би било наплаћено у целости без реализације средстава обезбеђења). Проблематичним потраживањима сматрају се сва потраживања од дужника, уколико је једно потраживање класификовано у групу проблематичних потраживања.

Реструктурирање потраживања је одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира да ли има доспелих обавеза, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмиривања обавеза. Реструктурирање се врши на један од следећих начина: променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице и/или камате, промена датума доспећа и др), као и рефинасирањем потраживања. Поред наведеног, у категорију реструктурираних потраживања сврставају се и потраживања код којих је:

- извршена промена уговорених услова отплате проблематичних потраживања или која би, у одсуству наведених измена, била сврстана у категорију проблематичних, потраживања,
- извршена промена уговорених услова отплате потраживања која доводи до потпуног или делимичног отписа у материјално значајном износу,
- чланице Групе активирале уговорене клаузуле о реструктурирању на основу којих се услови отплате мењају услед наступања одређених догађаја (уграђене клаузуле) према дужнику од кога је потраживање већ класификовано у групу проблематичних потраживања или би било тако класификовано да нису активирани те клаузуле,
- уколико је дужник истовремено када је одобрено ново потраживање (или у кратком периоду пре или после тог одобравања) извршио плаћање по основу другог потраживања Групе (или другог правног лица према коме је уступљено потраживање према том дужнику), а које је било класификовано или је испуњавало услове да буде класификовано у групу проблематичних или би, у одсуству новог потраживања, било класификовано у наведеној групи, односно испуњавало те услове.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Идентификовање проблематичних и реструктуританих потраживања (наставак)

Чланице Групе редовно прате предузете мере за реструктурирање ризичних пласмана и контролишу правовременост предузимања ових мера. Праћење предузетих мера, односно реализација истих, као што је нпр. измирење доспелих обавеза, врши се на дневном нивоу. Полугодишњи мониторинг пословања реструктурираних клијената обавља се редовно на сваких 6 месеци или чешће у случају потребе. Анализа финансијских извештаја, анализа задужености, провера адекватности обезбеђења као и мониторинг свеукупног пословања представљају кључне тачке поменутог мониторинга.

Реструктурирано потраживање које је класификовано у групу проблематичних потраживања чланице Групе након истека годину дана од дана његовог реструктурирања, класификују у групу потраживања која се не сматрају проблематичним ако су испуњени следећи услови:

- није утврђен износ обезвређења за реструктурирано потраживање и није наступио статус неизмирења обавеза;
- у последњих 12 месеци извршене су уплате благовремено или са доцњом не дужом од 30 дана, у складу са измењеним условима отплате;
- на основу анализе финансијског стања, односно кредитне способности дужника, оцењено је да ће дужник моћи да измири обавезе у целости у складу са измењеним условима отплате.

Ризик промене квалитета активе

Квалитет активе Групе се мери степеном изложености појединим категоријама ризика према критеријумима дефинисаним интерним системом рејтинга. Интерни систем рејтинга се заснива на квантитативним и квалитативним параметрима за одређивање рејтинга дужника. Рејтинг скала садржи пет категорија ризика, које су подељене на 17 подкатегија. Различите изложености према истом дужнику опредељују исту категорију рејтинга, без обзира на специфичности различитих врста кредита.

Група користи различите рејтинг моделе за кредитни ризик у зависности од врсте клијената. Израчунавање рејтинга врши се на месечном нивоу на основу квалитативних и квантитативних параметара и благовремености у измиревању обавеза.

Низак ниво ризика подразумева пословање са клијентима добре кредитне способности и прихватљив је за Групу (категије рејтинга 1 и 2), повишен ниво ризика представља пословање са клијентима који имају одређене проблеме у пословању, а могу негативно да утичу на измирење обавеза и чије пословање се интензивно прати (категија рејтинга 3) и висок ниво ризика означава клијенте са негативним резултатима пословања и лошом кредитном историјом (категије ризика 4 и 5).

Група се штити од ризика промене квалитета активе кроз континуирано праћење пословања клијената, идентификовање промена које могу настати погоршањем стања дужника, кашњењем у отплати или променама у окружењу, као и прибављањем одговарајућих средстава обезбеђења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Ризик промене вредности активе

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Групе у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врши се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Чланице Групе врше процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

Појединачно процењивање

Чланице Групе процењују исправку вредности за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиревања обавеза - defaulta (ризичан пласман, категорија ризика 4 према интерном систему рејтинга који има статус defaulta и категорија ризика 5) и том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према чланицама Групе, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности чланице Групе одређују на основу анализе вредносне структуре портфолиа по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на индивидуалној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Појединачно процењивање (наставак)

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматрају се:

- финансијско стање, односно кредитна способност дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању и чланице Групе су процениле да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости.
- неиспуњавање уговорних обавеза, учестало кашњење у отплати камата/главнице и других уговорених одредби (докази о пропустима или кашњењу у плаћању),
- информација о блокади рачуна дужника,
- уступци које Група пружа дужнику услед економских и правних разлога (докази о одобреном одлагању наплате, реструктурирању потраживања и други одобрени уступци услед финансијских тешкоћа у пословању дужника),
- значајне потешкоће у пословању дужника (докази о банкротству, ликвидацији, стечају, финансијској реорганизацији дужника, смањењу рејтинга дужника, значајаном паду прихода, значајном смањењу капитала, штети коју је дужник претрпео услед дејства више силе, губитку лиценце, промени менаџмента и др.),
- унутрашњи и спољни фактори који могу утицати на наплативост потраживања (докази о неповољним променама услова пословања у неким привредним гранама који се одражавају на платежну способност дужника, докази о макроекономским кретањима: пад тражње, пад цена, дефицит буџета, пословање у условима кризе или рецесије и сл.),
- локални економски фактори који узрокују проблеме у наплати.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу, информацијом о повећаном степену ризика дужника, извештајима са састанака који су одржани са дужником, извештајима о обављеном мониторингу колатерала клијената, извештајима о принудној наплати и данима блокаде, извештајима о кредитима у доцњи и другим информацијама којима Група располаже.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, тада се износ обезвређења процењује дисконтовањем будућих новчаних токова из пословања. У обрачун очекиваних будућих новчаних токова улазе и средства од реализације колатерала (секундарни извори), уколико се процени да не постоје објективни докази да кредит може да буде намирен из очекиваних будућих токова из редовног пословања и да ће реално бити намирен из средстава обезбеђења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Групно процењивање

Исправке вредности се процењују групно по пласманима који нису појединачно значајни, за појединачно значајне пласмане који немају статус defaulta, за пласмане код којих обрачуном на појединачној основи није утврђен износ исправки вредности, као и по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Израчунавање групних процената обезвређења се врши на основу миграција категорија ризичности у статус неизмиревања обавеза по врстама клијената или производа.

Израчунавање групних процената обезвређења се врши на основу вероватноће настанка статуса неизмиревања обавеза дужника (PD) која се добија на основу миграција категорија ризичности у статус неизмиревања обавеза по врстама клијената или производа.

Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за правна лица, становништво по врстама производа, банке и предузетнике.

Обезвређење кредита умањује вредност кредита и признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе. Утврђивање вероватног губитка чланице Групе врше и за неискоришћене преузете обавезе, за које нису уговориле безусловно и без претходне најаве, могућност отказа уговорене обавезе. Приликом обрачуна резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза, користи се фактор конверзије (ЦЦФ) којим се коригује књиговодствена вредност неискоришћених преузетих обавеза.

Приликом процене резервисања за потенцијалне губитке по ванбилансним ставкама признају се средства од реализације колатерала, уколико је потпуно извесно да ће одлив средстава по основу потенцијалних обавеза бити намирен из колатерала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Средства заштите од кредитног ризика (колатерал)

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, најчешћа пракса коју чланице Групе користе, поред редовног праћења пословања клијената, је и прибављање инструмената обезбеђења (колатерала), којима се обезбеђује наплата потраживања и минимизира кредитни ризик. Количина и тип потребног колатерала зависи од процене кредитног ризика.

Као стандардне инструменте обезбеђења чланице Групе од клијената прибављају уговорно овлашћење и менице, док се као додатни инструменти, у зависности од процене кредитног ризика, и врсте пласмана уговарају:

- За комерцијалне кредите - залог на покретним и непокретним стварима (хипотеке), депозити, банкарске, корпоративне и гаранције државе, јемства, залог на хартијама од вредности, уделима и потраживањима;
- За кредите становништву - хипотеке на непокретносима, депозити, јемства солидарног дужника, осигурање Националне корпорације за осигуравање стамбених кредита код матичне Банке и друго.

Приликом процене непокретности или залог на покретној имовини, чланице Групе обезбеђују стручну и независну процену вредности непокретности од стране овлашћених проценитеља, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмање могућу меру. Непокретност, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити и осигуране од стране осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, а полисе винкулиране у корист Групе.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала (хипотека, залог, хартија од вредности и сл.), процењена вредност колатерала се коригује за дефинисани проценат (haircut) у зависности од врсте колатерала и локације, који се редовно преиспитују и ревидирају. На овај начин Група са штити од потенцијалних губитака по основу немогућности наплате потраживања из средстава обезбеђења.

Корективни фактор (haircut) представља разлику између процењене вредности колатерала и новчаног прилива који је могуће остварити продајом колатерала у поступку наплате. Haircut процењену тржишну вредност сваког инструмента обезбеђења своди на очекивану вредност која ће бити наплаћена његовом реализацијом у будућности, и то уважавајући волатилност тржишне вредности, могућност реализације и готовинске одливе по основу трошкова активирања и продаје (судски трошкови, трошкови пореза који падају на терет продавца, трошкови консултаната и оглашавања и остали трошкови), очекивани пад тржишне вредности од тренутка процене до тренутка планиране реализације, као и својствену неизвесност у утврђивању вредности.

Чланице Групе обрађају пажњу на редовну процену/вредновање колатерала. За неризичне пласмане (ПЕ), хипотеке на стамбеним и пословним непокретностима процењују се најмање једном у три године, од стране овлашћеног процењивача. За ризичне пласмане (НПЕ), хипотеке на стамбеним објектима се процењују најмање једном у три године, хипотеке на пословним објектима (пословни простори, локали, складишта, грађевинско земљиште са и без грађевинске дозволе, пољопривредно земљиште, остало) најмање једном у 18 месеци, а хипотеке на индустријским објектима процењују се минимум једном годишње (12 месеци), од стране овлашћеног процењивача. Хартије од вредности се процењују на месечној основи за све пласмане.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.1. Кредитни ризик (наставак)

Редовно праћење вредности непокретности подразумева проверу вредности непокретности на основу расположивих података и информација, поређење вредности непокретности из порфолиа са кретањима вредности на тржишту земаља чланица Групе (реализована продаја, понуда и тражња) по регионима прописаним у каталогу колатерала, коришћење статистичког модела и тд. За све пословне непокретности, Група спроводи проверу вредности најмање једном годишње, а за стамбене и остале непокретности најмање једном у три године.

Вредност колатерала и тенденције кретања, чланице Групе прате и ажурирају како би се потенцијални ризик од нереалне процене свео на најмању могућу меру, а у случају потребе може захтевати и додатни колатерал у складу са закљученим уговором. Колатерали представљају секундарни извор наплате потраживања.

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику

Укупна изложеност кредитном ризику на дан 31. децембра 2016. и 2015. године, приказана је у следећем прегледу, без узимања у обзир било каквог колатерала или неке друге кредитне заштите. Наведене вредности исказане су у бруто и нето књиговодственом износу (после ефеката ублажавања по основу обезвређења).

Укупна изложеност кредитном ризику пре колатерала и других побољшања

Укупна изложеност кредитном ризику

	31.12.2016.		У хиљадама динара 31.12.2015.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
I. Преглед активе	472,812,097	428,827,608	464,618,477	416,461,558
Готовина и средства код централне банке	61,919,102	61,919,102	68,895,218	68,895,218
Кредити и потраживања од банака и других финансијских институција	43,528,675	43,216,681	18,248,795	17,848,897
Кредити и потраживања од комитената	198,491,610	166,401,008	217,556,125	179,422,656
Финансијска средства	140,590,950	140,425,071	132,976,276	132,878,236
Остала средства	10,957,501	7,255,156	10,442,020	7,661,929
Имовина	17,324,259	9,610,590	16,500,043	9,754,622
II. Ванбилансне ставке	33,930,412	33,876,991	30,916,843	30,341,437
Плативе гаранције	4,336,212	4,277,043	5,337,033	5,164,181
Чинидбене гаранције	6,950,946	6,920,093	6,756,947	6,640,059
Преузете неопозиве обавезе	22,050,789	22,371,693	18,250,616	18,241,064
Остало	592,465	308,162	572,247	296,133
Укупно (I+II)	506,742,509	462,704,599	495,535,320	446,802,995

Највећи кредитни ризик за Групу настаје из остварених кредитних аранжмана, али је Група изложена и ризику по основу ванбилансних позиција који проистиче из потенцијалних и преузетих обавеза.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација

31.12.2016.	У хиљадама динара								
	Недоспели необезвређени	Доспели, а необезвређени	Групно обезвређени	Појединачно обезвређени	Укупно	Група исправка вредности	Појединачна исправка вредности	Исправка вредности	Нето
Стамбени	-	-	40,852,705	1,671,866	42,524,571	250,528	970,154	1,220,682	41,303,889
Готовински	-	-	21,104,656	770,732	21,875,388	522,362	756,789	1,279,151	20,596,236
Пољопривреда	-	-	6,261,241	415,510	6,676,750	85,184	362,217	447,401	6,229,349
Остало	-	-	5,480,042	652,883	6,132,926	165,755	652,891	818,646	5,314,280
Микро бизнис	-	-	8,257,892	1,986,633	10,244,525	283,577	1,314,069	1,597,646	8,646,879
Становништво	-	-	81,956,536	5,497,623	87,454,160	1,307,407	4,056,120	5,363,527	82,090,633
Велика предузећа	-	-	34,812,545	24,078,785	58,891,330	386,634	19,545,036	19,931,670	38,959,660
Средња предузећа	-	-	18,523,741	3,237,128	21,760,869	244,029	2,292,400	2,536,429	19,224,440
Мала предузећа	-	-	8,048,981	2,801,647	10,850,628	156,257	1,838,978	1,995,235	8,855,394
Држава	1,893,832	-	7,912,023	1,674,358	11,480,213	64,686	562,870	627,556	10,852,657
Остало	-	-	6,428,827	1,625,583	8,054,410	10,603	1,625,583	1,636,185	6,418,225
Привредни клијенти	1,893,832	-	75,726,117	33,417,501	111,037,450	862,208	25,864,867	26,727,075	84,310,375
Укупно	1,893,832	-	157,682,653	38,915,125	198,491,610	2,169,615	29,920,987	32,090,602	166,401,008
Потраживања од банака	40,418,883	-	2,799,917	309,874	43,528,675	2,120	309,874	311,994	43,216,681

Напомена: Према интерној сегментацији сектор становништва обухвата физичка лица, пољопривреднике и микро бизнис (предузетнике и микро клијенте).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација

У хиљадама динара

31.12.2015.	Недоспели необезвређени	Доспели, а необезвређени	Групно обезвређени	Појединачно обезвређени	Укупно	Група исправка вредности	Појединачна исправка вредности	Исправка вредности	Нето
Стамбени	-	-	39,982,376	1,492,883	41,475,259	383,054	639,449	1,022,503	40,452,756
Готовински	-	-	18,044,076	750,816	18,794,892	550,245	707,834	1,258,078	17,536,813
Пољопривреда	-	-	5,434,656	411,036	5,845,692	77,509	346,831	424,340	5,421,352
Остало	-	-	6,124,513	637,613	6,762,125	201,447	631,176	832,623	5,929,502
Микро бизнис	-	-	6,804,521	2,734,483	9,539,004	440,330	1,297,550	1,737,880	7,801,124
Становништво	-	-	76,390,141	6,026,830	82,416,971	1,652,584	3,622,840	5,275,424	77,141,547
Велика предузећа	-	-	30,561,249	34,886,378	65,447,627	255,032	19,475,413	19,730,445	45,717,182
Средња предузећа	-	-	20,746,143	6,377,465	27,123,609	162,316	3,988,567	4,150,883	22,972,726
Мала предузећа	-	-	7,395,037	6,308,272	13,703,309	126,228	4,094,816	4,221,044	9,482,265
Држава	3,822,508	136,129	15,781,903	3,229,726	22,970,266	17,841	2,796,528	2,814,369	20,155,897
Остало	-	-	3,784,433	2,109,911	5,894,343	932	1,940,372	1,941,304	3,953,039
Привредни клијенти	3,822,508	136,129	78,268,765	52,911,752	135,139,154	562,350	32,295,695	32,858,045	102,281,109
Укупно	3,822,508	136,129	154,658,906	58,938,582	217,556,125	2,214,934	35,918,535	38,133,469	179,422,656
Потраживања од банака	15,040,112	1,223,716	1,585,208	399,760	18,248,795	138	399,760	399,898	17,848,897

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Промене исправки вредности потраживања у Билансу стања

		Повећање исправки вредности	Укидање исправки вредности	Друге промене	У хиљадама динара
31.12.2016.	31.12.2015.				31.12.2016.
Укупно становништво	5,275,424	2,212,640	(1,932,238)	(192,301)	5,363,527
Привредни клијенти	32,858,045	19,777,362	(8,374,365)	(17,533,967)	26,727,075
Укупно	<u>38,133,469</u>	<u>21,990,002</u>	<u>(10,306,603)</u>	<u>(17,726,268)</u>	<u>32,090,602</u>
Потраживања од банака	<u>399,898</u>	<u>5</u>	<u>-</u>	<u>(87,909)</u>	<u>311,994</u>

*Друге промене се односе на извршен пренос у целости обезвређених потраживања из билансне у ванбилансну евиденцију, курсне разлике и остале промене.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Обезвређени кредити и потраживања

Обезвређени кредити и потраживања су они кредити и потраживања за које чланице Групе утврде да постоје објективни докази који указују на обезвређење и за које не очекује наплату укупне доспеле главнице и камате у складу са уговором о кредиту. Обезвређење се врши на појединачној и групној основи. Кредити и потраживања који су 100% обезвређени налазе се у појединачно обезвређеним кредитима и потраживањима.

Значајно повећање исправки вредности пласмана у 2016. години у највећем делу настало је код матичне Банке као последица погоршања квалитета кредитног портфолиа, нових ризичних пласмана, нижих процена вредности хипотека и покретања стечајних поступака.

Пласмани који касне са наплатом за које није извршено обезвређење

Доспели а неисправљени кредити и потраживања представљају оне кредите и потраживања матичне Банке код којих се јавља кашњење у измирењу обавеза по основу уговорене камате или главнице (извештај приказује као доспело, укупно потраживање које има било коју доспелу обавезу по основу главнице или камате). За наведена потраживања матична Банка верује да није адекватно формирати обезвређење имајући у виду да се односе на потраживања за која постоји извесност у наплати дуга (потраживања од Републике Србије). У 2016. години чланице Групе нису имале доспеле, а неисправљене пласмане.

Пласмани који не касне са наплатом за које није извршено обезвређење

Недоспели неисправљени кредити и потраживања односе на пласмане за које је утврђено да није адекватно формирати обезвређење имајући у виду вероватноћу настанка статуса неизмиривања обавеза и извесност у наплати потраживања од стране чланица Групе (кредити и потраживања од Републике Србије, Министарства финансија Републике Српске).

Група је пратила Смернице за објављивање података и информација банке које је објавила Народна банка Србије, а које се односе на квалитет активе, у припреми табела кредитног ризика. Форма и садржај табела су условљени поменутих смерницама

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Необезвређена потраживања по данима доцње

31.12.2016.	У хиљадама динара					Укупно
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	
По врсти кредита						
Стамбени	-	-	-	-	-	-
Готовински	-	-	-	-	-	-
Пољопривреда	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	-
Микро бизнис	-	-	-	-	-	-
Становништво	-	-	-	-	-	-
Велика предузећа	-	-	-	-	-	-
Средња предузећа	-	-	-	-	-	-
Мала предузећа	-	-	-	-	-	-
Држава	1,893,832	-	-	-	-	1,893,832
Остало	-	-	-	-	-	-
Привредни клијенти	1,893,832	-	-	-	-	1,893,832
Према категоријама потраживања						
Непроблематична потраживања	1,654,188	-	-	-	-	1,654,188
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-
Проблематична потраживања	239,644	-	-	-	-	239,644
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-
Укупно	1,893,832	-	-	-	-	1,893,832
Потраживања од банака	40,418,883	-	-	-	-	40,418,883

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Необезвређена потраживања по данима доцње

31.12.2015.	У хиљадама динара					Укупно
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	
По врсти кредита						
Стамбени	-	-	-	-	-	-
Готовински	-	-	-	-	-	-
Пољопривреда	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	-
Микро бизнис	-	-	-	-	-	-
Становништво	-	-	-	-	-	-
Велика предузећа	-	-	-	-	-	-
Средња предузећа	-	-	-	-	-	-
Мала предузећа	-	-	-	-	-	-
Држава	3,822,508	-	-	-	136,129	3,958,637
Остало	-	-	-	-	-	-
Привредни клијенти	3,822,508	-	-	-	136,129	3,958,637
Према категоријама потраживања						
Непроблематична потраживања	3,460,496	-	-	-	-	3,460,496
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-
Проблематична потраживања	362,012	-	-	-	136,129	498,141
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-
Укупно	3,822,508	-	-	-	136,129	3,958,637
Потраживања од банака	15,047,560	1,216,268	-	-	-	16,263,828

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Обезвређена потраживања по данима доцње

31.12.2016.	У хиљадама динара					
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	Укупно
По врсти кредита						
Стамбени	39,345,742	671,483	188,593	338,781	1,979,972	42,524,571
Готовински	19,165,603	1,370,607	159,710	71,028	1,108,440	21,875,388
Пољопривреда	5,928,842	209,916	55,710	19,156	463,126	6,676,750
Остало	5,065,766	291,352	29,790	14,413	731,605	6,132,926
Микро бизнис	6,969,894	981,118	81,263	87,930	2,124,319	10,244,525
Становништво	76,475,848	3,524,475	515,066	531,309	6,407,463	87,454,160
Велика предузећа	37,043,438	3,757,463	49,512	-	18,040,917	58,891,330
Средња предузећа	17,277,227	1,548,658	26,237	27,052	2,881,694	21,760,869
Мала предузећа	7,545,556	895,493	21,321	73,734	2,314,525	10,850,628
Држава	8,754,250	234,309	-	-	597,822	9,586,381
Остало	7,786,646	177,701	1,262	-	88,801	8,054,410
Привредни клијенти	78,407,116	6,613,625	98,332	100,786	23,923,760	109,143,618
Према категоријама потраживања						
Непроблематична потраживања	148,743,980	6,454,133	501,900	508,825	24,343	156,233,180
од чега: реструктурирана	2,684,851	599,992	34,572	41,979	-	3,361,395
Проблематична потраживања	6,138,984	3,683,967	111,498	123,270	30,306,879	40,364,598
од чега: реструктурирана	2,848,138	3,579,359	60,187	7,057	20,922,319	27,417,059
Укупно	154,882,964	10,138,100	613,398	632,094	30,331,222	196,597,778
Потраживања од банака	3,109,791	-	-	-	-	3,109,791

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Обезвређена потраживања по данима доцње

31.12.2015.	У хиљадама динара					
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	Укупно
По врсти кредита						
Стамбени	38,148,449	640,284	322,945	358,596	2,004,985	41,475,259
Готовински	16,482,557	1,048,007	129,586	88,145	1,046,596	18,794,892
Пољопривреда	5,034,177	254,074	67,053	30,221	461,556	5,847,080
Остало	5,673,962	297,890	36,301	24,167	728,417	6,760,737
Микро бизнис	5,730,473	753,631	152,449	194,854	2,707,598	9,539,004
Становништво	71,069,618	2,993,886	708,333	695,983	6,949,151	82,416,971
Велика предузећа	36,668,735	4,374,258	158,134	-	24,246,500	65,447,627
Средња предузећа	19,231,930	866,576	166,006	656,781	6,202,315	27,123,609
Мала предузећа	6,886,109	598,804	74,241	4,304	6,139,852	13,703,309
Држава	15,546,999	273,911	7,612	-	3,183,107	19,011,630
Остало	5,209,371	3,543	194,324	2,369	484,737	5,894,343
Привредни клијенти	83,543,144	6,117,092	600,317	663,453	40,256,511	131,180,517
Према категоријама потраживања						
Непроблематична потраживања	152,655,557	8,949,775	1,258,570	1,288,699	24,577	164,177,177
од чега: реструктурирана	4,711,630	4,296,413	312,258	729,375	-	10,049,676
Проблематична потраживања	1,957,205	161,203	50,081	70,737	47,181,085	49,420,311
од чега: реструктурирана	292,652	98,189	435,527	3,555	18,285,886	19,115,810
Укупно	154,612,761	9,110,978	1,308,651	1,359,436	47,205,662	213,597,488
Потраживања од банака	1,879,504	-	-	-	105,464	1,984,968

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Промене обезвређених потраживања

У хиљадама динара

	Бруто 31.12.2015.	Обезвређена у току године	Престала да буду обезвређена у току године	Утицај курса	Друге промене	Бруто 31.12.2016.	Нето 31.12.2016.
Стамбени	41,475,259	4,013,345	(942,907)	655,673	(2,676,799)	42,524,571	41,303,889
Готовински	18,794,892	13,117,282	(7,669,009)	30,390	(2,398,168)	21,875,388	20,596,236
Пољопривреда	5,845,692	3,656,512	(1,855,403)	67,407	(1,037,458)	6,676,750	6,229,349
Остало	6,762,124	1,041,355	(1,515,918)	8,759	(163,395)	6,132,926	5,314,280
Микро бизнис	9,539,004	6,042,026	(3,952,307)	113,839	(1,498,038)	10,244,525	8,646,879
Становништво	82,416,971	27,870,521	(15,935,543)	876,070	(7,773,858)	87,454,160	82,090,633
Велика предузећа	65,447,627	4,968,835	(12,385,315)	783,106	77,077	58,891,330	38,959,660
Средња предузећа	27,123,609	3,383,141	(6,549,451)	333,484	(2,529,913)	21,760,869	19,224,440
Мала предузећа	13,703,309	2,227,852	(4,994,970)	158,256	(243,818)	10,850,628	8,855,394
Држава	19,011,630	1,112,715	(6,871,069)	258,199	(3,925,094)	9,586,381	8,958,825
Остало	5,894,343	3,550	(648,588)	41,570	2,763,533	8,054,410	6,418,225
Привредни клијенти	131,180,517	11,696,093	(31,449,394)	1,574,614	(3,858,214)	109,143,618	82,416,543
Укупно	213,597,488	39,566,614	(47,384,937)	2,450,684	(11,632,072)	196,597,778	164,507,177
Потраживања од банака	1,984,968	1,765,729	(656,482)	-	15,578	3,109,791	2,797,798

*Друге промене се односе на редовна измирења потраживања у току 2016. године која су проузруковала смањење изложености.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.2. Проблематична потраживања

31.12.2016.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Проблематична потраживања	Проблематична реструктурирана потраживања	Исправке вредности проблематичних потраживања	У хиљадама динара	
						Учешће проблематичних у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења за проблематична потраживања
Укупно становништво	87,454,160	5,363,527	6,926,920	1,194,271	4,831,972	7,92%	4,073,457
Стамбени	42,524,571	1,220,682	2,317,300	450,074	1,131,862	5,45%	1,946,947
Готовински	21,875,388	1,279,151	1,201,269	62,924	1,107,338	5,49%	181,760
Пољопривреда	6,676,750	447,401	482,267	39,016	397,270	7,22%	278,995
Остало	6,132,926	818,646	745,751	489	732,288	12,16%	22,430
Микро бизнис	10,244,525	1,597,646	2,180,334	641,768	1,463,213	21,28%	1,643,325
Привредни клијенти	111,037,450	26,727,075	33,677,322	26,222,788	25,892,294	30,33%	26,060,097
Пољопривреда	6,963,406	296,167	355,855	51,981	233,910	5,11%	352,224
Прерађивачка индустрија	36,548,279	10,372,448	14,377,412	12,820,759	10,109,059	39,34%	12,904,699
Електрична енергија	311,333	49,207	-	-	-	0,00%	-
Грађевинарство	3,865,325	1,644,715	1,660,952	1,308,284	1,513,279	42,97%	1,567,268
Трговина на велико и мало	30,609,582	4,712,214	5,726,507	4,289,886	4,525,657	18,71%	4,969,495
Услугне делатности	12,166,402	2,577,391	2,946,538	2,876,445	2,457,942	24,22%	2,314,905
Активности у вези са некретнинама	1,837,179	704,562	1,421,259	954,401	696,020	77,36%	1,332,954
Остало	18,735,945	6,370,370	7,188,799	3,921,032	6,356,425	38,37%	2,618,553
Укупно	198,491,610	32,090,602	40,604,242	27,417,059	30,724,266	20,46%	30,133,554
Потраживања од банака	43,528,675	311,994	309,874	-	309,874	0,71%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.2. Проблематична потраживања (наставак)

31.12.2015.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Проблематична потраживања	Проблематична реструктурирана потраживања	Исправке вредности проблематичних потраживања	У хиљадама динара	
						Учешће проблематичних у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења за проблематична потраживања
Укупно становништво	82,416,971	5,275,424	7,299,635	856,681	4,652,102	8,86%	4,313,074
Стамбени	41,475,259	1,022,503	2,178,618	187,676	930,590	5,25%	1,882,106
Готовински	18,794,892	1,258,078	1,116,755	33,095	1,049,214	5,94%	104,256
Пољопривреда	5,847,080	424,340	481,357	18,943	376,290	8,23%	257,017
Остало	6,760,737	832,623	747,284	1,041	727,540	11,05%	28,356
Микро бизнис	9,539,004	1,737,880	2,775,621	615,926	1,568,469	29,10%	2,041,339
Привредни клијенти	135,139,154	32,858,045	42,618,817	18,259,129	31,266,808	31,54%	32,514,042
Пољопривреда	5,309,323	152,870	422,260	9,881	130,630	7,95%	341,330
Прерађивачка индустрија	44,346,362	7,963,410	8,031,855	6,611,934	6,496,990	18,11%	6,850,807
Електрична енергија	4,070,221	5,827	174,972	-	5,231	4,30%	174,960
Грађевинарство	3,843,578	745,241	1,506,282	317,983	683,094	39,19%	1,552,888
Трговина на велико и мало	31,673,415	4,980,499	6,820,116	1,294,802	4,621,075	21,53%	5,533,322
Услугне делатности	12,115,095	1,336,866	3,189,286	2,847,094	1,316,990	26,32%	2,692,214
Активности у вези са некретнинама	2,116,655	571,531	1,134,079	734,457	565,129	53,58%	1,076,806
Остало	31,664,505	17,101,801	21,339,968	6,442,978	17,447,668	67,39%	14,291,716
Укупно	217,556,125	38,133,470	49,918,452	19,115,810	35,918,910	22,95%	36,827,116
Потраживања од банака	18,248,795	399,898	399,760	-	399,760	2,19%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.2. Проблематична потраживања (наставак)

Промене проблематичних потраживања

						У хиљадама динара	
	Бруто 31.12.2015.	Нова проблематична потраживања	Смањење проблематичних потраживања	Утицај курса	Друге промене	Бруто 31.12.2016.	Нето 31.12.2016.
Стамбени	2,178,618	598,649	(389,160)	26,324	(97,265)	2,317,166	1,185,304
Готовински	1,116,755	218,300	(102,884)	3,315	(34,318)	1,201,169	93,831
Пољопривреда	481,357	78,138	(53,770)	2,756	(26,235)	482,245	84,975
Остало	747,284	90,639	(80,513)	1,137	(12,815)	745,733	13,445
Микро бизнис	2,775,621	240,468	(835,816)	27,971	(29,191)	2,179,052	715,838
Укупно становништво	7,299,635	1,226,194	(1,462,144)	61,504	(199,824)	6,925,365	2,093,393
Велика предузећа	24,615,973	7,439,981	(8,389,997)	224,863	187,974	24,078,794	4,533,758
Средња предузећа	6,185,390	1,041,537	(3,760,296)	55,365	(293,801)	3,228,194	930,506
Мала предузећа	6,149,789	597,526	(3,758,903)	53,851	(210,002)	2,832,261	971,157
Држава	3,681,053	1,076,536	(2,752,808)	42,094	(132,873)	1,914,002	1,351,133
Остало	1,986,612	-	(380,997)	22,129	(2,119)	1,625,625	29
Привредни клијенти	42,618,817	10,155,581	(19,043,001)	398,301	(450,822)	33,678,877	7,786,583
Укупно	49,918,452	11,381,775	(20,505,145)	459,805	(650,646)	40,604,242	9,879,975
Потраживања од банака	399,760	-	(105,463)	-	15,578	309,874	-

*Друге промене се односе на делимично повећање/смањење износа потраживања у оквиру једне партије током године.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.3. Непроблематична потраживања

	31.12.2016.					31.12.2015.				
	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3)	Висок (ИР 4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3)	Висок (ИР 4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења
Стамбени	39,585,087	616,664	5,520	40,207,271	39,041,592	38,870,094	415,462	11,085	39,296,641	37,715,100
Готовински	20,592,587	79,205	2,326	20,674,119	13,898,294	17,570,597	106,107	1,433	17,678,137	9,215,561
Пољопривреда	6,166,607	25,291	2,586	6,194,483	5,624,628	5,334,830	30,893	-	5,365,723	4,824,721
Остало	5,341,209	41,914	4,052	5,387,175	198,039	5,967,594	44,345	1,514	6,013,453	299,406
Микро бизнис	7,341,879	418,421	303,890	8,064,191	8,825,434	5,927,417	628,955	207,012	6,763,383	7,310,086
Укупно становништво	79,027,369	1,181,496	318,375	80,527,240	67,587,985	73,670,532	1,225,760	221,044	75,117,336	59,364,874
Велика предузећа	30,707,102	4,105,443	-	34,812,545	41,215,722	29,618,878	11,213,060	-	40,831,938	48,131,772
Средња предузећа	18,149,288	359,573	4	18,508,866	23,518,854	18,857,694	1,989,707	91,522	20,938,923	25,676,809
Мала предузећа	7,394,235	595,028	30,119	8,019,382	10,093,591	6,811,288	200,729	540,351	7,552,368	9,325,463
Држава	7,757,111	500,825	1,308,275	9,566,211	6,226,630	6,689,797	10,506,909	2,092,951	19,289,656	12,041,513
Остало	940,332	5,473,897	38,896	6,453,124	5,119,893	619,519	3,077,797	210,137	3,907,452	2,654,342
Привредни клијенти	64,948,069	11,034,765	1,377,294	77,360,128	86,174,689	62,597,175	26,988,201	2,934,960	92,520,337	97,829,898
Укупно	143,975,438	12,216,261	1,695,669	157,887,368	153,762,675	136,267,707	28,213,961	3,156,004	167,637,673	157,194,772
Потраживања од банака	43,218,801	-	-	43,218,801	223,425	17,849,035	-	-	17,849,035	53,267

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања

31.12.2016.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложенисти	Реструктурирана потраживања	Реструктурирана проблематична потраживања	Исправке вредности реструктурираних потраживања	У хиљадама динара	
						Учешће реструктурираних у укупним (%)	Вредност средстава обезбеђења реструктурираних потраживања
Укупно становништво	87,454,160	5,363,527	1,910,287	1,194,271	575,309	2,18%	1,694,101
Стамбени	42,524,571	1,220,682	948,830	450,074	193,179	2,23%	848,942
Готовински	21,875,388	1,279,151	134,317	62,924	44,877	0,61%	91,182
Пољопривреда	6,676,750	447,401	39,965	39,016	22,814	0,60%	36,855
Остало	6,132,926	818,646	1,089	489	489	0,02%	130
Микро бизнис	10,244,525	1,597,646	786,086	641,768	313,950	7,67%	716,991
Привредни клијенти	111,037,450	26,727,075	28,868,167	26,222,788	21,018,784	26,00%	24,163,361
Пољопривреда	6,963,406	296,167	233,450	51,981	10,585	3,35%	191,475
Прерађивачка индустрија	36,548,279	10,372,448	13,022,853	12,820,759	9,636,129	35,63%	11,671,209
Електрична енергија	311,333	49,207	-	-	-	0,00%	-
Грађевинарство	3,865,325	1,644,715	1,308,284	1,308,284	1,224,520	33,85%	1,265,365
Трговина на велико и мало	30,609,582	4,712,214	6,064,460	4,289,886	3,451,874	19,81%	5,963,761
Услугне делатности	12,166,402	2,577,391	2,981,533	2,876,445	2,427,775	24,51%	2,341,313
Активности у вези са некретношћу	1,837,179	704,562	967,176	954,401	644,009	52,64%	902,578
Остало	18,735,945	6,370,370	4,290,412	3,921,032	3,623,891	22,90%	1,827,660
Укупно	198,491,610	32,090,602	30,778,454	27,417,059	21,594,093	15,51%	25,857,462
Потраживања од банака	43,528,675	311,994	-	-	-	0,00%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

31.12.2015.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Реструктурирана потраживања	Реструктурирана проблематична потраживања	Исправке вредности реструктурираних потраживања	Учешће реструктурираних у укупним (%)	У хиљадама динара
							Вредност средстава обезбеђења реструктурираних потраживања
Укупно становништво	82,416,971	5,275,424	1,359,141	856,681	317,481	1,65%	1,224,519
Стамбени	41,475,259	1,022,503	468,297	187,676	92,884	1,13%	417,637
Готовински	18,794,892	1,258,078	66,788	33,095	29,464	0,36%	38,850
Пољопривреда	5,847,080	424,340	30,010	18,943	3,562	0,51%	29,467
Остало	6,760,737	832,623	9,592	1,041	1,336	0,14%	7,853
Микро бизнис	9,539,004	1,737,880	784,453	615,926	190,234	8,22%	730,713
Привредни клијенти	135,139,154	32,858,045	27,806,345	18,259,129	13,450,038	20,58%	24,498,249
Пољопривреда	5,309,323	152,870	9,881	9,881	9,881	0,19%	9,881
Прерађивачка индустрија	44,346,362	7,963,410	13,844,835	6,611,934	6,688,432	31,22%	12,754,172
Електрична енергија	4,070,221	5,827	-	-	-	0,00%	-
Грађевинарство	3,843,578	745,241	317,983	317,983	216,645	8,27%	302,427
Трговина на велико и мало	31,673,415	4,980,499	3,153,414	1,294,802	336,246	9,96%	3,037,330
Услугне делатности	12,115,095	1,336,866	2,863,013	2,847,094	1,053,980	23,63%	2,617,030
Активности у вези са некретношћу	2,116,655	571,531	734,457	734,457	366,723	34,70%	734,457
Остало	31,664,505	17,101,801	6,882,762	6,442,978	4,778,131	21,74%	5,042,952
Укупно	217,556,125	38,133,470	29,165,486	19,115,810	13,767,518	13,41%	25,722,768
Потраживања од банака	18,248,795	399,898	-	-	-	0,00%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

Промене реструктурираних потраживања

						У хиљадама динара	
	Бруто 31.12.2015.	Нова реструктурирана потраживања	Смањење реструктурираних потраживања	Утицај курса	Друге промене	Бруто 31.12.2016.	Нето 31.12.2016.
Стамбени	468,297	548,034	(57,048)	8,794	(19,247)	948,830	755,651
Готовински	66,789	77,315	(5,561)	726	(4,952)	134,317	89,440
Пољопривреда	30,010	18,090	(5,320)	342	(3,156)	39,965	17,151
Остало	9,592	-	(1,625)	144	(7,022)	1,089	600
Микро бизнис	784,453	165,000	(122,913)	11,380	(51,835)	786,086	472,136
Укупно становништво	1,359,142	808,439	(192,467)	21,385	(86,212)	1,910,287	1,334,978
Велика предузећа	22,101,853	4,976,343	(2,256,377)	271,206	38,383	25,131,407	6,231,180
Средња предузећа	1,571,913	808,668	(644,456)	19,803	(26,819)	1,729,109	622,940
Мала предузећа	1,049,518	475,229	(196,582)	12,708	(185,002)	1,155,871	533,389
Држава	2,643,276	276,218	(2,452,568)	36,217	(20,742)	482,401	92,498
Остало	439,784	-	(77,080)	6,676	-	369,380	369,376
Привредни клијенти	27,806,344	6,536,458	(5,627,064)	346,610	(194,180)	28,868,167	7,849,383
Укупно	29,165,486	7,344,897	(5,819,531)	367,995	(280,392)	30,778,454	9,184,361
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-

*Друге промене се односе на делимично повећање/смањење износа реструктурираних потраживања у оквиру једне партије током године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

Мере које Група спроводи приликом реструктурирања потраживања

Чланице Групе спроводе различите мере реструктурирања у зависности од потреба клијената, поштујући интерес Групе уз сагледавање комплетне пословне, финансијске и колатералне позиције клијената.

Мере које чланице Групе најчешће спроводе приликом реструктурирања пласмана су:

- продужење рока доспећа које је углавном пропраћено и кориговањем каматне стопе која се усклађује са финансијским положајем клијената,
- увођење граце периода или мораторијума на измирење обавеза у одређеном року,
- капитализација доцње, уколико постоје доспеле о року неизмирене обавезе, исте се приликом спровођења реструктурирања враћају у недоспеле обавезе односно формира се ново почетно стање потраживања,
- рефинансирање потраживања - у оправданим случајевима могуће је вршити рефинансирање потраживања од осталих поверилаца у циљу побољшања позиције Групе (колатералне или финансијске одобрењем повољнијих услова отплате),
- делимични отпис - у протеклом периоду чланице Групе нису спроводиле делимичне отписе приликом реструктурирања, али у наредном периоду ће пажљиво размотрити оправданост и ове мере у поступку реструктурирања уколико је основана, у циљу свођења обавеза дужника на реални ниво који је могуће отплатити из новчаног тока, при чему ће се свакако сагледавати компаративно и колатерална позиција Групе уз пројекцију могућности наплате, како би чланице Групе наплатиле своја потраживања у максималном могућем износу,
- конвертовање дуга у капитал - такође није вршено у протеклом периоду, а у наредном периоду вршиће се појединачна процена оправданости реализације ове мере уколико је то једина могућност спровођења реструктурирања тј наплате потраживања.

Наведене мере се могу реализовати појединачно или спровођењем више мера у зависности од сваког појединачног поступка реструктурирања.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.5. Ризик концентрације

Група управља ризиком концентрације преко успостављеног система лимита који обухвата лимите изложености са истим или сличним факторима ризика (према секторима / делатностима, географским подручјима, појединачним дужницима или групама повезаних лица, инструментима кредитне заштите...). Успостављање одговарајућих лимита изложености је основ за контролу ризика концентрације у циљу диверсификације кредитног портфолиа.

Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација по гранској и географској концентрацији изложености

У хиљадама динара

31.12.2016.	Непроблематична потраживања					Проблематична потраживања				
	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало
Укупно становништво	74,137,624	3,270,768	3,118,847	-	-	5,167,534	884,462	874,924	-	-
Стамбени	37,271,767	1,543,567	1,391,937	-	-	1,992,031	278,496	46,773	-	-
Готовински	18,968,032	1,017,024	689,063	-	-	924,303	123,650	153,316	-	-
Пољопривреда	6,081,950	9,903	102,631	-	-	467,403	-	14,863	-	-
Остало	5,239,787	52,564	94,824	-	-	662,682	19,572	63,497	-	-
Микро бизнис	6,576,089	647,709	840,393	-	-	1,121,115	462,744	596,475	-	-
Привредни клијенти	64,243,239	6,881,172	6,235,717	-	-	32,412,891	617,583	579,363	-	67,485
Пољопривреда	6,416,768	181,481	9,303	-	-	345,824	-	10,031	-	-
Прерађивачка индустрија	20,620,278	153,502	1,397,086	-	-	14,174,435	117,266	85,711	-	-
Електрична енергија	83,227	5,593	222,513	-	-	-	-	-	-	-
Грађевинарство	1,786,210	278,123	140,040	-	-	1,351,493	309,459	-	-	-
Трговина на велико и мало	23,274,624	642,396	966,054	-	-	5,149,413	155,333	421,760	-	-
Услугне делатности	8,098,887	816,056	304,920	-	-	2,884,345	332	61,862	-	-
Активности у вези са некретнинама	307,600	61,109	47,211	-	-	1,409,119	12,140	-	-	-
Остало	3,655,645	4,742,911	3,148,590	-	-	7,098,261	23,053	-	-	67,485
Укупно	138,380,863	10,151,940	9,354,564	-	-	37,580,425	1,502,045	1,454,287	-	67,485
Потраживања од банака	11,156,376	5,608	141,067	8,759,324	23,156,425	-	-	-	-	309,874

У зависности од општих економских кретања и кретања у појединим индустријским секторима, чланице Групе врше диверсификацију улагања у индустријске секторе који су резистентни на утицај негативних економских кретања.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.5. Ризик концентрације (наставак)

31.12.2015.	Непроблематична потраживања					Проблематична потраживања				
	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало
Укупно становништво	69,213,832	2,793,623	3,109,882	-	-	5,639,921	841,770	817,944	-	-
Стамбени	36,468,473	1,477,815	1,350,353	-	-	1,855,829	258,892	63,897	-	-
Готовински	16,428,738	699,271	550,128	-	-	868,355	93,816	154,583	-	-
Пољопривреда	5,203,709	199	161,815	-	-	468,476	1,190	11,691	-	-
Остало	5,760,421	136,614	116,418	-	-	646,710	36,388	64,187	-	-
Микро бизнис	5,352,492	479,724	931,168	-	-	1,800,551	451,484	523,586	-	-
Привредни клијенти	81,898,665	4,373,186	6,248,485	-	-	41,054,364	571,382	910,825	-	82,247
Пољопривреда	4,856,905	4	30,154	-	-	408,726	-	13,534	-	-
Прерађивачка индустрија	34,662,561	329,221	1,322,726	-	-	7,821,625	125,772	84,457	-	-
Електрична енергија	3,581,791	-	313,457	-	-	12	-	174,960	-	-
Грађевинарство	1,848,843	367,683	120,770	-	-	1,417,299	88,983	-	-	-
Трговина на велико и мало	23,599,328	630,543	623,428	-	-	6,079,969	163,211	576,936	-	-
Услугне делатности	7,407,125	1,382,190	136,494	-	-	2,946,890	181,459	60,937	-	-
Активности у вези са некретношћу	916,863	123	65,590	-	-	1,122,121	11,957	-	-	-
Остало	5,025,248	1,663,422	3,635,867	-	-	21,257,721	-	-	-	82,247
Укупно	151,112,497	7,166,809	9,358,367	-	-	46,694,285	1,413,152	1,728,769	-	82,247
Потраживања од банака	3,349,982	4,512	40,796	10,465,705	3,988,041	105,463	-	-	-	294,297

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. Кредитни ризик (наставак)****4.1.6. Финансијска средства**

	31.12.2016.		У хиљадама динара 31.12.2015.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
Финансијска средства:	140,590,950	140,425,071	132,976,274	132,878,235
- по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	247,862	247,862	855,811	855,811
- која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	-	-	-
- расположива за продају	139,889,920	139,808,210	131,913,489	131,913,119
- која се држе до доспећа	453,168	368,999	206,975	109,306
Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
Укупно	140,590,950	140,425,071	132,976,275	132,878,236

Финансијска средства расположива за продају су пласмани за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду и који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена. Састоје се, највећим делом, од трезорских записа и обвезница емитованих од стране Републике Србије, Републике Српске, Републике Црне Горе, јединица локалне самоуправе и обвезница других банака. Хартије од вредности расположиве за продају иницијално се процењују по набавној вредности, а на кварталном нивоу се обрачунава њихова фер вредност и то на основу тржишних цена за хартије од вредности којима се тргује на берзи (mark to market), као и применом интерно развијених модела за вредновање (mark to model) у случају када се за одређени финансијски инструмент цене не мењају редовно нити су забележени значајнији обими трговања, а модел се базира на дисконтовању новчаних токова кривом приноса која респектује тржишне услове. Крајем 2016. године матична банка и чланице Групе унапредиле су интерно развијену методологију за вредновање хартија од вредности (mark to model) расположивих за продају.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

У следећим прегледима вредност колатерала је приказана према фер вредности колатерала, тако да је вредност колатерала приказана само до износа бруто пласмана (у случају када вредност колатерала прекорачује износ кредита). Када је вредност колатерала нижа од вредности бруто пласмана исказује се вредност колатерала.

Вредност колатерала и гаранција примљених у циљу ублажавања изложености кредитном ризику који произилази из пласмана клијентима, приказан је у следећем прегледу:

Кредити и потраживања од комитената покривена колатералима

У хиљадама динара

31.12.2016.	Обезвређена потраживања				Укупно
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	
По врсти кредита					
Стамбени	39,604,776	26,907	-	1,356,856	40,988,538
Готовински	522,988	426,336	-	13,130,728	14,080,052
Пољопривреда	3,302,753	11,014	65,270	2,524,586	5,903,623
Остало	19,044	79,538	42	118,553	217,178
Микро бизнис	3,846,727	783,146	16,572	5,825,605	10,472,050
Становништво	47,296,287	1,326,942	81,884	22,956,328	71,661,442
Велика предузећа	36,310,739	225,990	2,327,661	22,133,666	60,998,056
Средња предузећа	12,087,178	633,427	247,530	13,129,278	26,097,412
Мала предузећа	5,430,112	524,260	22,502	6,560,446	12,537,320
Држава	529,607	18,859	2,274,486	4,685,422	7,508,373
Остало	211,322	2,492	-	4,879,811	5,093,625
Привредни клијенти	54,568,958	1,405,027	4,872,180	51,388,623	112,234,787
Према категоријама потраживања					
Непроблематична потраживања	82,218,014	2,724,825	2,110,689	66,709,146	153,762,675
од чега: реструктурирана	3,072,874	5,563	-	14,216	3,092,654
Проблематична потраживања	19,647,231	7,143	2,843,375	7,635,805	30,133,554
од чега: реструктурирана	14,795,275	4,337	1,892,942	6,072,255	22,764,808
Укупно	101,865,245	2,731,969	4,954,064	74,344,951	183,896,229
Потраживања од банака	-	-	223,425	-	223,425

*Остали колатерали се односе на золеге на роби, золеге на потраживањима, залога на опреми, јемства.

** Необезвређена потраживања Групе односе се на кредите и потраживања од Републике Србије, Министарства финансија Републике Српске, која нису покривена средствима обезбеђења.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена коллатералима

У хиљадама динара

	Обезвређена потраживања				Укупно
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали коллатерали	
По врсти кредита					
Стамбени	38,132,044	61,462	-	1,398,167	39,591,673
Готовински	398,360	342,006	-	8,568,493	9,308,859
Пољопривреда	3,225,304	25,602	109,707	1,772,353	5,132,966
Остало	140,442	52,751	-	161,602	354,795
Микро бизнис	4,115,842	612,511	9,328	4,833,437	9,571,118
Становништво	46,011,991	1,094,333	119,035	16,734,052	63,959,410
Велика предузећа	41,756,029	207,481	2,375,203	26,330,221	70,668,933
Средња предузећа	14,322,737	1,008,736	258,662	14,923,010	30,513,144
Мала предузећа	7,005,857	315,207	22,846	5,543,565	12,887,474
Држава	1,987,767	4,059	5,200,602	6,333,197	13,525,624
Остало	401,552	9,966	-	2,055,784	2,467,302
Привредни клијенти	65,473,942	1,545,448	7,857,313	55,185,776	130,062,479
Према категоријама потраживања					
Непроблематична потраживања	89,906,672	2,427,967	6,665,239	58,194,895	157,194,773
од чега: реструктурирана	9,271,892	11,795	-	92,509	9,376,197
Проблематична потраживања	21,579,261	211,814	1,311,108	13,724,932	36,827,116
од чега: реструктурирана	9,924,933	11,438	-	6,410,200	16,346,571
Укупно	111,485,933	2,639,781	7,976,347	71,919,827	194,021,889
Потраживања од банака	-	53,267	-	-	53,267

* Остали коллатерали се односе на злоге на роби, злоге на потраживањима, залога на опреми, јемства.

** Небезвређена потраживања Групе односе се на кредите и потраживања од Републике Србије, Министарства финансија Републике Српске која нису покривена средствима обезбеђења

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

Однос висине кредита и процењене вредности некретнине која се држи као колатерал прати се према распону Loan To Value Ratio - LTV рацио.

Преглед кредита покривени непокретностима према распону LTV рација

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Мање од 50%	31,218,723	31,405,020
50% - 70%	22,389,267	24,310,756
71% - 100%	24,893,963	23,584,675
101% - 150%	9,345,594	10,955,455
Већи од 150%	25,497,902	35,813,772
Укупна изложеност	113,345,450	126,069,677
Просечни ЛТВ	65,98%	53,22%

4.1.8. Материјалне вредности стечене наплатом потраживања

Средстава обезбеђења преузета од стране чланица Групе у процесу наплате пласмана, приказана су у наредном прегледу:

	У хиљадама динара				
	Стамбени објекти	Пословни објекти	Опрема	Земљишта и шуме	Укупно
31.12.2015.	734,141	3,946,428	107,018	465,001	5,252,588
Стицање	-	635,652	6,148	23,114	664,914
Продаја	-	(363,998)	(180)	(3,455)	(367,633)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	(128,724)	-	(16,791)	(145,516)
Пренос на стална средства намењена продаји	-	(70,454)	-	-	(70,454)
Пренос на основна средства	(12,981)	(432,651)	-	(19,628)	(465,260)
Остало	20,224	25,953	(13)	8,755	54,920
31.12.2016.	741,384	3,612,206	112,973	456,997	4,923,560
Исправке вредности	(418,130)	(1,359,698)	(73,773)	(151,796)	(2,003,398)
Нето	323,254	2,252,508	39,200	305,201	2,920,162

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних утицаја на финансијски резултат и капитал Групе, услед немогућности Групе да измирује своје обавезе, а у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива и осталих обавеза.

Група у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности, испољава се у разлици између прилива средстава са једне стране и доспећа обавеза са друге стране, укључујући и могућност кашњења планираних прилива, као и неочекиване одливе. Ризик ликвидности може се јавити у виду ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве и обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Са друге стране ризик ликвидности испољава се кроз дефицит резерви и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања ризика ликвидности од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања ризиком ликвидности врши Одбор за управљање активом и пасивом матичне Банке у оквиру својих надлежности, као и остали надлежни одбори чланица Групе, чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

У циљу минимизирања ризика ликвидности, Група:

- врши диверсификацију извора средстава, по валутама и рочности;
- формира и одржава довољан ниво резерви ликвидности;
- управља новчаним средствима;
- прати будуће новчане токове и ликвидност на дневном нивоу;
- лимитира основне изворе кредитног ризика који имају најзначајнији утицај на ризик ликвидности;
- дефинише и периодично тестира Планове за управљање ликвидношћу у кризним ситуацијама.

Процес управљања ризиком ликвидности спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о ризику ликвидности.

Идентификација ризика ликвидности подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика ликвидности и подразумева утврђивање текуће изложености ризику ликвидности, као и изложености ризику ликвидности по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена ризика ликвидности представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог ризика ликвидности, коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- рацио анализа;
- stress test.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Ублажавање подразумева одржавање ризика ликвидности на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, кроз дефинисање система лимита који обухвата регулаторне и интерне лимите, као и благовремено предузимање мера за умањење ризика и пословање у оквиру поменутих лимита.

Контрола и праћење ризика ликвидности обухвата процес праћења усклађености са интерно утврђеним лимитима, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености ризику ликвидности Групе која подразумева контролу на свим нивоима управљања ризиком ликвидности као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и контролу усклађености пословања.

Извештавање о ризику ликвидности обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са показатељем ликвидности, и то: 0.8 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.9 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 1 као просек свих радних дана у месецу. Поред усклађивања са екстерно дефинисаним лимитом показатеља ликвидности, Група усклађује своје пословање са ужим показатељем ликвидности, и то: 0.5 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.6 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 0.7 као просек свих радних дана у месецу.

Усклађеност са екстерно дефинисаним лимитима ликвидности:

	Показатељ ликвидности		Ужи показатељ ликвидности	
	2016.	2015.	2016.	2015.
На дан 31. децембар	2.88	2.71	2.55	2.46
Просек за период	2.97	3.09	2.55	2.78
Максималан за период	3.56	3.93	3.12	3.57
Минималан за период	1.91	1.90	1.69	1.68

Током 2016. године показатељ ликвидности и ужи показатељ ликвидности су се кретали изнад дефинисаних лимита.

Група дефинише интерне лимите, на основу интерног извештаја о GAP-у ликвидности.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима ликвидности последњег дана:

	Лимити	2016.	2015.
GAP до 1 месеца / Укупна актива	Max (10%)	6.50%	5.06%
Кумулативни GAP до 3 месеца / Укупна актива	Max (20%)	9.61%	6.27%

Поред тога Група лимитира и усклађује пословање са лимитима структуре пасиве и лимитима дефинисаним са аспекта рочности по значајнијим валутама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Рочна структура монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2016. године

	У хиљадама динара					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	61,919,102	-	-	-	-	61,919,102
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	38,699,907	3,416,190	76,258	1,003,021	21,305	43,216,681
Кредити и потраживања од комитената	10,316,061	10,959,317	40,699,071	64,663,910	39,762,649	166,401,008
Финансијска средства (ХоВ)	4,860,113	13,506,392	47,165,297	73,000,869	1,892,400	140,425,071
Остала средства	2,106,213	-	3,283	1,124,843	-	3,234,339
Укупно	117,901,396	27,881,899	87,943,909	139,792,643	41,676,354	415,196,201
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,184,279	1,163,266	2,059,354	3,392,393	23,227	9,822,519
Депозити и остале обавезе према депонентима	229,259,980	17,393,516	68,559,020	27,635,316	2,288,127	345,135,959
Субординиране обавезе	-	-	6,178,390	-	-	6,178,390
Остале обавезе	4,681,633	-	1,047,493	-	-	5,729,126
Укупно	237,125,892	18,556,782	77,844,257	31,027,709	2,311,354	366,865,994
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2016. године	(119,224,496)	9,325,117	10,099,652	108,764,934	39,365,000	48,330,207

Рочна структура монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2015. године

	У хиљадама динара					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	68,895,218	-	-	-	-	68,895,218
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	15,587,402	1,131,050	12,154	1,098,099	20,192	17,848,897
Кредити и потраживања од комитената	17,523,283	9,030,475	40,446,564	74,382,455	38,039,879	179,422,656
Финансијска средства (ХоВ)	4,934,122	10,448,073	40,570,700	74,134,060	2,791,281	132,878,236
Остала средства	2,238,171	-	27,380	393,589	-	2,659,140
Укупно	109,178,196	20,609,598	81,056,798	150,008,203	40,851,352	401,704,147
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	2,749,772	1,255,870	4,404,506	8,677,947	1,680,631	18,768,726
Депозити и остале обавезе према депонентима	177,015,247	22,776,928	84,273,927	32,653,608	2,614,912	319,334,622
Субординиране обавезе	-	-	-	6,077,962	-	6,077,962
Остале обавезе	3,771,251	-	897,156	-	-	4,668,407
Укупно	183,536,270	24,032,798	89,575,589	47,409,517	4,295,543	348,849,717
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2015. године	(74,358,074)	(3,423,200)	(8,518,791)	102,598,686	36,555,809	52,854,430

Извештај о рочној структури монетарне активе и пасиве садржи монетарне билансне позиције распоређене према преосталом року доспећа, односно коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Група прикупља депозите правних лица и становништва, који обично имају краће рокове доспећа и могу бити повучени на захтев. Краткорочна природа ових депозита повећава ризик ликвидности Групе и захтева активно управљање овим ризиком, као и константно праћење тржишних трендова.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Група краткорочно управља ризиком ликвидности праћењем и контролисањем позиција у свим значајнијим валутама, како би се на време сагледале потребе за додатним изворима финансирања у случају доспећа одговарајућих позиција, односно дугорочно планира структуру својих извора и пласмана како би обезбедила довољно стабилних извора и довољно резерви ликвидности. Руководство верује да одговарајућа диверсификација портфолија депозита по броју и врсти депонената, као и претходно искуство пружају добар предуслов за постојање стабилне и дугорочне депозитне базе, односно по том основу се не очекују значајнији одливи средстава. Група редовно тестира План управљања ликвидношћу у кризним ситуацијама и проверава период преживљавања и солвентност, доступност извора за покриће обавезе које би евентуално настале, односно оцењује подршку у претпостављеним условима кризе.

Недисконтовани токови готовине монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2016. године

	У хиљадама динара					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	61,919,102	-	-	-	-	61,919,102
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	38,901,607	3,419,090	85,447	1,011,270	21,349	43,438,763
Кредити и потраживања од комитената	11,138,192	12,519,359	46,418,317	79,772,254	53,638,769	203,486,891
Финансијска средства (ХоВ)	4,955,229	13,990,776	48,656,473	75,367,455	2,068,820	145,038,753
Остала средства	2,106,484	-	3,283	1,124,843	-	3,234,610
Укупно	119,020,614	29,929,225	95,163,520	157,275,822	55,728,938	457,118,119
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,912,444	1,213,108	2,146,198	3,625,156	23,445	10,920,351
Депозити и остале обавезе према депонентима	229,729,201	17,605,076	69,759,228	28,702,591	2,760,998	348,557,094
Субординиране обавезе	-	-	6,463,613	-	-	6,463,613
Остале обавезе	4,681,636	-	1,047,493	-	-	5,729,129
Укупно	238,323,281	18,818,184	79,416,532	32,327,747	2,784,443	371,670,187
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2016. године	(119,302,667)	11,111,041	15,746,988	124,948,075	52,944,495	85,447,932

Недисконтовани токови готовине монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2015. године

	У хиљадама динара					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	68,895,218	-	-	-	-	68,895,218
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	15,588,602	1,131,301	21,580	1,116,637	20,284	17,878,404
Кредити и потраживања од комитената	18,488,402	10,833,317	47,148,220	95,414,205	48,948,244	220,832,388
Финансијска средства (ХоВ)	5,123,924	11,420,857	43,032,350	77,843,305	2,945,795	140,366,231
Остала средства	2,238,171	-	27,380	393,589	-	2,659,140
Укупно	110,334,317	23,385,475	90,229,530	174,767,736	51,914,323	450,631,381
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	2,751,935	1,351,379	4,759,157	9,622,776	1,915,793	20,401,040
Депозити и остале обавезе према депонентима	177,972,937	23,130,495	86,680,782	34,815,170	2,772,016	325,371,400
Субординиране обавезе	-	-	-	6,663,977	-	6,663,977
Остале обавезе	3,771,249	-	897,156	-	-	4,668,405
Укупно	184,496,121	24,481,874	92,337,095	51,101,923	4,687,809	357,104,822
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2015. године	(74,161,804)	(1,096,399)	(2,107,565)	123,665,814	47,226,514	93,526,559

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Недисконтовани новчани токови који проистичу из позиција монетарне активе и пасиве обухватају будуће новчане токове по основу билансних позиција и будућих камата. У случају трансакционих и депозита по виђењу који су у складу са конзервативним приступом распоређени на рочност до једног месеца недисконтовани новчани токови обухватају само токове по основу главнице дуга.

Тржишни ризици

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата каматни ризик у банкарској књизи, девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена ценовном ризику, девизном ризику, ризику друге уговорне стране и ризику измирења испоруке по основу ставки, које се налазе у књизи трговања. Књига трговања садржи билансне и ванбилансне позиције средстава и обавеза по основу финансијских инструмената које се држе са намером трговања или ради заштите позиција у другим финансијским инструментима који се воде у књизи трговања.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања тржишних ризика од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања тржишним ризиком врши Одбор за управљање активом и пасивом, Инвестициони одбор као и други надлежни одбори матичне Банке, као и надлежни одбори чланица Групе чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

4.3. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве.

Група управља следећим видовима каматног ризика:

- ризик временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена (repricing risk);
- ризик криве приноса (yield curve risk) – коме је изложена услед промене облика криве приноса;
- базни ризик (basis risk) – коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена;
- ризик опција (optionality risk) – коме је изложена због уговорених опција – кредита с могућношћу превремене отплате, депозита с могућношћу превременог повлачења и друго .

Основни циљ управљања каматним ризиком је одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматне стопе, усклађивања одговарајућих извора са пласманима према врсти каматне стопе и рочности, као и пројекцијом кретања криве приноса на иностраном и домаћем тржишту. Превасходно, Група управља маргином интерног приноса кроз цену кредита и депозита, фокусирајући се на каматну маржу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Група посебно сагледава утицај промене каматних стопа и структуре каматносноне активе и пасиве са аспекта рочности, поновног формирања каматних стопа и валутне структуре и управља њиховим утицајем на економску вредност капитала.

Процес управљања каматним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о каматном ризику.

Идентификација каматног ризика подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика и подразумева утврђивање текуће изложености као и изложености каматном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена каматног ризика представља квантитативну процену идентификованог каматног ризика коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- Рацио анализа;
- Дурација;
- Економска вредност капитала;
- Stress test.

Ублажавање каматног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе и подразумева процес дефинисања система лимити изложености Групе, као и дефинисање и спровођење мера за ублажавање каматног ризика.

Контрола и праћење каматног ризика обухвата процес праћења усклађености са успостављеним системом лимита, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености каматном ризику Групе. Контрола каматног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о каматном ризику подразумева јасно детерминисан систем интерног извештавања надлежних одбора и органа чланица Групе о управљању каматним ризиком.

Интерни лимити детерминишу се на основу интерног извештаја о каматом GAP-у, који обухвата све позиције биланса.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима каматног ризика последњег дана била је следећа:

	<u>Лимити</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Релативни GAP	Max 15%	1.02%	1.15%
Коефицијент диспаритета	0.75 - 1.25	1.01	1.01

Током 2016. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима економске вредности капитала:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
На дан 31. децембар	3.64%	5.18%
Просек за период	4.40%	7.27%
Максималан за период	5.16%	9.35%
Минималан за период	<u>3.64%</u>	<u>5.18%</u>
Лимит	<u>20%</u>	<u>20%</u>

Изложеност каматном ризику може се сагледати и на основу Извештаја о GAP-у каматног ризика монетарне активе и пасиве:

Извештај о GAP-каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2016. године

	<i>У хиљадама динара</i>							
	<u>До 1 месеца</u>	<u>1-3 месеца</u>	<u>3-12 месеци</u>	<u>1-5 година</u>	<u>Преко 5 година</u>	<u>Укупно Каматносно</u>	<u>Некаматносно</u>	<u>Укупно</u>
Готовина и средства код централне банке	23,524,673	-	-	-	-	23,524,673	38,394,429	61,919,102
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	35,741,374	3,416,217	76,232	202,204	34,637	39,470,664	3,746,017	43,216,681
Кредити и потраживања од комитената	59,600,330	14,219,797	42,293,851	35,395,821	14,747,903	166,257,702	143,306	166,401,008
Финансијска средства (ХоВ)	12,391,581	12,256,667	40,730,939	72,860,863	1,937,183	140,177,233	247,838	140,425,071
Остала средства	-	-	-	-	-	-	3,234,339	3,234,339
Укупно	<u>131,257,958</u>	<u>29,892,681</u>	<u>83,101,022</u>	<u>108,458,888</u>	<u>16,719,723</u>	<u>369,430,272</u>	<u>45,765,929</u>	<u>415,196,201</u>
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,257,587	4,270,624	1,702,744	560,589	23,228	9,814,772	7,747	9,822,519
Депозити и остале обавезе према депонентима	233,151,725	20,049,705	65,964,760	22,982,847	1,340,515	343,489,552	1,646,407	345,135,959
Субординиране обавезе	-	-	6,178,390	-	-	6,178,390	-	6,178,390
Остале обавезе	-	-	-	-	-	-	5,677,316	5,729,126
Укупно	<u>236,409,312</u>	<u>24,320,329</u>	<u>73,845,894</u>	<u>23,543,436</u>	<u>1,363,743</u>	<u>359,482,714</u>	<u>7,383,280</u>	<u>366,865,994</u>
Нето рочна неусклађеност на дан:								
31. децембар 2016- године	<u>(105.151.354)</u>	<u>5.572.352</u>	<u>9.255.128</u>	<u>84.915.452</u>	<u>15.355.980</u>	<u>9.947.558</u>	<u>38.382.649</u>	<u>48.330.207</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године
4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.3. Каматни ризик (наставак)****Извештај о GAP-каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2015, године**

У хиљадама динара

	<u>До 1 месеца</u>	<u>1-3 месеца</u>	<u>3-12 месеци</u>	<u>1-5 година година</u>	<u>Преко 5 година</u>	<u>Укупно каматносно</u>	<u>Некаматносно</u>	<u>Укупно</u>
Готовина и средства код централне банке	26,789,635	-	-	-	-	26,789,635	42,105,583	68,895,218
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	13,932,335	1,131,048	12,153	155,331	31,745	15,262,612	2,586,285	17,848,897
Кредити и потраживања од комитената	80,500,960	14,024,780	43,541,024	25,553,937	13,818,789	177,439,490	1,983,166	179,422,656
Финансијска средства (ХоВ)	4,240,893	29,094,133	28,678,844	64,816,089	4,374,306	131,204,265	1,673,971	132,878,236
Остала средства	-	-	-	-	-	-	2,659,140	2,659,140
Укупно	125,463,823	44,249,961	72,232,021	90,525,357	18,224,840	350,696,002	51,008,145	401,407,147
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,015,337	5,354,860	8,937,810	435,972	23,921	18,767,900	826	18,768,726
Депозити и остале обавезе према депонентима	185,570,478	21,003,844	80,274,434	28,460,808	1,170,622	316,480,186	2,854,436	319,334,622
Субординиране обавезе	-	-	6,077,962	-	-	6,077,962	-	6,077,962
Остале обавезе	-	-	-	-	-	-	4,668,407	4,668,407
Укупно	189,585,815	26,358,704	95,290,206	28,896,780	1,194,543	341,326,048	7,523,669	348,849,717
Нето рочна неусклађеност на дан:								
31. децембар 2015. године	<u>(64,121,992)</u>	<u>17,891,257</u>	<u>(23,058,185)</u>	<u>61,628,577</u>	<u>17,030,297</u>	<u>9,369,954</u>	<u>43,484,476</u>	<u>52,854,430</u>

Извештај о GAP-у каматног ризика монетарног подбиланса садржи монетарне билансне позиције распоређене према периоду поновног формирања каматне стопе или преосталом периоду до доспећа, у зависности од тога који период је краћи, У складу са наведеним, коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца,

Руководство чланица Групе верује да одговарајућа усклађеност позиција по врсти каматне стопе и периоду поновног формирања пружа добар предуслов за постојање са захтеваним финансијским резултатом уз очување економске вредности капитала,

Ризик од промене каматних стопа

Поред праћења каматног GAP-а, управљање каматним ризиком подразумева и праћење осетљивости активе и пасиве Банке на различита сценарија промене каматне стопе, Група редовно спроводи стрес тестирање каматног ризика, којим процењује процене утицаја промене кључних фактора на каматни ризик Групе.

У моделирању сценарија, поред промена каматних стопа посебно се разматра утицај превременог повлачења депозита и превременог враћања кредита, које Група процењује на бази историјских кретања и експертске процене, Група је извршила процену кретања трансакционих депозита, депозита по виђењу и штедње становништва применом релевантних статистичких модела из домена анализе временских серија.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештај о GAP-каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2016, године (наставак)

Стандардни сценарио подразумева паралелну промену (повећање и смањење) каматне стопе од 100 базних поена (б.п.), Анализа осетљивости Групе, односно утицај на финансијски резултат на повећање и смањење каматне стопе, уз претпоставку симетричних кретања и константне финансијске позиције, дата је у табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	Паралелно повећање од 100 б.п.	Паралелно смањење од 100 б.п.
2016.		
На дан 31. децембра	506,708	(506,708)
Просек за период	349,565	(349,565)
Максималан за период	506,708	(506,708)
Минималан за период	<u>192,421</u>	<u>(192,421)</u>
2015.		
На дан 31. децембра	488,661	(488,661)
Просек за период	407,553	(407,553)
Максималан за период	488,661	(488,661)
Минималан за период	<u>326,445</u>	<u>(326,445)</u>

4.4. Девизни ризик

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промене међувалутних односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. Девизном ризику изложене су све позиције садржане у банкарској књизи и књизи трговања у страниој валути и злату, као и динарске позиције индексиране валутном клаузулом.

У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања девизног ризика од процеса његовог управљања.

Процес управљања девизним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о девизном ризику.

Група на свеобухватан начин благовремено идентификује узроке који доводе до настанка девизног ризика што подразумева утврђивање текуће изложености девизном ризику, као и изложености девизном ризику по основу нових пословних производа и активности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик (наставак)

Мерење, односно процена девизног ризика представља квантитативну процену идентификованог девизног ризика, коришћењем следећих техника:

- ▶ GAP анализа и показатељ девизног ризика;
- ▶ VaR;
- ▶ Stress test;
- ▶ Backtesting,

Ублажавање девизног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе кроз постављање транспарентног система лимита и дефинисање мера за ублажавање девизног ризика.

Контрола и праћење девизног ризика обухвата праћење и надзор усклађености позиција са интерно и екстерно дефинисаним лимитима, као и мониторинг дефинисаних и предузетих мера. Континуираним праћењем и контролом девизног ризика омогућено је благовремено предузимање мера у циљу одржавања девизног ризика у оквиру дефинисаних лимита. Контрола девизног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о девизном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања и спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем девизног ризика, који представља однос збира отворене девизне позиције и позиције у злату и регулаторног капитала.

Преглед укупне ризичне девизне позиције и регулаторно дефинисаног показатеља девизног ризика на дан 31. децембра:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Укупна ризична девизна позиција	6,153,467	6,126,044
Показатељ девизног ризика	11,86%	13,77%,
Регулаторно прописан лимит	<u>20%</u>	<u>20%</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик (наставак)

Преглед монетарне активе и монетарне пасиве по валутама на дан 31. децембар 2016. године

	У хиљадама динара									
	EUR	USD	CHF	Остале валуте	Укупно у валути	Девизна клаузула у EUR	Девизна клаузула у USD	Девизна клаузула у CHF	Динарске позиције	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	32,796,322	231,969	654,526	4,614,679	38,297,496	-	-	-	23,621,606	61,919,102
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	11,649,378	2,637,496	2,778,228	2,114,800	19,179,902	-	-	-	24,036,779	43,216,681
Кредити и потраживања од комитената	15,369,043	28	-	2,638,852	18,007,923	107,658,995	-	4,983,042	35,751,048	166,401,008
Финансијска средства (ХОВ)	83,889,715	9,901,979	1,818,930	185,300	95,795,924	1,073,072	-	-	43,556,075	140,425,071
Остала средства	851,742	210,122	321	17,732	1,079,917	6	-	-	2,154,416	3,234,339
Укупно	144,556,200	12,981,594	5,252,005	9,571,363	172,361,162	108,732,073	-	4,983,042	129,119,924	415,196,201
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	6,824,005	101,829	29,893	199,158	7,154,885	2,114,538	-	-	553,096	9,822,519
Депозити и остале обавезе према комитентима	228,737,756	11,712,026	10,222,561	5,588,114	256,260,457	6,229,574	22,325	-	82,623,603	345,135,959
Субординиране обавезе	6,178,390	-	-	-	6,178,390	-	-	-	-	6,178,390
Остале обавезе	1,217,490	546,087	47,482	81,447	1,892,506	-	-	-	3,836,620	5,729,126
Укупно	242,957,641	12,359,942	10,299,936	5,868,719	271,486,238	8,344,112	22,325	-	87,013,319	366,865,994
Нето девизна позиција 31. децембар 2016. године	(98,401,441)	621,652	(5,047,931)	3,702,644	(99,125,076)	100,387,961	(22,325)	4,983,042	42,106,605	48,330,207

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик (наставак)

Преглед монетарне активе и монетарне пасиве по валутама на дан 31. децембар 2015. године

	У хиљадама динара									
	EUR	USD	CHF	Остале валуте	Укупно у валути	Девизна клаузула у EUR	Девизна клаузула у USD	Девизна клаузула у CHF	Динарске позиције	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	34,260,326	214,506	1,651,663	3,975,656	40,102,151	-	-	-	28,793,067	68,895,218
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	8,837,892	3,858,453	1,833,686	1,600,760	16,130,791	-	-	-	1,718,106	17,848,897
Кредити и потраживања од комитената	16,704,860	31,452	-	2,460,488	19,196,800	114,428,917	263	5,390,891	40,405,784	179,422,656
Финансијска средства (ХОВ)	79,793,106	7,478,087	1,665,663	546,168	89,483,024	446,242	-	-	42,948,970	132,878,236
Остала средства	418,919	92,698	593	27,571	539,781	14	-	-	2,119,345	2,659,140
Укупно	140,015,103	11,675,196	5,151,605	8,610,643	165,452,547	114,875,173	263	5,393,075	115,985,272	401,704,147
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	15,912,048	32,644	4,997	90,675	16,040,364	2,013,823	-	-	714,539	18,768,726
Депозити и остале обавезе према комитентима	224,818,571	10,934,364	10,355,471	4,512,663	250,621,069	6,574,729	5,844	-	62,132,980	319,334,622
Субординиране обавезе	6,077,962	-	-	-	6,077,962	-	-	-	-	6,077,962
Остале обавезе	914,399	23,190	71,280	132,506	1,141,375	-	-	-	3,527,032	4,668,407
Укупно	247,722,980	10,990,198	10,431,748	4,735,844	273,880,770	8,588,552	5,844	-	66,374,551	348,849,717
Нето девизна позиција 31. децембар 2015. године	(107,707,877)	684,998	(5,280,143)	3,874,799	(108,428,223)	106,286,621	(5,715)	5,390,891	49,610,721	52,854,430

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.5. Преглед десетодневног VaR-а

Група врши и стресно тестирање девизног ризика којим се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на финансијски резултат, капитал и показатељ девизног ризика.

VaR означава највећи могући губитак у портфолију Групе током одређеног периода и при унапред дефинисаном интервалу поверења. Група израчунава једнодневни и десетодневни VaR, са интервалом поверења од 99%, на девизним позицијама (девизни VaR). Група израчунава VaR применом ауторегресивног-хетероскедастичног модела GARCH, за који није тражила одобрење Народне банке Србије, у циљу процене регулаторних капиталних захтева за девизни ризик.

Девизни VaR се рачуна на позицијама у страниој валути, као и на позицијама индексираним валутном клаузулом које су садржане у банкарској књизи и књизи трговања.

Преглед десетодневног VaR-а са интервалом поверења од 99% за 2016. и 2015. годину је приказан као што следи:

	<i>У хиљадама динара</i>			
	На дан 31. децембар	Просек	Максималан	Минималан
2016.				
Девизни ризик	17,477	31,003	79,538	10,576
2015.				
Девизни ризик	55,129	36,590	187,775	10,250

4.6. Оперативни ризик

Банке чланице Групе на дневном нивоу прате догађаје оперативних ризика и управљају оперативним ризицима, У циљу ефикасног праћења оперативног ризика, у сваком организационом делу Банке чланице Групе именовани су запослени за оперативне ризике, који су одговорни за тачност и ажурност података о свим догађајима оперативног ризика, као и за евиденцију свих насталих догађаја у базу података оперативних ризика, Организациони део Банке чланице Групе у чијој је надлежности управљање ризицима врши мониторинг и извештавање о оперативним ризицима.

Мерење, односно процену оперативног ризика Група врши кроз квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог оперативног ризика. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, самопроцењивање и стресно тестирање оперативног ризика. Самопроцењивање подразумева процену изложености ризицима од стране организационих делова у складу са мапом идентификованих оперативних ризика мерењем могућег распона, значаја за пословање и учесталости догађаја који могу да проузрокују губитке, идентификовањем нивоа контроле које области пословања имају над овим ризицима и мере за побољшање. Стрес тест представља технику управљања оперативним ризиком, којом се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на изложеност оперативном ризику.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.6. Оперативни ризик (наставак)

Група не може елиминисати све оперативне ризике, али увођењем одговарајућег контролног оквира, мониторингом и ублажавањем потенцијалних ризика успоставља процес управљања оперативним ризиком, Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система и оријентацијом на пројектни приступ, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси.

Путем поузданог извештавања о реализацији мера за ублажавање оперативних ризика, Група је успоставила систем за мониторинг активности које предузимају организациони делови Банака чланица Групе у циљу умањења оперативних ризика и превентивног реаговања на догађаје оперативних ризика који су у настајању. Група процењује ризик поверавања активности трећим лицима за обављање одређених активности у вези са пословањем, на основу уговора закљученог са тим лицима којима се јасно одређују услови, права, обавезе и одговорности уговорених страна.

У циљу несметаног и континуираног функционисања свих значајних система и процеса Групе, као и ограничавања губитака у ванредним ситуацијама, Банке чланице Групе су усвојиле План за обезбеђење континуитета пословања, а у циљу поновног успостављања опоравка система информационе технологије у случају прекида пословања. Банке чланице Групе су усвојиле План опоравка активности у случају катастрофа.

4.7. Ризици улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. Улагање Групе у једно лице које није лице у финансијском сектору може бити до 10% капитала Групе, при чему се под овим улагањем подразумева улагање којим чланице Групе стичу удео или акције лица које није лице у финансијским сектору. Укупна улагања Групе у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Групе могу бити до 60% капитала Групе, с тим што се ово ограничење не односи на стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања.

4.8. Ризик изложености

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом јесте изложеност која износи преко 10% капитала Групе.

У свом пословању, Група води рачуна о усклађености са регулаторно дефинисаним лимитима изложености:

- Изложеност према једном лицу или групи повезаних лица не сме бити већа од 25% капитала Групе;
- Збир свих великих изложености Групе не сме прећи 400% капитала Групе.

Дефинисани лимити изложености према једном лицу или групи повезаних лица односе се и на лица повезана са Групом.

Изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност према лицима повезаним са Групом кретала се у оквиру прописаних лимита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2015. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.9. Ризик земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Група изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Ризик земље обухвата следеће ризике:

- Политичко-економски ризик, под којим се подразумева вероватноћа остваривања губитка због немогућности чланица Групе да наплати потраживања услед ограничења утврђених актима државних и других органа земље порекла дужника, као и општих и системских прилика у тој земљи;
- Ризик трансфера, под којим се подразумева вероватноћа остварења губитка због немогућности наплате потраживања исказаних у валути која није званична валута земље порекла дужника, и то услед ограничења плаћања обавеза према повериоцима из других земаља у одређеној валути која су утврђена актима државних и других органа земље дужника.

Група управља ризиком земље на нивоу појединачног пласмана и на нивоу портфолија. Мерење и контролу изложености појединачног пласмана ризику земље, чланице Групе врше одређивањем категорије интерног рејтинга земље дужника, а на основу рејтинга додељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција и утврђивањем лимита изложености као процентом од капитала Групе у зависности од категорије интерног рејтинга земље. Мерење и контролу изложености портфолија ризику земље Група врши на основу груписања потраживања према степену ризика земаља дужника.

У циљу адекватног управљања ризиком земље, Група дефинише лимите изложености појединачно по земљама порекла дужника.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**
31. децембар 2016. године**4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****4.10. Фер вредност финансијске aktive и пасиве***Преглед књиговодствене вредности и фер вредности финансијске aktive и пасиве која се не вреднује по фер вредности*

	31. децембар 2016. године					У хиљадама динара 31. децембар 2015. године	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска актива							
Кредити и потраживања од комитената	166,401,008	163,877,512	-	-	163,877,512	179,422,656	178,509,257
Финансијска средства које се држе до доспећа	368,999	368,999	-	-	368,999	109,306	109,306
Финансијска пасива							
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	345,135,959	345,083,711	-	-	345,083,711	319,334,622	319,099,716

Израчунавање фер вредности датих кредита и пласмана клијентима процењује се коришћењем модела дисконтовања готовинских токова, за кредите и пласмане са фиксним каматним стопама. Дисконтне стопе заснивају се на текућим каматним стопама, које се нуде за инструменте по сличним условима корисницима кредита, приближно истих кредитних квалитета. Такође, обавезе према комитентима са роком доспећа, уговорене са фиксним каматним стопом се дисконтују узимајући у обзир важеће услове у складу са врстом депозита, роком орочења и валутом.

За кредите који се више не одобравају, нити постоји могућност одобравања (кредити индексирани у CHF), дисконтовање је извршено по истим каматним стопама. Такође, за кредите субвенционисане од стране државе, са фиксном каматном стопом, дисконтовање је извршено по истој стопи, јер чланице Групе не би одобравале кредите по ниским каматним стопама да није било субвенционисања дела камате од стране државе. Сви кредити и обавезе са променљивом каматном стопом су у складу са важећим тржишним условима и Пословном политиком чланица Групе.

Фер вредност инвестиционих ХоВ које се држе до доспећа процењује се коришћењем тржишних цена или коришћењем есконтованих модела готовинских токова на основу тренутних тржишних каматних стопа које се нуде за инструменте сличног производа. Инвестиционе ХоВ које се држе до доспећа су доспеле и књиговодствене вредности су једнаке фер вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.10. Фер вредност финансијске aktive и пасиве (наставак)**
Финансијски инструменти који се мере по фер вредности

31.12.2016.				<i>У хиљадама динара</i>
	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупна актива / пасива по фер вредности</u>
Актива				
Финансијска актива по фер вредности кроз биланс успеха	247,862	-	-	247,862
Хартије од вредности расположиве за продају (у динарима)	2,038,226	43,826,167	-	45,864,393
Хартије од вредности расположива за продају (у иностраној валути)	1,416,781	92,177,443	431,303	94,025,527
Укупно	<u>3,702,869</u>	<u>136,003,610</u>	<u>431,303</u>	<u>140,137,782</u>

31.12.2015.				<i>У хиљадама динара</i>
	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупна актива / пасива по фер вредности</u>
Актива				
Финансијска актива по фер вредности кроз биланс успеха	855,811	-	-	855,811
Хартије од вредности расположиве за продају (у динарима)	1,937,561	42,487,488	-	44,425,049
Хартије од вредности расположива за продају (у иностраној валути)	325,803	85,816,599	1,346,037	87,488,439
Укупно	<u>3,119,176</u>	<u>128,304,087</u>	<u>1,346,037</u>	<u>132,769,300</u>

У ниво 1 распоређују се финансијски инструменти којима се тргује на берзи, док ниво 2 садржи хартије од вредности чија се фер вредност процењује на основу интерно развијених модела који се базирају на информацијама са аукција на секундарном тржишту хартија од вредности (аукције).

Фер вредност aktive одређена ценом на банкарском тржишту се распоређује у ниво 3.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом

Група је успоставила систем управљања ризицима у складу са обимом и структуром својих пословних активности, а циљ управљања капиталом је несметано остварење циљева пословне политике Групе.

Обрачун капитала и показатеља адекватности тог капитала је усклађен са Базел II стандардима.

Банкарска Група континуирано управља капиталом. Основни циљеви управљања регулаторним капиталом су:

- очување минималног регулаторног захтева (EUR 10 милиона);
- поштовање минималног регулаторног показатеља адекватности капитала (12%);
- одржавање поверења у сигурност и стабилност пословања;
- остварење пословних и финансијских планова;
- подржавање очекиваног раста пласмана;
- омогућити оптимум будућих извора средстава и њиховог коришћења;
- остварење политике дивиденди.

Регулаторни капитал банкарске Групе, представља збир основног капитала и допунског капитала, умањен за одбитне ставке. Показатељ адекватности капитала представља однос капитала Групе и збира активе пондерисане кредитним ризиком и изложености девизном ризику и оперативном ризику. Актива пондерисана кредитним ризиком банкарске Групе утврђује се у складу са прописаним пондерима ризичности за све класе активе. Изложеност оперативном ризику је производ реципрочне вредности показатеља адекватности капитала и трогодишњег просека капиталног захтева за оперативни ризик који се утврђује множењем индикатора изложености и стопе капиталног захтева за сваку пословну линију. Капитални захтев за девизни ризик на нивоу банкарске Групе једнак је збиру појединачних капиталних захтева за овај ризик свих чланица банкарске Групе, код којих је збир нето отворене девизне позиције и апсолутне отворене позиције у злату већи од 2% њиховог капитала.

Показатељ адекватности капитала	У хиљадама динара	
	2016.	2015.
Основни капитал	47,588,844	40,641,634
Допунски капитал	4,425,745	4,034,778
Одбитне ставке од капитала	(121,681)	(190,945)
Капитал	51,892,908	44,485,467
Актива пондерисана кредитним ризиком	172,570,019	166,568,209
Изложеност оперативном ризику	23,173,092	22,226,158
Изложеност девизном ризику	2,720,463	4,167,685
Показатељ адекватности капитала (мин. 12%)	26.15%	23.05%

Током 2016. године показатељ адекватности капитала је био изнад прописаног регулаторног лимита од 12%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом (наставак)

Стратегијом управљања капиталом, банкарска Група обезбеђује одржавање нивоа и структуре интерног капитала који пружа адекватну подршку расту пласмана, будућих извора средстава и њиховог коришћења на нивоу банкарске Групе, као и промене у регулаторним захтевима.

План управљања капиталом, као део система управљања капиталом, садржи:

- стратешке циљеве и период за њихово остваривање;
- начин организације процеса управљања расположивим интерним капиталом;
- процедуре планирања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- начин достизања и одржавања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја.

Група на континуираној основи спроводи процес интерне процене адекватности капитала у складу са природом, обимом и сложеностју пословних активности, а у складу са Стратегијом управљања ризицима, политикама за управљање појединачним ризицима и Стратегијом управљања капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала, као документован и континуиран процес испуњава следеће услове:

- заснован је на идентификацији и мерењу ризика,
- пружа свеобухватну процену и праћење ризика којима је банкарска Група изложена или може бити изложена,
- обезбеђује адекватан расположиви интерни капитал у складу са ризичним профилем банкарске Групе,
- укључен је у систем управљања банкарском Групом и доношења одлука;
- предмет је редовне анализе, праћења и провере.

Фазе процеса интерне процене адекватности капитала на нивоу банкарске Групе обухватају:

- утврђивање материјално значајних ризика, у складу са квалитативним и квантитативним критеријумима;
- обрачун износа интерних капиталних захтева;
- одређивање укупног интерног капиталног захтева;
- поређење следећих елемената:
 - капитала и расположивог интерног капитала;
 - минималних капиталних захтева и интерних капиталних захтева за појединачне ризике;
- збира минималних капиталних захтева и укупних интерних капиталних захтева.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА

Руководство користи претпоставке и процене које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза у току извештајног периода. Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су резултат редовних провера. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима.

Кључни извори неизвесности код процена

Резервисања за кредитне губитке

Средства која се обрачунавају методом амортизованог трошка се процењују на обезвређење на начин који је описан у рачуноводственој политици З(и)(vii).

Део укупног резервисања за обезвређење који се односи на ризик друге уговорне стране односи се на финансијска средства која се индивидуално процењују и базира се на најбољој процени руководства о садашњој вредности будућих токова готовине чији прилив је очекиван. Приликом процене ових токова готовине, руководство прави процене о финансијском стању друге уговорне стране и о нето продајној вредности присутног колатерала. За свако обезвређено средство се процењује његова вредност, као и излазна стратегија, где функција кредитног ризика независно одобрава процену готовинских токова који се сматрају надокнадивим.

Групно процењена резервисања покривају кредитне губитке који су садржани у портфолију кредита и хартија од вредности која се држе до доспећа, а који садрже сличне карактеристике кредитног ризика услед објективних доказа о постојању обезвређења, али који још увек не могу да се идентификују. Приликом процене потребе за групним резервисањем за губитке, руководство узима у обзир факторе као што су квалитет кредита, величина портфолија, концентрација ризика и економске факторе. Да би се проценило потребно резервисање, праве се претпоставке којима се дефинише начин за моделирање губитака садржаних у портфолију, и одређују се неопходни улазни параметри, засновани на историјском искуству и тренутним привредним околностима. Тачност резервисања зависи од процене будућих токова готовине за појединачно уговорне стране, као и од претпоставки и параметара модела који се користи приликом одређивања групног резервисања.

Одређивање фер вредности

Одређивање фер вредности финансијских средстава и обавеза за које не постоји тржишна цена захтева коришћење техника процене описаних у рачуноводственој политици З(и)(vi). За финансијске инструменте којима се ретко тргује и чија цена није врло транспарентна, фер вредност је мање објективна и захтева различите степене процене, у зависности од ликвидности, концентрације, неизвесности тржишних фактора, ценовних претпоставки и других ризика везаних за појединачне инструменте.

Кључне рачуноводствене процене за примену рачуноводствених политика Групе

Кључне рачуноводствене процене у примени рачуноводствених политика Групе укључују:

Обезвређење улагања у власничке хартије од вредности

Улагања у власничке хартије од вредности се процењују на обезвређење на начин који је описан у рачуноводственим политикама З(и)(vii) и З(љ).

Процена финансијских инструмената

Рачуноводствена политика Групе у погледу мерења фер вредности је обелодањена у рачуноводственој политици З(и)(vi).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Чланице Групе мере фер вредност финансијске имовине користећи следећу хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе приликом вредновања:

- Ниво 1: Званичне тржишне цене (некориговане) на активном тржишту за идентичне инструменте.
- Ниво 2: Процењивачке технике засноване на улазним подацима који нису тржишне цене за идентичне инструменте, али су информације доступне и уочљиве било директно (на пример цене) или индиректно (на пример изведени из цене). Ова категорија обухвата инструменте који се мере путем: званичних тржишних цена на активном тржишту за сличне инструменте, званичних тржишних цена за исте или сличне инструменте на тржишту које се сматра мање од активног или других техника процене у којима су сви значајнији улази директно или индиректно доступни на тржишту.
- Ниво 3: Процењивачке технике које користе улазне податке који нису доступни и уочљиви. Ова категорија обухвата све инструменте чија се процена врши на бази улаза који нису доступни и уочљиви и као такви имају значајан ефекат на процену вредности инструмента. Ова категорија обухвата инструменте који се вреднују на основу званичне цене за сличне инструменте, где су значајне корекције или претпоставке потребне да би одразиле разлике између инструмената.

Фер вредности финансијских средстава и финансијских обавеза којима се тргује на активном тржишту је заснована на тржишним ценама или на ценама које нуде дилери. За све остале финансијске инструменте чланице Групе одређују фер вредност коришћењем процењивачких метода.

Процењивачке методе укључују нето садашњу вредност и дисконтоване готовинске токове, поређење са сличним инструментима за које постоје уочљиве тржишне цене, као и друге методе процене. Претпоставке и улазни подаци који се користе за методе процене укључују неризичне и „benchmark“ каматне стопе, кредитне распоне и друге факторе који се користе приликом процене дисконтних стопа, цене обвезница и капитала, девизне курсеве, капитал и индексе цена капитала и очекивану нестабилност цена и корелације. Циљ метода процене је да се установи фер вредност која одражава цену финансијског инструмента на дан билансирања, која би била установљена од учесника на тржишту у трансакцији ван дохвата руке.

Група користи опште прихваћене моделе процењивања за одређивање фер вредности обичних и једноставнијих финансијских инструмената, као што су свопови камата и валута за које се искључиво користе уочљиви тржишни подаци и који захтевају низак степен процењивања и претпоставки од руководства. Уочљиви и улазни подаци модела су углавном доступни на тржишту котираних дужничких и власничких хартија од вредности, деривата којима се тргује и једноставних деривата као што су каматни свопови.

Доступност уочљивих тржишних цена и улазних података модела смањује потребу за проценама и претпоставкама руководства и такође смањује неизвесност која се повезује са одређивањем фер вредности. Доступност уочљивих тржишних цена и улазних података се углавном разликује, у зависности од производа и тржишта, и склона је променама условљеним различитим догађајима и општим условима на будућим тржиштима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе

Матична банка прати и обелодањује пословање по сегментима кроз два модела извештаја:

- Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (напомена 6.1.) и
- Извештавање по оперативним сегментима - пословним линијама (напомена 6.2.).

Информације о резултатима сваког извештајног сегмента су приказане у наставку.

Група има укупно четири чланице које представљају стратешке организационе делове:

Комерцијална банка а.д., Београд, Србија, Матична банка	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Будва, Црна Гора	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
КомБанк ИНВЕСТ Друштво за управљање инвестиционим фондом а.д., Београд, Србија	Укључује послове управљања инвестиционим фондовима

Матична банка прати и обелодањује пословање по стратешким сегментима - чланице Групе у оквиру својих консолидованих финансијских извештаја. Група највећи део свог пословања обавља на територији Републике Србије. Зависна правна лица нису од материјалног значаја за појединачни финансијски извештај Матичне банке.

Билансна сума Матичне банке износи 92.6% укупне билансне суме консолидованог биланса стања (2015. године: 93.0%).

Билансна сума Комерцијалне банке а.д., Будва износи 3.1% укупне консолидоване активе (2015. године: 3.0%), Комерцијалне банке а.д., Бања Лука 4.3% (2015. године: 4.0%) и КомБанк ИНВЕСТ-а 0.002% (2015. године: 0.003%).

Резултат стратешког сегмента се користи за мерење успешности пословања, будући да руководство Матичне банке верује да је ова информација најрелевантнија за вредновање резултата одређеног стратешког сегмента у поређењу са другим правним лицима која послују у наведеним делатностима на локалном тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

Цене у пословним трансакцијама између стратешких сегмената су утврђене на тржишној основи.

Приликом консолидације извршена је елиминација свих међусобних односа из биланса стања у износу од 6,387,271 хиљаду динара (2015. године: 7,048,858 хиљада динара). Из биланса успеха извршена је елиминација прихода у износу од 35,729 хиљада динара (2015. године: 35,586 хиљада динара), а расхода у износу од 19,467 хиљада динара (2015. године: 26,093 хиљаде динара).

Биланс стања 2016. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања		У хиљадама динара
			Консолидовани биланс стања
435,214,879	6,387,271		428.827.608
готовина/обавезе	723,575		
пласмани/обавезе	182,809		
улози/капитал	5,480,888		

Биланс успеха 2016. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара
	приходи	расходи	Консолидовани добитак (пре пореза)
(6,549,948)	35,729	19,467	(6,533,686)
Камате	5,110	5,110	
Накнаде	9,377	9,377	
курсне разлике (реклаификовано у капитал)	21,242	4,980	

Биланс стања 2015. Године (коригован)

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања		У хиљадама динара
			Консолидовани биланс стања
409,412,700	7,048,858		416,461,558
готовина/обавезе	980,087		
пласмани/обавезе	587,883		
улози/капитал	5,480,888		

Биланс успеха 2015. године (коригован)

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара
	приходи	расходи	Консолидовани добитак (пре пореза)
(6,810,551)	35,586	26,093	(6,801,058)
Камате	8,968	8,968	
Накнаде	7,996	7,996	
курсне разлике (реклаификовано у капитал)	18,622	9,129	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**
31. децембар 2016. године**6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)****6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)****А. БИЛАНС СТАЊА - КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2016. године**

За сваки од стратешких организационих делова, руководство Матичне банке контролише интерне извештаје руководства најмање на тромесечном нивоу. У наставку је приказан преглед активности стратешких сегмената из консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успеха за 2016. и 2015. годину:

	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	У хиљадама динара	
				КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	55,153,209	2,421,787	4,344,106	-	61,919,102
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	242,920	-	-	4,942	247,862
Финансијска средства расположива за продају	136,123,853	2,627,938	1,056,419	-	139,808,210
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	368,999	-	-	368,999
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	40,418,884	490,798	2,306,999	-	43,216,681
Кредити и потраживања од комитента	150,411,409	5,860,668	10,128,931	-	166,401,008
Нематеријална улагања	362,507	12,826	19,213	-	394,546
Некретнине, постројења и опрема	5,856,458	347,360	47,319	50	6,251,187
Инвестиционе некретнине	2,217,816	118,842	271,393	-	2,608,051
Текућа пореска средства	-	-	7,283	-	7,283
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	183,170	-	166,353	-	349,523
Остала средства	6,252,584	963,105	37,976	1,491	7,255,156
Укупно актива	397,222,810	13,212,323	18,385,992	6,483	428,827,608

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА - КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2016. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	7,111,380	256,639	2,454,500	-	9,822,519
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	322,621,360	10,726,250	11,788,349	-	345,135,959
Субординиране обавезе	6,178,390	-	-	-	6,178,390
Резервисања	1,787,294	204,768	28,647	798	2,021,507
Текуће пореске обавезе	-	7,543	746	738	9,027
Одложене пореске обавезе	23,592	25,451	4,414	-	53,457
Остале обавезе	6,147,567	79,092	86,251	1,419	6,314,329
Укупно обавезе	343,869,583	11,299,743	14,362,907	2,955	369,535,188
<i>Капитал</i>					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	(5,584,250)	(953,509)	26,197	8,873	(6,502,689)
Резерве	25,026,243	563,736	170,665	(151)	25,760,493
Учешћа без права контроле	-	-	66	-	66
Укупан капитал	59,476,543	(389,773)	196,928	8,722	59,292,420
Укупно пасива	403,346,126	10,909,970	14,559,835	11,677	428.827.608

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

Б. БИЛАНС СТАЊА - КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2015. године

	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	У хиљадама динара	
				КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	63,523,715	1,495,679	3,875,824	-	68,895,218
Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	851,056	-	-	4,755	855,811
Финансијска средства расположива за продају	128,756,408	1,937,561	1,219,150	-	131,913,119
Финансијска средства која се држе до доспећа	-	-	-	109,306	109,306
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	16,263,827	1,041,823	543,247	-	17,848,897
Кредити и потраживања од комитента	162,742,565	6,229,312	10,450,779	-	179,422,656
Нематеријална улагања	216,830	16,898	18,220	-	251,948
Некретнине, постројења и опрема	6,139,572	200,220	52,164	51	6,392,007
Инвестиционе некретнине	2,744,026	-	155,895	-	2,899,921
Текућа пореска средства	37,017	-	2,945	117	40,079
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуваља	63,314	-	107,353	-	170,667
Остала средства	6,040,404	1,576,307	44,292	926	7,661,929
Укупно актива	387,378,734	12,497,800	16,469,869	115,155	416,461,558

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

Б. БИЛАНС СТАЊА - КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2015. године (наставак)

ПАСИВА	У хиљадама динара				
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Будва	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организаацијама и централној банци	16,171,598	286,726	2,310,402	-	18,768,726
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	300,005,903	9,632,142	9,696,577	-	319,334,622
Субординиране обавезе	6,077,962	-	-	-	6,077,962
Резервисања	2,109,020	63,231	39,735	742	2,212,728
Текуће пореске обавезе	-	685	11,220	-	11,905
Одложене пореске обавезе	329,258	9,433	2,556	-	341,247
Остале обавезе	4,920,368	44,223	54,275	1,100	5,019,966
Укупно обавезе	329,614,109	10,036,440	12,114,765	1,842	351,767,156
<i>Капитал</i>					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	(6,636,639)	47,569	(158,851)	(18,318)	(6,766,239)
Резерве	30,516,155	598,854	311,138	(121)	31,426,026
Учешћа без права контроле	-	-	65	-	65
Укупан капитал	63,914,066	646,423	152,352	(18,439)	64,694,402
Укупно пасива	393,528,175	10,682,863	12,267,117	(16,597)	416,461,558

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

В. БИЛАНС УСПЕХА - КОНСОЛИДОВАНИ за годину која се завршава 31. децембра 2016. године

	У хиљадама динара				
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Будва	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	Укупно
Приходи од камата	16,683,969	529,622	719,495	1,733	17,934,819
Расходи од камата	(3,226,337)	(98,103)	(154,046)	-	(3,478,486)
Нето приходи од камата	13,457,632	431,519	565,449	1,733	14,456,333
Приходи од накнада и провизија	6,245,829	148,842	231,988	16,630	6,643,289
Расходи од накнада и провизија	(1,432,220)	(44,378)	(72,861)	(307)	(1,549,766)
Нето приходи од накнада и провизија	4,813,609	104,464	159,127	16,323	5,093,523
Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	70,478	-	-	5,845	76,323
Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	69,062	83,562	18,778	23,166	194,568
Нето приход / расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	11,662	(2,127)	(3,450)	(9)	6,076
Остали пословни приходи	578,378	8,561	26,167	13	613,119
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	(12,038,510)	(995,139)	(45,848)	-	(13,079,497)
Укупан пословни приход	6,962,311	(369,160)	720,223	47,071	7,360,445
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(4,498,212)	(254,657)	(294,797)	(11,803)	(5,059,469)
Трошкови амортизације	(666,025)	(28,803)	(34,861)	(37)	(729,726)
Остали расходи	(7,294,544)	(459,196)	(345,414)	(5,782)	(8,104,936)
Добитак/губитак пре опорезивања	(5,496,470)	(1,111,816)	45,151	29,449	(6,533,686)
Порез на добитак	-	(7,543)	(12,921)	(854)	(21,318)
Добитак по основу одложених пореза	314,453	1,265	-	-	315,718
Губитак по основу одложених пореза	-	(1,844)	-	-	(1,844)
Добитак/ губитак текуће године	(5,182,017)	(1,119,938)	32,230	28,595	(6,241,130)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

В. БИЛАНС УСПЕХА - КОНСОЛИДОВАНИ за годину која се завршава 31. децембра 2015. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Будва	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	
Приходи од камата	19,085,626	647,408	786,062	12,135	20,531,231
Расходи од камата	(5,326,488)	(169,238)	(196,132)	-	(5,691,858)
Нето приходи од камата	13,759,138	478,170	589,930	12,135	14,839,373
Приходи од накнада и провизија	5,998,900	155,637	229,416	7,440	6,391,393
Расходи од накнада и провизија	(1,101,369)	(35,139)	(64,315)	(288)	(1,201,111)
Нето приходи од накнада и провизија	4,897,531	120,498	165,101	7,152	5,190,282
Нето добитак по основу финансијских средстава намењених трговању	3,186	-	-	1,078	4,264
Нето добитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	(8,664)	15,121	12,363	514	19,334
Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	5,183	1,905	(13,462)	8	(6,366)
Остали пословни приходи	460,419	6,828	3,624	166	471,037
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки	(13,008,526)	(556,515)	(242,539)	-	(13,807,580)
Укупан пословни приход	5,869,994	66,007	515,017	21,053	6,472,071
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(4,121,590)	(271,261)	(289,208)	(11,264)	(4,693,323)
Трошкови амортизације	(797,401)	(33,634)	(34,878)	(74)	(865,987)
Остали расходи	(7,357,899)	(363,917)	(317,226)	(5,550)	(8,044,592)
Добитак пре опорезивања	(6,168,623)	(602,805)	(126,295)	4,165	(6,893,558)
Порез на добитак	-	(685)	(21,384)	(142)	(22,211)
Добитак по основу одложених пореза	114,554	265	-	-	114,819
Губитак по основу одложених пореза	(27)	(76)	-	(5)	(108)
Добитак текуће године	(6,054,096)	(603,301)	(147,679)	4,018	(6,801,058)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима - пословним линијама

Матична банка има три оперативна сегмента:

- Послови са правним лицима Матичне банке - Укључује кредите, депозите и остале трансакције са клијентима правним лицима осим банака,
- Послови са становништвом Матичне банке - Укључује кредите, депозите и остале трансакције са клијентима физичким лицима, микро клијентима, предузетницима и пољопривредницима и
- Инвестиционо банкарство и међу-банкарско пословање Матичне банке - Укључује пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима, као и трансакције са банкама.

Чланице Групе послују као самостални ентитети на својим локалним тржиштима. Резултати пословања чланица Групе приказани су у оквиру напомене 6.1.

Имајући у виду да Матична банка чини више од 92% консолидоване билансне суме, за потребе извештавања по оперативним сегментима на нивоу Групе, извршила је промену методологије приказа пословања по сегментима на нивоу Групе за 2016. и 2015. годину. Промена методологије подразумева да се пословање зависних чланица Групе приказује у оквиру једног сегмента (Супсидијари) док је пословање Матичне банке (као доминантне чланице Групе) приказано одвојено за сегменте становништва, правних лица и инвестиционог банкарства и међубанкарског пословања. У оквиру колоне „прилагођавање и консолидација“ посебно су приказани износи за позиције које се консолидују, као и износ обезвређења учешћа Матичне банке у зависним банкама.

При сагледавању профитабилности / резултата сваког сегмента Матичне банке, осим прихода и расхода остварених из пословања са клијентима, укључују се и приходи и расходи из интерних односа између сегмената Матичне банке обрачунати помоћу трансферних цена које се утврђују на основу одговарајућих тржишних цена (нето приходи/расходи из интерних односа), као и део нето прихода/расхода које је Матична банка исказала из пословања са супсидијарима.

Пресудан утицај на резултат у 2016. години имали су расходи индиректних отписа који су износили 13,079,497 хиљада динара (од чега се на сегмент послова са привредом Матичне банке односило 11,021,735 хиљада динара).

На висину резултата пре индиректних оперативних расхода у 2016. години значајан утицај су имали и нето расходи по основу промене вредности основних средстава и инвестиционих некретнина, тако да је Група за пословну 2016. годину остварила губитак по основу осталих прихода и расхода у износу од 646,899 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима - пословним линијама (наставак)

Приликом израде извештаја по сегментима оперативни трошкови пословања се деле на директне оперативне трошкове (директно под контролом сегмената пословања или су директно повезани са пословањем сегмената) и индиректне оперативне трошкове (висина ових трошкова није под директном контролом сегмената или не постоји директна веза са пословањем сегмената).

Сваки сегмент пословања се задужује директним оперативним трошковима који се односе на тај сегмент као и делом индиректних оперативних трошкова (расподела ових трошкова на сегменте се врши применом одговарајућих кључева који се користе за алокацију трошкова трошковних центара на профитне центре).

Директни оперативни трошкови на нивоу Групе износе 8,235,975 хиљада динара и чине 66.6% укупних оперативних трошкова. Директни оперативни трошкови се највећим делом састоје од трошкова који су директно повезани са пословањем сегмената (зараде, трошкови закупа, трошкови амортизације, маркетинга и други трошкови), а у мањем делу чине их и трошкови који се на сегменте алоцирају на бази одлуке менаџмента.

На сегмент послова са становништвом Матичне банке односи се износ од 5,250,911 хиљада динара директних трошкова (63.8% укупних директних трошкова), што је последица велике пословне мреже и броја запослених радника на пословима са становништвом.

У пословној 2016. години Група је и поред стабилног нивоа нето прихода од камата и накнада, као резултата већ наведеног високог износа нето расхода индиректних отписа, забележила негативан резултат пре пореза у износу од 6,533,686 хиљада динара.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима - пословним линијама (наставак)

Извештај по оперативним сегментима за 2016. годину је приказан у наставку:

31.12.2016	Послови са становништвом		Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање	Остало		Прилагођавања и консолидација	У хиљадама динара Укупно Група (консолидовано)
	Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке		Матичне банке	Субсидијари		
Приходи и расходи			6.254.043	-	1.250.850	-	17.934.819
Приходи од камата	6.622.978	3.806.948	(1.136.613)	-	(252.149)	-	(3.478.486)
Расходи од камата	(1.680.595)	(409.129)	5.117.430	-	998.701	-	14.456.333
Нето камате	4.942.383	3.397.819	1.605.800	-	(5.102)	-	-
Нето камате из интерних односа	(434.154)	(1.166.544)	437.705	-	279.914	-	5.093.523
Нето накнаде	3.040.383	1.335.521	3.705	-	(3.705)	-	-
Нето накнаде из интерних односа	-	-	7.164.640	-	1.269.808	-	19.549.856
Резултат пре исправки вредности	7.548.612	3.566.796	(158.399)	-	(1.040.987)	-	(13.079.497)
Нето приходи/расходи исправке вредности	(858.376)	(11.021.735)	(2.869.029)	-	-	2.869.029	-
Исправка вредности супсидијара	-	-	4.137.212	-	228.821	2.869.029	6.470.359
Резултат пре оперативних трошкова	6.690.236	(7.454.939)	(292.810)	-	(850.273)	-	(8.235.975)
Директни оперативни трошкови	(5.250.911)	(1.841.981)	11.662	-	(5.586)	-	6.076
Нето приходи/расходи курсних разлика	-	-	(20.944)	-	4.682	16.262	-
Нето курсне разлике из интерних односа	(18.075)	(555.513)	(80.417)	-	7.106	-	(646.899)
Нето остали приходи и расходи	1.421.250	(9.852.433)	3.754.703	-	(615.250)	2.885.291	(2.406.439)
Резултат пре индиректних оперативних трошкова	(2.020.778)	(1.340.184)	(340.194)	-	(426.091)	-	(4.127.247)
Индиректни оперативни трошкови							
Резултат пре пореза	(599.528)	(11.192.617)	3.414.509	-	(1.041.341)	2.885.291	(6.533.686)
Актива по сегментима							
Готовина и готовински еквиваленти	-	-	55.153.209	-	6.765.893	-	61.919.102
Готовина из интерних односа	-	-	-	-	723.575	(723.575)	-
Пласмани банкама	-	-	40.418.884	-	2.797.797	-	43.216.681
Пласмани банкама из интерних односа	-	-	182.530	-	6	(182.536)	-
Пласмани коментентима	75.323.551	75.087.858	-	-	15.989.599	-	166.401.008
Инвестиционе хартије од вредности	-	-	136.366.773	-	4.058.298	-	140.425.071
Инвестиције у субсидијаре	-	-	2.611.859	-	-	(2.611.859)	-
Остало	-	-	-	14.872.536	1.993.210	-	16.865.746
Остало из интерних односа	-	-	-	270	2	(272)	-
	75.323.551	75.087.858	234.733.255	14.872.806	32.328.380	(3.518.242)	428.827.608
Обавезе по сегментима							
Обавезе према банкама	-	-	7.111.380	-	2.711.139	-	9.822.519
Обавезе према банкама из интерних односа	-	-	723.581	-	182.530	(906.111)	-
Обавезе према коментентима	232.633.347	78.399.262	11.588.751	-	22.514.599	-	345.135.959
Субординиране обавезе	-	-	6.178.390	-	7.958.453	-	6.178.390
Остало	-	-	-	7.958.453	439.867	-	8.398.320
Остало из интерних односа	-	-	-	2	270	(272)	-
	232.633.347	78.399.262	25.602.102	7.958.455	25.848.405	(906.383)	369.535.188

Напомене: Пласмани микроклијентима приказани су у оквиру сегмента послови са становништвом
Индиректни оперативни трошкови се односе на расходе који нису под контролом пословних сегмената

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима - пословним линијама (наставак)

Извештај по оперативним сегментима за 2015. годину је приказан у наставаку:

31.12.2015.	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицама Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођавања и консолидација	У хиљадама динара Укупно Група (консолидовано)
Приходи и расходи							
Приходи од камата	7.139.614	5.629.550	6.316.462	-	1.445.605	-	20.531.231
Расходи од камата	(2.888.157)	(792.233)	(1.646.098)	-	(365.370)	-	(5.691.858)
Нето камате	4.251.457	4.837.317	4.670.364	-	1.080.235	-	14.839.373
нето камате из интерних односа	418.841	(2.990.460)	2.580.563	-	(8.944)	-	-
Нето накнаде	2.856.272	1.337.960	703.299	-	292.751	-	5.190.282
Нето накнаде из интерних односа	-	-	2.416	-	(2.416)	-	-
Резултат пре исправки вредности	7.526.570	3.184.817	7.956.642	-	1.361.626	-	20.029.655
Нето приходи/расходи исправке вредности	(369.263)	(12.631.988)	(7.275)	-	(799.054)	-	(13.807.580)
Резултат пре оперативних трошкова	7.157.307	(9.447.171)	7.949.367	-	562.572	-	6.222.075
Директни оперативни трошкови	(5.633.246)	(1.717.832)	(294.841)	-	(1.301.215)	-	(8.947.134)
Нето приходи/расходи курсних разлика	-	-	5.183	-	(11.549)	-	(6.366)
Нето курсне разлике из интерних односа	-	-	(18.622)	-	9.129	9.493	-
Нето остали приходи и расходи	(153.080)	(872.718)	3.358	-	550.589	-	(471.851)
Резултат пре индиректних оперативних трошкова	1.370.981	(12.037.721)	7.644.445	-	(190.474)	9.493	(3.203.276)
Индиректни оперативни трошкови	(1.726.360)	(1.107.322)	(319.908)	-	(536.692)	-	(3.690.282)
Резултат пре пореза	(355.379)	(13.145.043)	7.324.537	-	(727.166)	9.493	(6.893.558)
Актова по сегментима							
Готовина и готовински еквиваленти	-	-	63.523.715	-	5.371.503	-	68.895.218
Готовина из интерних односа	-	-	-	-	980.087	(980.087)	-
Пласмани банкама	-	-	16.263.827	-	1.585.070	-	17.848.897
Пласмани банкама из интерних односа	-	-	580.173	-	7.632	(587.805)	-
Пласмани комитентима	70.750.545	91.992.020	-	-	16.680.091	-	179.422.656
Инвестиционе харџије од вредности	-	-	129.607.464	-	3.270.772	-	132.878.236
Инвестиције у субсидијаре	-	-	5.480.888	-	-	(5.480.888)	-
Остало	-	-	-	15.241.164	2.175.387	-	17.416.551
Остало из интерних односа	-	-	-	78	-	(78)	-
	70.750.545	91.992.020	215.456.067	15.241.242	30.070.542	(7.048.858)	416.461.558
Обавезе по сегментима							
Обавезе према банкама	-	-	16.171.598	-	2.597.128	-	18.768.726
обавезе према банкама из интерних односа	-	-	987.719	-	580.173	(1.567.892)	-
Обавезе према комитентима	221.167.282	55.719.125	23.119.496	-	19.328.719	-	319.334.622
Субординиране обавезе	-	-	6.077.962	-	-	-	6.077.962
Остало	-	-	-	7.358.646	227.200	-	7.585.846
Остало из интерних односа	-	-	-	-	78	(78)	-
	221.167.282	55.719.125	46.356.775	7.358.646	22.733.298	(1.567.970)	351.767.156

Напомене: Пласмани микроклијентима приказани су у оквиру сегмента послови са становништвом
Индиректни оперативни трошкови се односе на расходе који нису под контролом пословних сегмената

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

7. ФИНАНСИЈСКА АКТИВА И ОБАВЕЗЕ - РАЧУНОВОДСТВЕНА КЛАСИФИКАЦИЈА И ПОШТЕНА (ФЕР) ВРЕДНОСТ

Методологија и претпоставке које су коришћене за обрачун поштене (фер) вредности за наведена финансијска средства и обавезе која нису евидентирана по поштеној вредности у финансијским извештајима су следеће:

(i) Средства и обавезе код којих је садашња вредност у књигама приближно једнака поштеној вредности

Код финансијских средстава и обавеза која су високо ликвидна и са краткорочним доспећем (до године дана) претпоставља се да је садашња књиговодствена вредност приближно једнака поштеној вредности. Ова претпоставка се такође користи и код депозита по виђењу, штедних депозита без специфицираног рока доспећа и свих финансијских инструмената који имају променљиву каматну стопу.

(ii) Инструменти са фиксном каматном стопом

Поштена вредност финансијских средстава и обавеза са фиксном каматном стопом, која се воде по амортизованој вредности, се процењује поређењем тржишних каматних стопа у моменту иницијалног признавања са текућим тржишним каматним стопама за финансијске инструменте сличних карактеристика. Процењена поштена вредност средстава и обавеза са фиксном каматном стопом у највећем делу одговара књиговодственој вредности с обзиром да уговорене каматне стопе не одступају од тржишних. Чланице Групе немају материјално значајних одступања по овом основу.

8. НЕТО ПРИХОДИ ОД КАМАТА

Нето приходи од камата се састоје од:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра 2016.	31. децембра 2015.
Пласмани банкама	374,300	153,987
Пласмани комитентима	11,532,107	14,054,825
Централна банка	475,643	667,426
Инвестиционе хартије од вредности	5,552,769	5,654,993
Приходи од камата	17,934,819	20,531,231
Обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(301,021)	(221,779)
Обавезе према комитентима	(2,393,200)	(4,365,345)
Примљени кредити	(784,265)	(1,104,734)
Расходи од камата	(3,478,486)	(5,691,858)
Нето приходи од камата	14,456,333	14,839,373

Укупни приходи и расходи камата који су обрачунати коришћењем методе ефективне каматне стопе приказани у претходној табели се односе на финансијска средства и обавезе које се не воде по фер вредности кроз биланс успеха.

У складу са захтевом МРС 8 у делу обелодањивања података претходне године, кориговани су упоредни износи презентовани претходне године на позицији прихода од камата по основу инвестиционих хартија од вредности у износу од 238,273 хиљаде динара код Матичне банке. У истом износу коригован је и укупан нето пословни приход као и губитак пре и након опорезивања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
9. НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

Нето приходи/расходи од накнада и провизија се састоје од:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи у динарима		
Накнаде за услуге платног промета	3,050,088	2,880,097
Накнаде за одобрене кредите и гаранције-становништво	27,006	21,407
Накнаде за одобрене кредите и гаранције-привреда	183,068	205,396
Накнаде по основу купопродаје девиза	453,082	617,338
Накнаде за брокерске и кастоди услуге	62,001	78,483
Накнаде по пословима са картицама	1,540,401	1,348,531
Накнаде по основу упита у Кредитни биро	88,011	88,021
Накнаде и провизије по основу осталих услуга	617,090	603,283
	6,020,747	5,842,556
Приходи у иностраној валути		
Накнаде за услуге платног промета	309,446	305,185
Накнаде за одобрене кредите и гаранције-привреда	29,804	30,078
Накнаде за брокерске и кастоди услуге	9,011	7,353
Накнаде по пословима са картицама	176,070	109,585
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	98,211	96,636
	622,542	548,837
	6,643,289	6,391,393
Расходи у динарима		
Накнаде за услуге платног промета	(121,816)	(162,025)
Накнаде по основу купопродаје девиза	(33,396)	(66,890)
Накнаде по пословима са картицама	(520,990)	(334,689)
Накнаде по основу упита у Кредитни биро	(72,978)	(73,013)
Накнаде и провизије по основу осталих услуга	(146,738)	(129,859)
	(895,918)	(766,476)
Расходи у иностраној валути		
Накнаде за услуге платног промета	(83,444)	(82,268)
Накнаде по пословима са картицама	(351,700)	(300,213)
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	(218,704)	(52,154)
	(653,848)	(434,635)
	(1,549,766)	(1,201,111)
Нето приходи од накнада и провизија	5,093,523	5,190,282

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
10. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ТРГОВАЊУ

Нето добитак од трговања се састоји од:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи од промене фер вредности хартија од вредности - обвезнице	-	2,055
Приходи од промене фер вредности хартија од вредности - инвестиционе јединице	3,141	9,640
Приходи од промене вредности хартија од вредности - акције	-	952
Добици по основу продаје хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха	75,897	5,809
Укупни приходи	79,038	18,456
Расходи од промене вредности хартија од вредности - акције	-	(52)
Расходи од промене вредности хартија од вредности - обвезнице	-	(11,217)
Расходи од промене фер вредности хартија од вредности инвестиционе јединице	(34)	-
Губици по основу продаје хартија од вредности и осталих финансијских средстава који су намењени трговању	(2,681)	(2,923)
Укупни расходи	(2,715)	(14,192)
Нето добитак од трговања	76,323	4,264

11. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ

Нето добитак од продаје се састоји од:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Добици по основу продаје хартија од вредности расположивих за продају	195,433	72,153
Губици по основу продаје хартија од вредности расположивих за продају	(865)	(52,819)
Нето добитак од продаје	194,568	19,334

Добици по основу продаје хартија од вредности расположивих за продају у износу од 195,433 хиљаде динара односе се на добитке од продаје обвезница старе девизне штедње (серија 2016. године) у износу од 13,925 хиљаде динара, записа Републике Србије у износу од 18,490 хиљада динара, обвезница Републике Србије у динарима у износу од 4,193 и инострану валуту у износу од 128,109 хиљада динара и обвезнице станих банака у износу од 30,716.

Губици по основу хартија од вредности расположивих за продају у износу од 865 хиљада динара односе се на губитке од продаје обвезница Републике Србије у износу од 860 хиљаде и обвезница банака у износу од 5 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

12. НЕТО РАСХОД ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА И ЕФЕКТА УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи од позитивних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле	2,510,561	3,911,977
Приходи од позитивних курсних разлика по основу промене вредности хартија од вредности - уговорена девизна клаузула	13,227	40,516
Приходи од позитивних курсних разлика по основу промене вредности обавеза	13,173	184,665
Приходи од позитивних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле - становништво	1,281,370	2,935,203
Приходи по основу позитивних курсних разлика	3,988,051	4,455,767
Укупно приходи	7,806,382	11,528,128
Расходи од негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле	(1,437,016)	(3,403,198)
Расходи од негативних курсних разлика по основу промене вредности хартија од вредности - уговорена девизна клаузула	(5,290)	(37,868)
Расходи од негативних курсних разлика од промене вредности обавеза - уговорена валутна клаузула	(37,809)	(228,029)
Расходи од негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле - становништво	(616,606)	(2,041,942)
Расходи по основу негативних курсних разлика	(5,703,585)	(5,823,457)
Укупно расходи	(7,800,306)	(11,534,494)
Нето расход	6,076	(6,366)

13. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Остали оперативни приходи се односе на:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Остали приходи оперативног пословања	173,685	170,913
Остали приходи	400,856	300,124
Приходи од укидања неискоришћених резервисања за судске спорове	1,020	-
Приходи од промене вредности основних средстава за признате расходе процене у ранијим годинама	32,415	-
Укупно	607,976	471,037

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

13. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (наставак)

У оквиру позиције прихода оперативног пословања највећи износи се односе на: накнаде по основу давања у закуп непокретности у износу од 98,854 хиљада динара, а од тога 74,929 хиљаде динара је приход по основу давања у закуп непокретности за пословне намене, приход од наплате судских трошкова у износу од 27,928 хиљада динара, рефундације – наплате комуналних трошкова у износу од 19,515 хиљада динара, наплаћене трошкове службених мобилних телефона у износу 9,028 хиљада динара и накнадну штете од осигуравајућих друштава у износу од 6,387 хиљада динара.

У току 2016. године Матична банка је примила дивиденде по основу учешћа и акција намењених трговању у износу од 15,712 хиљада динара (2015: 4,927 хиљада динара) које чине део позиције осталих прихода.

У оквиру позиције осталих прихода у 2016. години, најзначајније ставке чине приходи Матичне банке од:

- укидања обавеза у износу од 127,012 хиљада динара по основу приходовања материјално безначајних средстава на рачунима клијената Матичне банке који на дан 31.12.2016. испуњавају услове прописане одлуком Извршног одбора Матичне банке,
- укидање обавеза по извршеним преплатама, од укупног износа 75,845 хиљада динара износ од сса 70,649 хиљада динара се односи на приходовање по основу плаћених пореза по основу уговора и испостављених фактура са Visa i MasterCard за 2014. и 2015. годину, а за које према мишљењу Министарства финансија РС није постојала обавеза плаћања,
- Приходи од закупа из ранијих година по основу приходовања уплата из 2014. и 2015. године од стране клијента Политика новине и магацини у износу од 62,480 хиљада динара,
- продаје средстава стечених наплатом потраживања 4,320 хиљада динара,
- продаје непокретности и опреме за вршење делатности у износу од 506 хиљада динара.

б) Нето добитак по основу инвестиција

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	2016.	31. децембра 2015.
Приходи по основу продаје акција АИК банке Ниш	5,143	-
Укупно	5,143	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

14. НЕТО РАСХОД ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И КРЕДИТНО РИЗИЧНИХ ВАНБИЛАНСНИХ СТАВКИ

Нето расходи обезвређења финансијских средстава се односе на:

	У хиљадама динара	
	2016.	2015.
	За годину која се завршава 31. децембра	
Расходи индиректних отписа пласмана билансних позиција	24,325,456	24,284,742
Расходи резервисања за ванбилансне позиције	701,750	647,438
Расходи по основу директног отписа пласмана	15,498	126
Приходи од укидања индиректних отписа пласмана	(11,121,231)	(10,451,493)
Приходи од укидања резервисања за ванбилансне позиције	(784,280)	(673,059)
Приход од наплате отписаних потраживања	(57,696)	(174)
Укупно	13,079,497	13,807,580

У оквиру позиције расходи индиректних отписа пласмана билансних позиција Група је евидентирала и обезвређење материјалних вредности стечених наплатом потраживања у износу од 907,816 хиљада динара на основу процене вредности имовине од стране овлашћених проценитеља (2015. године: 996,836 хиљада динара).

До краја јануара 2017. године нису извршене материјално значајне наплате обезвређених пласмана које би утицале на укидање исправке вредности сходно захтевима из MPC 10.

КРЕТАЊЕ НА РАЧУНИМА ИСПРАВКИ ВРЕДНОСТИ И РЕЗЕРВИСАЊИМА ЗА ВАНБИЛАНС

	Пласмани банкама (напомена 23.2)	Пласмани комитентима (напомена 24.2)	Инвестиционе хартије од вредности (напомене 21 и 22)	Остала актива (напомена 29)	Ванбилансне обавезе (напомена 33)	Укупно
Стање 1. јануара 2016. године	399,898	38,133,470	98,039	2,639,054	575,406	41,845,867
Нова исправка вредности	4,051	22,616,148	82,166	1,623,091	701,750	25,027,206
Смањење исправке вредности	(2,077)	(10,931,042)	(941)	(187,171)	(784,280)	(11,905,511)
Курсне разлике	15,585	482,991	115	16,348	616	515,655
Трајни отписи	(105,463)	(18,912,206)	(13,500)	(114,838)	-	(19,146,007)
Остале промене	-	701,241	-	(400,073)	-	301,168
Стање 31. децембра 2016. године	311,994	32,090,602	165,879	3,576,411	493,492	36,638,378

Група је у 2016. години, извршила повећање нето расхода исправке вредности и резервисања у укупном износу од 13,121,695 хиљаде динара.

Приход од наплаћених отписаних потраживања у износу од 57,695 хиљада динара највећим делом се односи на клијенте ХИ Жупа Крушевац, Југотехника Нови Сад и Нитекс Ниш.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

14. НЕТО РАСХОД ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И КРЕДИТНО РИЗИЧНИХ ВАНБИЛАНСНИХ СТАВКИ (наставак)

Од осталих промена на рачунима исправки вредности и резервисања износ од 19,146,007 хиљада динара односи се на смањење по основу трајног отписа преносом у ванбиланс код Матичне банке.

15. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи се састоје од:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Трошкови зарада	3,010,170	2,774,740
Трошкови накнада зарада	488,056	447,887
Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада	442,875	412,675
Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада	963,233	919,989
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	17,670	14,339
Резервисања за отпремнине - нето (напомена 33)	50,724	41,634
Остали лични расходи	86,741	82,059
Укупно	5,059,469	4,693,323

16. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Трошкови амортизације - нематеријална улагања (напомена 25.2)	224,443	267,854
Трошкови амортизације - некретнине и опрема (напомена 26.2)	449,499	542,847
Трошкови амортизације - инвестиционе некретнине (напомена 27.1)	55,784	55,286
Укупно	729,726	865,987

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

17. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Остали расходи се односе на:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Трошкови материјала	386,972	472,907
Трошкови производних услуга	2,330,253	2,451,135
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	2,956,348	2,698,784
Трошкови пореза	158,401	189,386
Трошкови доприноса	767,084	731,505
Остали трошкови	25,695	30,918
Остали расходи	314,815	966,485
Расходи по основу промене вредности основних средстава, инвестиционих некретнина и средстава намењених продаји	676,944	59,072
Расходи по основу резервисања по судским обавезама (напомена 33)	488,424	444,400
Укупно	8,104,936	8,044,592

а) Остали расходи

У оквиру позиције осталих расхода Матичне банке у износу од 305,835 хиљада динара између осталих евидентирани су:

- расходи по основу одлива средстава по изгубљеном судском спору са клијентом „Република Србија Министарство финансија у вези предмета Интерекспорт у стечају “у износу од 125,567 хиљада динара (веза напомена 33а),
- расходи по основу плаћених фактура осигуравајућем друштву за полисе животног осигурања клијената винкулираних у корист Банке у износу од 85,500 хиљада динара, а чије је плаћање на свој терет преузела Банка. Полисе се користе као колатерал за одобрене кредите физичким лицима и
- трошкови по основу стицања материјалних вредности стечених наплатом потраживања у износу од 19,972 хиљаде динара.

б) Расходи по основу резервисања за судске спорове

Расходи по основу резервисања за судске спорове Матичне банке у укупном износу од 368,501 хиљаду динара (напомена 33) односе се на :

- Повећање расхода за нове судске спорове - нове тужбене захтеве (за тридесетак појединачних предмета) у току 2016. године од којих је само по основу тужбе једног физичког лица, за тужбу по основу неоснованог богаћења и задржавања износа нето дивиденди, на терет расхода формирано резервисање у износу од 163,756 хиљада динара и
- повећања расхода за активне предмете из ранијих година од којих се износ од 24,739 хиљада динара односи на повећања резервисања за спор за Агенцијом за приватизацију по основу активирања гаранције за добро извршење посла (од 14. јануара 2005. године по налогу Вектра М д.о.о., Београд), а расход од 36,221 хиљаду динара на повећање резервисања за спор са Интерекспорт а.д., Београд (у стечају) по основу свођења обавезе на садашњу вредност, и то по основу: раста курса динара у односу на USD као и обрачунате камате за протеклу годину по законској затезној каматној стопи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Матична банка нема могућност вршења пореске консолидације на основу важећих прописа у Републици Србији. Коначне износе обавеза по основу пореза на добит чланице Групе утврђују применом пореске стопе на пореску основицу утврђену локалним пореским прописима и обелодањују у појединачним напоменама уз своје годишње статутарне финансијске извештаје.

Пореске стопе за 2016. годину су:

Србија	15%
Црна Гора	9%
Босна и Херцеговина	10%

Компоненте пореза на добит за Групу на дан 31. децембра су следеће:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Порески расход периода	(21,318)	(22,211)
Добитак по основу одложених пореза	315,718	114,819
Губитак по основу одложених пореза	(1,844)	(108)
Укупно	292,556	92,500

С обзиром на немогућност пореске консолидације, компоненте пореза се одвојено обелодањују као у наставку:

18.1. Матична банка

18.1.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Добитак по основу одложених пореза	314,453	114,554
Губитак по основу одложених пореза	-	(27)
Укупно	314,453	114,527

У 2016. и 2015. години Банка није исказала текући порез на добит на основу важећих пореских прописа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

18.1.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	2016.	2016.	У хиљадама динара	
			2015.	2015.
(Губитак) / Добитак пре опорезивања		(8,377,636)		(6,175,885)
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит	-15%	(1,256,645)	-15%	(926,383)
Расходи који се не признају у пореске сврхе	7,82%	655,221	22.77%	1,406,244
Порески ефекти нето капиталних губитака/добитака	-0,07%	(6,169)	-0,09%	(5,773)
Порески ефекат усклађивања прихода	-0,12%	(9,686)	-0,06%	(3,749)
Порески кредити примљени и искоришћени у текућој години	0,07%	6,169	0,09%	5,773
Порески ефекти прихода од камата по дужничким ХОВ чији је издавалац РС, АП Војводина или НБС	-10,11%	(846.851)	-12.54%	(774,755)
Корекција пореских ефеката по основу одложених пореза	-3,75%	(314.453)	-1.85%	(114,527)
Порески ефекти исказани у билансу успеха		<u>314,453</u>		<u>114,527</u>

Расходи који се не признају у пореске сврхе у износу од 655,221 хиљаде динара, највећим делом се односе на расходе по основу обезвређења имовине у износу од 589,327 хиљаду динара (15% на износ од 3,928,849 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

18.1. Матична банка (наставак)

18.1.3. Промене на одложеним порезима на дан 31. децембра су приказане као што следи:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Стање на дан 1. јануара	(329,258)	(150,407)
Настанак и укидање привремених разлика	305,666	(178,851)
Стање на дан 31. децембра	(23,592)	(329,258)

18.1.4. Текућа пореска средства

	У хиљадама динара 31. децембар 2016.		31. децембар 2015.	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Текућа пореска средства (уплаћене месечне аконтације пореза на добит за 2016. годину прописане законом о порезу на добит правних лица)	-	37,017		

У току 2016. године Банка није плаћала порез на добит, јер је у 2015. исказала порески губитак.

Преплату из прошлих периода користила је у компензацији, приликом плаћања пореза на додатну вредност. Текућа пореска средстава су до краја 2016. су искоришћена у целости.

18.1.5. Одложена пореска средства и обавезе

18.1.5.1 Одложена пореска средства и обавезе се односе на

	2016.			У хиљадама динара 2015.		
	Средства	Обавезе	Нето	Средства	Обавезе	Нето
Разлика у садашњој вредности основних средстава за пореске и књиговодствене потребе	77,473	-	77,473	-	(30,336)	(30,336)
Ефекат повећања одложених пореских обавеза по основу ХОВ расположивих за продају и учешћа у капиталу	899	(566,448)	(565,549)	40,225	(511,754)	(471,529)
Дугорочна резервисања за отпремине запослених	41,978	-	41,978	36,180	-	36,180
Обезвређење имовине	284,297	-	284,297	136,427	-	136,427
Примања запослених по чл.9 ст. 2. ЗПДПЛ обр. а не плаћена у пор.периоду	1,134	-	1,134	-	-	-
Средства по резервисањима за судске спорове	137,075	-	137,075	-	-	-
Укупно	542,856	(566,448)	(23,592)	212,832	(542,090)	(329,258)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

18.1. Матична банка (наставак)

18.1.5. Одложена пореска средства и обавезе (наставак)

18.1.5.1 Одложена пореска средства и обавезе се односе на (наставак)

Пренети порески губици који нису евидентирани у књигама Банке и по основу којих нису формирана пореска средства, а могу се користити за покриће пореза на добит у наредним периодима износе укупно 20,492,211 хиљада динара и односе се на порески губитак остварен у 2014.-2016. години.

Одложена пореска средства нису формирана ни на пореске кредите по основу улагања у основна средства у износу од 15,692 хиљада динара ни по основу пореских кредита за међукомпанијске дивиденди у износу од 13,154 хиљада динара.

Преглед пореских кредита на која нису формирана одложена пореска средства

Врста пореског кредита	Година настанка	У хиљадама динара		
		Износ на дан 31.12.2015	Износ на дан 31.12.2016	Година истека коришћења
	2014	388,385	388,385	2019
	2015	10,384,084	10,384,084	2020
Пренети порески губици	2016	-	9,719,742	2021
Укупно порески губици			20,492,211	
Утицај пореских губитака на будући порез на добит (20,492,210 * 15%)			3,073,832	од 2019 -2021
Порески кредит по основу улагања у основна средства	2013	15,692	15,692	2023
Порески кредит по основу међукомпанијских дивиденди	2014	19,323	13,154	2019
Укупно за умањење будућих обавеза за порез на добит			3,102,678	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)**18.1. Матична банка (наставак)****18.1.5. Одложена пореска средства и обавезе (наставак)****18.1.5.2. Кретања у оквиру привремених разлика током 2016. и 2015. године су приказана као што следи**

2016	Стање 1. јануара	Исказано у оквиру биланса успеха	Исказано у оквиру осталог резултата	У хиљадама динара	
				Исказано директно кроз нераспор. добит	Стање 31. децембра
Некретнине и опрема	(30,336)	104,920	(3,073)	5,962	77,473
Хартије од вредности	(471,529)	-	(94,020)	-	(565,549)
Дугорочна резервисања за отпремнине запослених	36,180	5,254	544	-	41,978
Обезвређење имовине	136,427	147,870	-	-	284,297
Примања запослених по чл.9. ст.2. ЗПДПЛ	-	1,134	-	-	1,134
Средства по резервисањима за судске спорове	-	55,275	-	81,800	137,075
Укупно	(329,258)	314,453	(96,549)	87,762	(23,592)

2015	Стање 1. јануара	Исказано у оквиру биланса успеха	Исказано у оквиру осталог резултата	У хиљадама динара	
				Исказано у оквиру осталог резултата	Стање 31. децембра
Некретнине и опрема	(64,287)	34,022	(71)	(30,336)	(30,336)
Хартије од вредности	(173,039)	-	(298,490)	(471,529)	(471,529)
Дугорочна резервисања за отпремнине запослених	26,750	4,247	5,183	36,180	36,180
Обезвређење имовине	60,142	76,285	-	136,427	136,427
Средства по основу обрачуна јавних дажбина	27	(27)	-	-	-
Укупно	(150,407)	114,527	(293,378)	(329,258)	(329,258)

18.1.6. Порески ефекти који се односе на Остали укупан резултат

	2016			У хиљадама динара 2015		
	Бруто	Порез	Нето	Бруто	Порез	Нето
Повећање по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности расположивих за продају	364,619	(54,693)	309,926	1,987,947	(298,105)	1,689,842
Нето смањење по основу актуарских губитака	(3,626)	544	(3,082)	(34,552)	5,183	(29,369)
Промене вредности некретнина	58,580	(3,073)	55,507	(234)	(71)	(305)
Смањење по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности расположивих за продају	262,184	(39,327)	222,857	2,568	(385)	2,183
Укупно	681,757	(96,549)	585,208	1,955,729	(293,378)	1,662,351

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

18.2. Комерцијална банка а.д., Будва

18.2.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Порески расход периода	(7,544)	(685)
Добитак на основу одложених пореза	1,265	265
Губитак на основу одложених пореза	(1,844)	(76)
	(8,122)	(496)

18.2.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели

	2016.	2016.	2015.	2015.
(Губитак) / добитак пре опорезивања		(1,111,428)		(606,022)
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит 9%	9.00%	(100,028)	9.00%	(54,542)
Опорезиви приходи - повезана лица и капитални добици	-0.68%	7,543	-0.11%	685
Порески непризнати трошкови	-0.11%	1,216	-0.05%	319
Преносиви порески кредит	-7.53%	83,726	-8.92%	54,034
Ефективни порез на добит	-0.68%	(7,543)	-0.08%	496
Порески ефекти исказани у билансу успеха		(7,543)		496

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

18.3. Комерцијална банка а.д., Бања Лука

18.3.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Порески расход периода	(12,921)	(21,384)
	<u>(12,921)</u>	<u>(21,384)</u>

18.3.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели

	2016.	2016.	2015.	2015.
(Губитак) / добитак пре опорезивања		<u>38,821</u>		<u>(129,975)</u>
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит 10%	10.00%	3,882	10.00%	(12,998)
Порески губитак пренесен из претходног периода	-	-	-	-
Порески непризнати трошкови	46.73%	18,140	-21.66%	28,153
Ефекти одложених пореско приузнатих прихода	-17.35%	(6,735)	-	7,446
Приход ослобођен обрачуна пореза	-6.09%	(2,365)	0.94%	(1,218)
Ефективни порез на добит	-33.28%	<u>12,921</u>	-16.45%	<u>21,384</u>
Порески ефекти исказани у билансу успеха		<u>12,921</u>		<u>21,384</u>

18.3.3. Промене на одложеним порезима на дан 31. децембра су приказане као што следи

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Стање на дан 1. јануара	2,557	586
Настанак и укидање привремених разлика	<u>1,857</u>	<u>1,971</u>
Стање на дан 31. децембра	<u>4,414</u>	<u>2,557</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

18. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

18.4. КомБанк ИНВЕСТ Друштво за управљање инвестиционим фондом а.д., Београд

18.4.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Порески расход периода	(854)	(142)
Добитак на основу одложених пореза	-	-
Губитак на основу одложених пореза	-	(5)
	(854)	(147)

18.4.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Добитак пре опорезивања	28,045	3,495
Обрачун пореза по важећој стопи 15%	4,207	524
Порески ефекат расхода који се не признају у пореском билансу	-	10
Порески ефекти нето капиталних добитака	854	142
Порески ефекти разлике амортизације за пореске сврхе и рачуноводствене амортизације	41	37
Порески ефекти губитка у пореском билансу	(411)	(1,542)
Корекција пореских ефеката (искоришћених и ефекат нових)	(4,691)	829
Остало	854	147
ПОРЕСКИ ЕФЕКТИ ИСКАЗАНИ У БИЛАНСУ УСПЕХА	(854)	147
Ефективна пореска стопа	3.05	4.21

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
19. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ

Готовина и средства код централне банке укључује:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
У динарима		
Готовина у благајни	3,327,335	2,910,101
Жиро рачун	20,295,030	20,884,697
Депоновани вишак ликвидних средстава	-	5,000,000
Остала динарска новчана средства	100	100
	23,622,465	28,794,898
У иностраној валути		
Готовина у благајни	3,883,053	4,608,208
Девизна обавезна резерва	33,125,275	35,225,371
Остала новчана средства	1,288,309	266,741
	38,296,637	40,100,320
Укупно	61,919,102	68,895,218
<i>Корекције готовине за извештај о токовима готовине</i>		
Девизни рачуни код страних банака (напомена 23.1)	10,867,916	9,996,838
Девизна обавезна резерва	(33,125,275)	(35,225,371)
Депоновани вишак ликвидних средстава	-	(5,000,000)
	(22,257,359)	(30,228,533)
Готовина из извештаја о токовима готовине	39,661,743	38,666,685

Група у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачунима код централне банке, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

Матична банка

Банка у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачуну код НБС, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

У оквиру жиро рачуна исказана је динарска обавезна резерва, која представља минималну резерву динарских средстава издвојену у складу са Одлуком о обавезној резерви код Народне банке Србије. У складу са наведеном Одлуком, динарска обавезна резерва се обрачунава на износ просечног дневног књиговодственог стања динарских депозита, кредита и осталих динарских обавеза у току једног календарског месеца применом стопе у распону од 0.0% до 5.00% у зависности од доспећа обавеза и њиховог извора с тим што обрачунату динарску обавезну резерву чини збир: обрачунате обавезне резерве у динарима, 38.00% динарске противвредности обрачунате обавезне резерве у еврима на депозите до 730 дана, и 30.00% динарске противвредности обрачунате обавезне резерве у еврима на депозите преко 730 дана (Сл.Глас. 135/2014).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

19. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ (наставак)

Матична банка (наставак)

Народна банка Србије плаћа Банци камату на издвојена средства у висини од 1.75% годишње од 18.11.2015. године.

Девизну обавезну резерву Банка обрачунава сваког 17. дана у месецу на основу просечног стања девизних депозита у току претходног календарског месеца. Девизну обавезну резерву Банка издваја у девизама на посебан рачун код Народне банке Србије и та средства може по потреби повлачити. Банка је дужна да одржава просечно месечно стање издвојене девизне обавезне резерве у висини обрачунате девизне обавезне резерве, с тим што ради остваривања просечног дневног стања издвојене обавезне резерве дневно стање на рачуну девизне обавезне резерве може бити мање или веће од обрачунате девизне обавезне резерве.

Одлуком о измени Одлуке о обавезној резерви од 11.12.2015.године (Сл.Глас. 102/2015), стопе издвајања девизне обавезне резерве износе:

- на девизне депозите орочене до 730 дана стопа је 20% (била 22%);
- на девизне депозите орочене преко 730 дана стопа је 13% (била 15%);
- на динарске депозите индексирани валутном клаузулом стопа је 100% (била 50%) без обзира на рочност.

На обавезну резерву у иностраној валути Банка не остварује камату. Током 2016. године, у складу са Одлуком о обавезној резерви Народне банке Србије, Банка је одређени део девизне обавезне резерве издвајала у динарима на свом жиро рачуну.

Остала новчана средства у иностраној валути у износу од 23 хиљаде динара (2015: 6,075 хиљада динара) односи се на обрачунски рачун код Централног регистра хартија од вредности за трговину хартијама од вредности.

Комерцијална банка а.д., Будва

Обавезна резерва Банке са стањем на дан 31. децембра 2016. године представља минимум издвојених депозита у складу са регулативом Централне банке Црне Горе на коју се односи „Одлука о обавезној резерви банака код Централне банке Црне Горе“ („Службени лист Црне Горе“ бр 73/15, 78/15 и 3/16). У складу са наведеним, банка обрачунава обавезну резерву на депозите по виђењу и орочене депозите.

Рачуни депозита код депозитних институција у Црној Гори се односе на обавезну резерву која се издваја по стопи од 9.5% на део основице коју чине депозити по виђењу и депозити уговорени са рочношћу до једне године, односно до 365 дана, и 8.5% на део основице коју чине депозити уговорени са рочношћу преко једне године, односно преко 365 дана. На депозите уговорене са роком доспећа преко једне године који имају клаузулу о могућности разорочења тих депозита у року крајем од 365 дана, примењује се стопа од 9.5%.

Износ до 50% урачунава се у слободна расположива средства као износ којим је дозвољено располагати ради одржавања дневне ликвидности Банке.

До 31. децембра 2016. године банке могу до 25% обавезне резерве издвојити и држати у облику државних записа које је емитовала Црна Гора. Централна банка плаћа банкама месечну накнаду од 1% на годишњем нивоу на износ средстава који представља разлику између 50% укупних средстава издвојене обавезне резерве и износа средстава која су издвојена у облику државних записа, а највише на 25% издвојених средстава обавезне резерве.

Банка није користила средства обавезне резерве у току 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

19. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ (наставак)

Комерцијална банка а.д., Бања Лука

Готовина и готовински еквиваленти обухватају и депоноване вишкове ликвидних средстава код Централне банке Босне и Херцеговине у складу прописима Централне банке Босне и Херцеговине.

Обавезна резерва код Централне банке Босне и Херцеговине представља минималну резерву средстава у домаћој валути обрачунату у складу са Одлуком о обавезној резерви код Централне банке Босне и Херцеговине.

Од 1. маја 2015. године Централна банка Босне и Херцеговине обрачунава накнаду банкама на следећи начин:

- а) На износ обавезне резеве - просек EONIA-е који је у истом раздобљу забележен на тржишту умањен за 10 базних бодова или минимум нула,
- б) на износ средстава изнад обавезне резерве - нулта стопа накнаде.

Од 1. јула 2016. године Централна банка Босне и Херцеговине обрачунава накнаду банкама на следећи начин:

- а) на износ обавезне резеве - не обрачунава накнаду,
- б) на износ средстава изнад обавезне резерве - обрачунава накнаду по стопи која је једнака 50% стопе коју примењује Европска Централна банка на депозите комерцијалних банака (Deposit Facility Rat).

20. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА НАМЕЊЕНА ТРГОВАЊУ

Финансијска средства намењена трговању се састоје од:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Хартије од вредности намењене трговању (у динарима)	247,862	803,543
Хартије од вредности намењене трговању (у иностраној валути)	-	52,268
Укупно (напомена 4.1.6)	247,862	855,811

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

20. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА НАМЕЊЕНА ТРГОВАЊУ (наставак)

Структура финансијских средства намењених трговању је приказана у табели испод:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
	Укупно средства намењена трговини	Укупно средства намењена трговини
Обвезнице Републике Србије	-	183,121
Акције предузећа	-	4,520
Акције банака	-	275
Инвестиционе јединице ОИФ КомБанк ДЕВИЗНИ ФОНД	4,942	4,755
Инвестиционе јединице ОИФ новчани фондови	242,920	663,140
Укупно	247,862	855,811

Инвестиционе јединице на дан 31. децембра 2016. године у укупном износу од 247, 862 хиљаде динара односе се на инвестиционе јединице КомБанк Новчани фонд Београд и ОИФ девизни фонд.

21. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПРОДАЈУ

Финансијска средства расположива за продају се састоје од:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Хартије од вредности расположиве за продају (у динарима)	43,826,167	42,487,488
Хартије од вредности расположиве за продају (у иностраној валути)	96,063,753	89,426,001
Укупно (напомена 4.1.6 и 3.1)	139,889,920	131,913,489
Исправка вредности	(81,710)	(370)
Укупно	139,808,210	131,913,119

Финансијска средства расположива за продају

Хартије од вредности расположиве за продају (у динарима) на дан 31. децембра 2016. године се односе на записе Републике Србије у износу од 9,407,495 хиљаду динара (2015: 11,669,519 хиљаду динара), обвезнице Републике Србије у износу од 33,905,660, хиљада динара (2015: 29,948,565 хиљада динара), обвезнице - буџет града Панчева и општина Стара Пазова и Шабац у износу од 431,302 хиљаде динара (2015: 452,692 хиљаде динара) и обвезнице компаније Тигар а.д., Пирот у износу од 81,710 хиљаде динара (2015: 79,442 хиљаде динара).

Од укупног износа исправке вредности на Компанију Тигар а.д. Пирот односи се 81,710 хиљада динара (2015: 366 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

21. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА РАСПОЛОЖИВА ЗА ПРОДАЈУ (наставак)

Финансијска средства расположива за продају

Хартије од вредности расположиве за продају (у иностраној валути) на дан 31. децембра 2016. године се односе на записе Републике Србије у износу од 4,786,597 хиљада динара (2015: 11,854,135 хиљада динара), дугорочне обвезнице Владе Републике Србије у износу од 86,592,932 хиљаде динара (2015: 72,238,381 хиљаду динара), обвезнице Владе Републике Црне Горе у износу од 2,038,226 хиљада динара (2015: 329,343 хиљаде динара), обвезнице Владе Републике Српске у износу од 827,069 хиљада динара (2015: 202,307 хиљада динара) и обвезнице страних банака Raiffeisen Banka International у износу од 1,818,930 хиљада динара (2015: од 2,017,859 хиљада динара).

Промене на исправци вредности су приказане као што следи:

Исправка вредности ХОВ расположивих за продају

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	370	494
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	81,230	618
Ефекти промене курса (напомена 14)	115	6
Ослобођено у току године (напомена 14)	(5)	(748)
Укупно појединачна исправка	81,710	370

22. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ДРЖЕ ДО ДОСПЕЋА

Финансијска средства која се држе до доспећа се састоје од:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
ХОВ које се држе до доспећа (у динарима)	84,169	206,975
ХОВ које се држе до доспећа (у иностраној валути)	368,999	-
Исправка вредности	(84,169)	(97,669)
Укупно (напомена 4.1.6)	368,999	109,306

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

22. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ДРЖЕ ДО ДОСПЕЋА (наставак)

Исправка вредности ХОВ које се држе до доспећа

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	(2,715)	18,415
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	-	1,097
Рекласификовано из појединачне у групну	-	-
Ослобођено у току године (напомена 14)	-	(22,227)
Трајни отпис	(5,500)	-
Остало	-	-
Укупно појединачна исправка	(8,215)	(2,715)
Групна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	100,384	101,514
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	936	7,350
Рекласификовано са појединачне на групну	-	-
Ослобођено у току године (напомена 14)	(936)	(7,350)
Трајни отпис	(8,000)	(1,130)
Остало	-	-
Укупно групна исправка	92,384	100,384
Укупно исправка појединачна и групна	84,169	97,669

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

23. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

23.1 Пласмани банкама укључују

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Кредити дати у динарима		
По репо трансакцијама	20,000,000	1,200,000
Кредити за обртна средства	3,000,000	100,000
<i>Overnight</i> кредити	1,000,000	500,000
Остали пласмани	14,580	8,686
Активна временска разграничења	22,199	14,885
Исправка вредности	-	(105,463)
	24,036,779	1,718,108
Кредити дати у иностраној валути		
Девизни рачун код страних банака (напомена 19)	10,867,916	9,996,838
<i>Overnight</i> кредити	585,677	1,279,338
Остали пласмани у страним банкама	772,678	615,076
Дати депозити у иностраној валути	6,204,867	3,519,438
Активна временска разграничења	710	12
Остала потраживања	9,184	16,485
Покривена јемства у иностраној валути	1,050,864	998,037
Исправка вредности	(311,994)	(294,435)
	19,179,902	16,130,789
Укупно пласмани банкама	43,216,681	17,848,897

На дан 31. децембра 2016. године хартије од вредности стечене у 'reverse' репо трансакцијама са Народном банком Србије у износу од од 20,000,000 хиљада динара односе се на благајничке записе купљене од Народне банке Србије, са доспећем до 8 дана, уз годишњу каматну стопу од 2.54% до 3.09%.

Краткорочно орочени депозити код банака у динарима су депоновани на период до једне године уз каматну стопу у распону од 2.55 % до 3.30% годишње.

Краткорочно орочени депозити код банака у иностраној валути депоновани су на период до једне године уз годишњу каматну стопу у распону од 0.01% до 0.30% за валуту EUR, од 0.15% до 0.50% за валуту USD и од 0.02% до 0.08% за валуту CHF.

Каматне стопе на пласиране кредите Матичне банке према страним зависним банкама кретале су се у распону од 2.568% до 2.738%, за дугорочне револвиг кредите у распону од 2.557% до 2.710%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

23. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ
ОРГАНИЗАЦИЈА (наставак)

23.1 Пласмани банкама укључују

Појединачна исправка вредности	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Стање на дан 1. јануара	399,760	368,589
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	-	20
Ефекти промене курса (напомена 14)	15,577	31,171
Трајни отпис	(105,463)	-
Ослобођено у току године (напомена 14)	-	(20)
Укупно појединачна исправка	<u>309,874</u>	<u>399,760</u>
Групна исправка вредности	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Стање на дан 1. јануара	138	274
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	4,051	423
Ефекти промене курса (напомена 14)	8	-
Трајни отпис	-	-
Ослобођено у току године (напомена 14)	(2,077)	(559)
Укупно групна исправка	<u>2,120</u>	<u>138</u>
Стање на дан 31. децембра	<u>311,994</u>	<u>399,898</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА

24.1 Пласмани комитентима

	2016.			2015.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Књигово-дствена вредност	Бруто износ	Исправка вредности	Књигово-дствена вредност
У хиљадама динара						
Привредна друштва						
Кредити по трансакционим рачунима	599,731	(77,830)	521,901	587,564	(187,201)	400,363
Кредити за обртна средства	47,892,654	(8,143,530)	39,749,124	46,406,682	(10,411,164)	35,995,518
Извозни кредити	2,171,791	(2,039,330)	132,461	2,275,456	(1,525,569)	749,887
Инвестициони кредити	30,263,822	(4,018,372)	26,245,450	28,203,014	(3,348,405)	24,854,609
Купљени пласмани- факторинг	298,788	(807)	297,981	217,372	(12,412)	204,960
Кредити за плаћање увоза робе и услуга из иностранства	2,306,016	(2,097,996)	208,020	5,372,720	(4,365,328)	1,007,392
Пласмани по основу акцептирања, авалирања и извршених плаћања по гаранцијама	507,877	(325,392)	182,485	2,135,297	(1,478,571)	656,726
Остали кредити и пласмани	43,592,100	(11,901,963)	31,690,137	64,657,506	(13,660,713)	50,996,793
Активна временска разграничења	225,863	(127,098)	98,765	581,182	(205)	580,977
Пасивна временска разграничења	(226,002)	-	(226,002)	(265,283)	-	(265,283)
	127,632,640	(28,732,318)	98,900,322	150,171,510	(34,989,568)	115,181,942
Становништво						
Кредити по трансакционим рачунима	4,035,694	(709,744)	3,325,950	4,171,154	(707,611)	3,463,543
Стамбени кредити	42,521,786	(1,113,184)	41,408,602	41,486,329	(942,474)	40,543,855
Готовински кредити	21,559,287	(1,030,537)	20,528,750	18,473,635	(1,022,547)	17,451,088
Потрошачки кредити	408,830	(47,905)	360,925	530,350	(52,406)	477,944
Остали кредити и пласмани	2,713,060	(453,876)	2,259,184	2,970,103	(415,030)	2,555,073
Активна временска разграничења	216,355	(3,038)	213,317	211,985	(3,834)	208,151
Пасивна временска разграничења	(596,042)	-	(596,042)	(458,940)	-	(458,940)
	70,858,970	(3,358,284)	67,500,686	67,384,616	(3,143,902)	64,240,714
Стање на дан 31. децембра	198,491,610	(32,090,602)	166,401,008	217,556,126	(38,133,470)	179,422,656

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА (наставак)

24.2 Промене на рачуну исправке вредности по пласманима комитентима дате су у следећој табели

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	35,918,535	11,550,585
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	11,692,716	14,412,207
Рекласификовано у групну исправку вредности	(2,731,965)	13,383,852
Ефекти промене курса (напомена 14)	120,287	(6,548)
Ослобођено у току године (напомена 14)	(3,360,826)	(3,449,310)
Трајни отпис	(11,816,533)	-
Пренос са ванбиланса	-	-
Приходи по основу камата из ранијих година	-	-
Остало (напомена 14)	98,773	27,749
Укупно појединачна исправка	29,920,987	35,918,535
Групна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	2,214,935	13,018,407
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	10,923,432	8,621,567
Рекласификовано из појединачне исправке вредности	2,731,965	(13,383,852)
Ефекти промене курса (напомена 14)	362,704	143,535
Ослобођено у току године (напомена 14)	(7,570,216)	(6,761,221)
Трајни отпис (напомена 14)	(7,095,673)	(3,383)
Остало (напомена 14)	602,468	579,882
Укупно групна исправка	2,169,615	2,214,935
Стање на дан 31. децембра	32,090,602	38,133,470

24.3 Кредити становнишву

Током 2016. краткорочни кредити становништву одобравани су на рок од 30 дана до дванаест месеци у динарима са номиналним каматним стопама у распону од 2.5% до 17.5% годишње.

Дугорочни кредити становништву одобравани су на рок од тринаест месеци до тристотинешездесет месеци са номиналним каматним стопама у распону од 2.5% до 13.95% на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА (наставак)

24.3 Кредити становнишву (наставак)

Кредити правним лицима

Краткорочни кредити правним лицима у динарима одобравани су на период до дванаест месеци уз распон каматних стопа од 0.3% до 1.0% на месечном нивоу. У страној валути краткорочни кредити одобрени су на период до дванаест месеци са каматном стопом за EUR 0.125% до 0.65% на месечном нивоу. Дугорочни кредити у динарима одобравани су на период од осамнаест месеци до двадесетчетири месеца уз каматну стопу од 1.5 до 6.25% на годишњем нивоу. Дугорочни кредити у страној валути су одобравани на период до деведесетшест месеци уз каматну стопу за EUR од 1.5% до 11.9% на годишњем нивоу.

Ризици и неизвесности

Руководства чланица Групе су извршила резервисање за потенцијалне кредитне губитке на основу свих познатих и предвидљивих ризика на датум састављања финансијских извештаја. Класификација потраживања из кредитног портфолија извршена је на основу последњих релевантних расположивих финансијских информација, као и на основу очекиваних ефеката процеса реструктурирања. Уколико ови ефекти не резултирају у могућностима измиривања обавеза према чланицама Групе, потраживања су највећим делом обезбеђена хипотекама на непокретностима дужника, као и залогом на покретној имовини. У случају да ове активности предузете од стране руководства чланице Групе не дају очекиване резултате, у наредним извештајним периодима ће бити неопходно да се издвоје додатна резервисања за могуће губитке по основу процене ненаплативости.

25. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

25.1 Нематеријална улагања се састоје из

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Нематеријална улагања	391,983	240,641
Нематеријална улагања у припреми	2,563	11,307
Укупно	394,546	251,948

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
25. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)**25.2 Промене на нематеријалним улагањима у току 2016. и 2015. године приказане су у следећој табели**

	У хиљадама динара		
	Лиценце и софтвер	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
Набавна вредност			
Стање на дан 1. јануара 2015. године	1,789,567	20,198	1,809,765
Набавке у току године	1,381	67,047	68,428
Пренос	75,956	(75,956)	-
Продаја, отуђење и расхоровање	(182)	-	(182)
Курсне разлике	1,385	18	1,403
Стање на дан 31. децембра 2015. године	1,868,107	11,307	1,879,414
Стање на дан 1. јануара 2016. године	1,868,107	11,307	1,879,414
Набавке у току године	5,146	361,425	366,571
Пренос	370,234	(370,234)	-
Отуђење и расхоровање	-	-	-
Курсне разлике	3,790	65	3,855
Стање на дан 31. децембра 2016. године	2,247,277	2,563	2,249,840
Исправка вредности			
Стање на дан 1. јануара 2015. године	1,358,560	-	1,358,560
Амортизација (напомена 16)	267,854	-	267,854
Отуђење и расхоровање	(182)	-	(182)
Курсне разлике	1,234	-	1,234
Стање на дан 31. децембра 2015. године	1,627,466	-	1,627,466
Стање на дан 1. јануара 2016. године	1,627,466	-	1,627,466
Амортизација (напомена 16)	224,443	-	224,443
Отуђење и расхоровање	-	-	-
Курсне разлике	3,385	-	3,385
Стање на дан 31. децембра 2016. године	1,855,294	-	1,855,294
Садашња вредност			
Стање на дан 31. децембра 2015. године	240,641	11,307	251,948
Стање на дан 31. децембра 2016. године	391,983	2,563	394,546

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

26.1 Некретнине, постројења и опрема се састоје из

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Некретнине	5,548,211	5,568,744
Опрема	652,080	774,603
Инвестиције у току	50,896	48,660
Укупно	6,251,187	6,392,007

Матична банка је ангажовала независне проценитеље који су извршили процене и сачинили Извештај о процени вредности 82 некретнине у власништву Банке, од тога 69 некретнина за употребу у пословне сврхе и 13 инвестиционих некретнина.

Предмет процене нису биле некретнине расположиве за продају и некретнине стечене наплатом потраживања, с обзиром да се оне вреднују у складу са МСФИ 5 и интерним упутством Банке, најмање једном годишње на основу обезвређења процене њихове фер вредности од стране независног реномираног проценитеља.

Ефекти извршених процена некретнина у власништву Матичне банке

На основу Извештаја независних проценитеља укупан негативан ефекат процене износи 538,690 хиљада динара (већа смањења вредности од повећања) који је признат као:

- нето расход у билансу успеха за 2016 у износу од 597,270 хиљада динара и
- нето повећање ревалоризационих резерви у оквиру капитала 58,580 хиљада динара и то по следећим основама:

Збирни ефекти процене непокретности у власништву Банке			
Процена	Смањење/Повећање	Ефекти	
		Биланс успеха	Биланс стања
Смањење вредности	(746,955)	(629,685)	(117,270)
- основна средства	(509,838)	(392,568)	(117,270)
- Инвестиционе некретнине	(237,117)	(237,117)	-
Повећање вредности	208,265	32,415	175,850
- основна средства	208,265	32,415	175,850
УКУПНО:	(538,690)	(597,270)	58,580

У поступку усклађивања књиговодствене вредности некретнина за употребу у пословне сврхе, са њиховом фер вредности повећања се врше у корист ревалоризационих резерви у оквиру капитала, а смањује на терет биланса успеха, односно на терет ревалоризационих резерви ако су у претходним годинама формирана за то средство.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

26.1 Некретнине, постројења и опрема се састоје (наставак)

Ефекти извршених процена некретнина у власништву Комерцијалне банке а.д. Будва

На основу Извештаја независних проценитеља укупан негативан ефекат процене износи 121,671.99 EUR или 15,023 хиљада динара (већа смањења вредности од повећања) који је признат као:

- нето расход у билансу успеха за 2016 у износу 121,671.99 EUR (15,023 хиљада динара) и
- формирање ревалоризационих резерви у оквиру капитала 970,183.14 EUR (119,791 хиљаду динара) и то по следећим основама:

У хиљадама динара

Збирни ефекти порцене непокретности у власништву Банке			
Процена	Смањење/Повећање	Ефекти	
		Биланс успеха	Биланс стања
Смањење вредности	(15,023)	(15,023)	-
основна средства	(15,023)	(15,023)	-
Повећање вредности	119,791	-	119,791
основна средства	119,791	-	119,791
УКУПНО:	104,768	(15,023)	119,791

Ефекти извршених процена некретнина у власништву Комерцијалне банке а.д. Бања Лука

На основу Извештаја независних проценитеља укупан негативан ефекат процене износи 236,037.09 KM или 14,901 хиљада динара (смањење вредности инвестиционих некретнина) који је признат као:

- расход у билансу успеха за 2016 у износу 236,037.09 KM (14,901 хиљада динара).

У хиљадама динара

Збирни ефекти порцене непокретности у власништву Банке			
Процена	Смањење/Повећање	Ефекти	
		Биланс успеха	Биланс стања
Смањење вредности	14,901	(14,901)	-
основна средства	-	-	-
Инвестиционе некретнине	14,901	(14,901)	-
Повећање вредности	-	-	-
основна средства	-	-	-
Инвестиционе некретнине	-	-	-
УКУПНО:	14,901	(14,901)	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

26.2 Промене на некретнинама и опреми у току 2016. и 2015. године приказане су у наредној табели

	У хиљадама динара			
	Некретнине	Опрема	Инвестиције у току	Укупно
Набавна вредност				
Стање на дан 1. јануара 2015. године	7,277,458	3,724,602	29,244	11,031,304
Набавке у току године	1,144	12,580	330,149	343,873
Пренос са средстава стеченим наплатом потраживања	-	-	259,808	259,808
Преноси са основних средстава у припреми (напомена 27.1)	109,807	200,954	(570,569)	(259,808)
Отуђење и расходовање	(19,368)	(117,398)	-	(136,766)
Продаја	(12,278)	(24,874)	-	(37,152)
Остало	(306)	-	-	(306)
Курсне разлике	1,465	2,919	28	4,412
Стање на дан 31. децембра 2015. године	7,357,922	3,798,783	48,660	11,205,365
Стање на дан 1. јануара 2016. године	7,357,922	3,798,783	48,660	11,205,365
Набавке у току године	13,925	7,028	381,725	402,678
Преноси са ОС у припреми	67,693	133,855	(201,548)	-
Пренос на инвестиционе некретне (нап.27.1)	-	-	(79,470)	(79,470)
Пренос са инвестиционих некретнина	339,823	-	-	339,823
Преноси на средства намењена продаји (нап. 30)	(77,669)	-	(98,550)	(176,219)
Преноси са сред.стечених напл.потраживања	103,579	-	-	(103,579)
Отуђење и расходовање	(11,037)	(42,065)	-	(53,102)
Продаја	-	(2,446)	-	(2,446)
Процена повећање	490,255	-	-	490,255
Процена смањење	(661,708)	-	-	(661,708)
Курсне разлике	4,073	8,060	79	12,212
Стање на дан 31. децембра 2016. године	7,626,856	3,903,215	50,896	11,580,967
Исправка вредности				
Стање на дан 1. јануара 2015. године	1,627,059	2,798,749	-	4,425,808
Амортизација (напомена 16)	180,079	362,768	-	542,847
Отуђење и расходовање	(16,213)	(115,932)	-	(132,145)
Продаја	(2,204)	(24,109)	-	(26,313)
Остало	(71)	-	-	(71)
Курсне разлике	528	2,704	-	3,232
Стање на дан 31. децембра 2015. године	1,789,178	3,024,180	-	4,813,358
Стање на дан 1. јануара 2016. године	1,789,178	3,024,180	-	4,813,358
Амортизација (напомена 16)	180,169	263,330	-	449,499
Преноси са инвестиционих некретнина (напомена 27.1)	68,698	-	-	68,698
Пренос на ср. намењена продаји	(48,397)	-	-	(48,397)
Преноси са сред.стечених напл.потраживања	65,161	-	-	65,161
Отуђење и расходовање	(8,959)	(41,176)	-	(50,135)
Продаја	-	(2,256)	-	(2,256)
Процена ревалоризација (повећање)	162,200	-	-	162,200
Процена ревалоризација (смањење)	(136,847)	-	-	(136,847)
Курсне разлике	1,442	7,057	-	8,499
Стање на дан 31. децембра 2016. године	2,078,645	3,251,135	-	5,329,780
Садашња вредност				
Стање на дан 31. децембра 2015. године	5,568,744	774,603	48,660	6,392,007
Стање на дан 31. децембра 2016. године	5,548,211	652,080	50,896	6,251,187

Чланице Групе немају грађевинске објекте под хипотеком ради обезбеђења отплате кредита. Услед непотпуних катастарских књига, на дан 31. децембра 2016. године, Матична банка за 34 грађевинских објеката садашње вредности 555,855 хиљада динара још увек нема доказе о власништву (број објеката укључује и средства стечена наплатом потраживања). Руководство Матичне банке предузима све неопходне мере ради прибављања власничких листова.

У току 2016. године чланице Групе су искњижиле трајно неупотребљивих основних средстава садашње вредности у износу од 2,967 хиљада динара. Матична банка је у току 2016. године продала опреме укупне садашње вредности у износу од 190 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ**27.1 Промене на инвестиционим некретнинама у току 2016. и 2015. године приказане су у следећој табели**

	У хиљадама динара
	Укупно
Набавна вредност	
Стање на дан 1. јануара 2015. године	2,946,807
Преноси са основних средстава у припреми (напомена 26.2)	259,908
Преноси са средстава намењених продаји	27,008
Продаја	(2,783)
Процена - смањење (напомена 17)	(42,798)
Курсне разлике	651
Стање на дан 31. децембра 2015. године	3,188,793
Стање на дан 1. јануара 2016. године	3,188,793
Преноси са основних средстава у припреми (напомена 26.2)	79,470
Преноси на основних средстава	(339,823)
Преноси са средстава намењених продаји	145,516
Преноси са средстава стечених наплатом потраживања	361,681
Продаја	(60,757)
Процена - смањење (напомена 17)	(269,621)
Курсне разлике	2,487
Стање на дан 31. децембра 2016. године	3,107,746
Исправка вредности	
Стање на дан 1. јануара 2015. године	235,594
Амортизација (напомена 16)	55,286
Продаја	(1,178)
Процена - смањење (напомена 17)	(877)
Курсне разлике	47
Стање на дан 31. децембра 2015. године	288,872
Стање на дан 1. јануара 2016. године	288,872
Амортизација (напомена 16)	55,784
Пренос на основна средства	(68,698)
Пренос са средстава стечених наплатом потраживања	242,839
Продаја	(1,628)
Процена - смањење (напомена 17)	(17,603)
Курсне разлике	129
Стање на дан 31. децембра 2016. године	499,695
Садашња вредност	
Стање на дан 31. децембра 2015. године	2,899,921
Стање на дан 31. децембра 2016. године	2,608,051

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Информације о инвестиционим некретнинама по чланицама Групе се приказују у наставку:

27.2.1 Матична банка

На дан 31. децембра 2016. године, Матична банка има исказане инвестиционе некретнине у вредности од 2,217,816 хиљада динара, које чине објекти дати у закуп.

На основу закључених уговора о дугорочном закупу Банка је у 2016. години извршила пренос са инвестиционих некретнина на позиције основних средстава за пословне сврхе дела објекта у Македонској 29 у вредности од 382,811 хиљада динара.

У току 2016. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено смањење вредности инвестиционих непокретности у износу од 237,117 хиљада динара.

Банка је у току 2016. године продала пословни објекат у Ресавској 29 и по том основу извршено је умањење инвестиционих некретнина садашње вредности 44,568 хиљада динара.

Процена вредности инвестиционих непокретности :

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вр. пре процене у 000 динара	Процењена вредност		Разлика вредности у 000 динара
			у 000 EUR	у 000 динара	
Београд, Трг политике 1	3,354	809,997	6,560	701,408	(108,589)
Неготин, Саве Драговића 20-22	658	40,174	326	32,498	(7,676)
Ловћенац, Маршала Тита бб,	46,890	163,968	1,328	158,168	(5,800)
Ниш, Булевар 12. фебруар бб	816	16,930	137	16,714	(216)
Нови Сад, Вардарска 1/Б	291	46,998	381	29,139	(17,859)
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, 3 локала	367	150,935	1,222	53,958	(96,977)
УКУПНО		1,229,002		991,885	(237,117)

На дан 31. децембра 2016. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина је негативан и износи 25,938 хиљада динара.

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Београд, Трг политике 1	3,354	(21,456)	8,783	(12,673)
Ниш, Вртиште нова д-зграда	1,816	(2,358)	2,114	(244)
Ниш, ТПЦ Калча	85	(803)	4,387	3,584
Београд, Омладинских бригада 19	15,218	(15,285)	2,540	(12,745)
Шабац, Мајур, Обилазни пут бб	1,263	(1,037)	293	(744)
Ловћенац, Маршала Тита бб,	46,890	(3,833)	2,462	(1,371)
Неготин, Саве Драговића 20-22	658	(922)	122	(800)
Ниш, Булевар 12. фебруар бб	816	(282)	75	(207)
Београд, Радничка 22	7,190	(16,295)	17,979	1,684
Београд, Београдска 39	460	(3,095)	777	(2,318)
Нови Сад, Вардарска 1/Б,	291	(1,849)	1,893	44
Нови Сад, Булевар Ослобођења 88, 3 локала	367	(2,341)	2,748	407
Котор, половни простор, згр.бр.1 *	207	(555)	-	(555)
Београд, Луке Војводића 77а*	80	-	-	-
		(70,111)	44,173	(25,938)

*пословни простори у Котору и Београду признати су као инвестициона непокретност дана 31.12.2016. године

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

27.2.2 Комерцијална банка а.д., Бања Лука

На дан 31. децембра 2016. године, Банка има исказане инвестиционе некретнине у вредности од 271,393 хиљаде динара (2015: 155,895 хиљада динара), које чине објекти дати у закуп.

На основу закљученог уговора о дугорочном закупу Банка је у 2016. години извршила пренос на инвестиционе непокретности са позиције сталних средстава намењених продаји (пословно-угоститељски објекат смештен у Новој Тополи и земљиште уз пословно-угоститељски објекат смештен у Новој Тополи) у вредности од 145,516 хиљада динара.

Банка је у току 2016. године продала пословну зграду-складиште и припадајуће земљиште уз наведени објекат у Тишћи, општина Шековићи и по том основу извршено је умањење инвестиционих непокретности садашње вредности 14,561 хиљада динара . Укупна продајна цена непокретности износила је 13,636 хиљада динара. Остварен је губитак од продаје у износу од 922 хиљаде динара.

Процена вредности инвестиционих непокретности Комерцијалне банке а.д., Бања Лука:

- а) Процена вредности инвестиционих непокретности код којих је процењена вредност била нижа од нето-књиговодствене вредности:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у 000 динара	Процењена вредност		Разлика вредности у 000 динара
			у EUR	у 000 динара	
Пословни објекат: Приземље- производно складишни део; Приземље- управни део; Спрат-управни део; Поткровље-управни део смештен у Бесцаринској зони Дистрикт Брчко - Зона индустрије и рада	1,024	51,603	362,713	44,785	(6,818)
Пословна зграда-складиште смештен у Бесцаринској зони Дистрикт Брчко - Зона индустрије и рада	873	16,277	107,604	13,286	(2,991)
Земљиште - Бесцаринска зона Дистрикт Брчко - Зона индустрије и рада	1,958	9,182	68,530	8,462	(720)
Земљиште -Бесцаринска зона Дистрикт Брчко - Зона индустрије и рада	2,763	12,934	82,890	10,235	(2,699)
Земљиште -Бесцаринска зона Дистрикт Брчко - Зона индустрије и рада	2,476	9,509	74,280	9,172	(337)
Земљиште у Новој Тополи	6,514	12,764	96,000	11,853	(910)
Пословно угоститељски објекат - Нова Топола; Земљиште и пословно угоститељски објекат - Нова Топола	1,709 7,437	127,973 16,791	1,169,000	144,339	(426)
УКУПНО		257,032	1,961,017	242,131	(14,901)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

- б) Процењена вредност инвестиционих непокретности код којих је процењена вредност била виша од нето-књиговодствене вредности:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у 000 РСД	Процењена вредност		Разлика вредности у 000 РСД
			у ЕУР	у 000 РСД	
Пословна зграда-производна зграда: Бесцаринска зона Дистрикт Брчко	949 м ²	29,606	242,983	30,002	396
УКУПНО:		29,606	242,983	30,002	396

Банка није књиговодствено признала повећање вредности некретнине по основу извршене процене.

На дан 31. децембра 2016. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина износи 1,595 хиљада динара:

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	У хиљадама динара	
			Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Брчко, Бесцаринска зона бб	7,197	(2,302)	3,099	797
Нова Топола, земљиште	5,767	-	378	378
Тишћа - општина Шековићи, Нови магацин	1,870	(1,103)	245	(858)
Астрос мотел-пицерија Нова Топола	5,437	(949)	2,226	1,277
		(4,354)	5,948	1,594

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	349,523	170,667
	349,523	170,667

а) Стална средства намењена продаји код Матичне банке:

Назив објекта	Површина у м ²	Књиговодствена вредност
Јасика, пословни простор	75.87	580
Пожаревац, Моше Пијаде 2, пословни простор	790.82	30,050
Пожаревац, Моше Пијаде 2, пословни простор	880.86	24,865
Београд, Тоше Јовановића 7, пословни простор	24.05	2,089
Врбас, М. Тита 49, пословни простор	145.56	3,767
Котор, пословни простор 1 и 2 (напомена 26.2)	690.00	98,550
Јастребац, зграда одмаралишта	687.00	21,206
Јастебац, летњиковац	108.00	1,729
Јастребац, кућица за агрегат	65.00	334
Укупно		183,170

У току 2016. године продат је један објекат (стан у Крушевцу) и по том основу извршено је умањење сталних средстава намењених продаји садашње вредности 6,004 хиљаде динара. Укупна продајна цена стана износи 6,237 хиљада динара.

Руководство Матичне банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

У току 2016. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 1,963 хиљаде динара (напомена 17).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА (наставак)

б) Стална средства намењена продаји код Комерцијалне банке а.д., Бања Лука:

<u>Назив објекта</u>	<u>Површина у м²</u>	<u>Књиговодствена вредност</u>
Пословни простор Посушје	1,289.00	25,636
Привредна зграда и земљиште, Кочићево, Градишка	5,333.50	20,948
Породична стамбена зграда, Приједор	505.65	6,683
Пословне зграде и земљиште, Мркоњић град	2,619.00	15,202
Пословна зграда и земљиште, Хаџићи	775.00	20,539
Пословне зграде и земљиште, Приједор	7,043.00	64,961
Привредна зграда и земљиште, Ровине, Градишка	961	5,492
Опрема - разне машине		6,892
		166,353

У току 2016. године није вршена продаја сталних средстава намењених продаји - објеката.

У току 2016. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 6,182 хиљаде динара.

У складу да интерним актима Банке извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу 6,861 хиљаду динара.

Укупно обезвређење сталних средстава намењених продаји у току 2016. године износи 13,043 хиљаде динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА

Остала средства се састоје од:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
У динарима		
Потраживања за накнаду по основу осталих средстава	94,293	132,319
Залихе	144,858	192,934
Средства стечена наплатом потраживања	4,923,560	5,252,588
Унапред плаћени трошкови	100,430	145,942
Учешће у капиталу	1,380,921	1,375,966
Остала потраживања у динарима	2,940,037	2,565,815
	9,584,099	9,665,564
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Накнада - остала средства	(44,608)	(68,028)
Средства стечена наплатом потраживања	(2,003,398)	(1,450,810)
Учешћа у капиталу	(503,761)	(448,581)
Осталих потраживања у динарима	(875,893)	(596,944)
	(3,427,660)	(2,564,363)
У иностраној валути		
Потраживања за накнаду по основу осталих средстава	77	-
Остала потраживања из пословања	466,583	404,501
Потраживања у обрачуну	872,143	298,821
Остала потраживања у иностраној валути	34,599	73,133
	1,373,402	776,455
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Осталих потраживања	(193,464)	(135,724)
Потраживања у обрачуну	(81,221)	(80,003)
	(274,685)	(215,727)
Укупно	7,255,156	7,661,929

Матична банка је на основу извршеног Годишњег пописа извршила отпис на терет расхода залиха материјала у укупном износу од 22 хиљаде динара.

Промене на рачуну исправке вредности по осталим средствима и активним временским разграничењима током године приказане су у следећој табели:

Појединачна исправка вредности	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Стање на дан 1. јануара	718,902	310,559
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	878,707	519,951
Ефекти промене курса (напомена 14)	13,473	5,106
Ослобођење током године (напомена 14)	(5,599)	(116,714)
Трајни отпис	(62,482)	-
Остало	(307,270)	-
Укупно појединачна исправка	1,235,731	718,902

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

Групна исправка вредности

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Стање на дан 1. јануара	1,920,152	1,312,657
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 14)	744,384	721,508
Ефекти промене курса (напомена 14)	2,875	3,102
Ослобођење током године (напомена 14)	(181,572)	(93,344)
Трајни отпис	(52,356)	(284)
Остало	(92,803)	(23,487)
Укупно групна исправка вредности	2,340,680	1,920,152
Стање на дан 31. децембра (без ситног инвентара)	3,576,411	2,639,054
Исправка вредности инвентара (није предмет кредитног ризика)	125,934	141,036
Стање на дан 31. децембра (са ситним инвентаром)	3,702,345	2,780,090

а) Учешћа у капиталу

У оквиру позиције осталих средстава признати су удели у капиталу правних лица према табели:

	2016.	2015.
Учешћа у капиталу банака и финансијских организација	82,536	143,467
Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица	468,277	455,922
Учешћа у капиталу страних лица у иностранству	830,108	776,577
	1,380,921	1,375,966
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Учешћа у капиталу банака и финансијских организација	(81,863)	(26,683)
Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица	(421,898)	(421,898)
	(503,761)	(448,581)

Учешћа у капиталу банака и финансијских организација односе се на: Еуроахис банку а.д., Москва у износу од 78,387 хиљада динара, Јубмес банку а.д., Београд у износу од 2,266 хиљада динара, Унион Банку д.д., Сарајево у износу од 1,874 хиљада динара и Универзал банку а.д., Београд (у стечају) у износу од 9 хиљада динара.

Учешћа у капиталу предузећа највећим делом се односе на: 14. октобар а.д., Крушевац у износу од 324,874 хиљаде динара, РТВ Политика д.о.о., Београд у износу од 37,634 хиљаде динара, Београдска берза у износу од 2,246 хиљада динара, Компанија Дунав осигурање а.д., Београд у износу од 66,042 хиљада динара и Политика а.д., Београд у износу од 31,246 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

а) Учешћа у капиталу (наставак)

Учешћа у капиталу страних лица у иностранству односе се на компанију VISA INC у износу од 683,882 хиљада динара, MASTER Card International у износу од 145,856 хиљаде динара и Монтенегро берза Подгорица у износу од 370 хиљада динара.

Исправка вредности учешћа у капиталу у износу од 503,761 хиљаду динара односи се на обезвређење набавне вредности за она учешћа која немају тржишну вредност, од чега се највећи износ односи на: 14. октобар а.д. Крушевац у износу од 324,874 хиљаде динара, Еуроахис банку а.д., Москва у износу од 78,387 хиљада динара, РТВ Политика д.о.о., Београд у износу од 37,634 хиљаде динара, Политика а.д., Београд у износу од 28,484 хиљаде динара и Компанија Дунав осигурање а.д., Београд у износу од 28,828 хиљада динара.

б) Остала потраживања и потраживања у обрачуну

Остала потраживања у динарима у највећем делу се односе на потраживања по основу купопродаје девиза на девизном тржишту у износу од 864,220 хиљада динара, потраживања по основу материјалних вредности примљених наплатом потраживања, потраживања по основу аванса датих за обртна средства у износу од 18,779 хиљада динара, потраживања по основу закупнине 372,270 хиљада динара, потраживања за затезну камату по основу осталих средстава у износу од 219,069 хиљада динара и потраживања у обрачуну по судској пресуди у износу 209,085 хиљада динара (исправка вредности у пуном износу 100%).

У оквиру позиције Осталих потраживања у обрачуну у страниј валути од укупног износа 868,544 хиљада динара најзначајнији износ од 756,435 хиљада динара односи се на потраживања по основу спот трансакција.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања у износу од 4,923,560 хиљада динара, уз прокњижену исправку вредности у износу од 2,003,398 хиљада динара што чини садашњу вредност у износу од 2,920,162 хиљада динара односе се на чланице Групе:

Матична банка

I Непокретности стечене наплатом потраживања пре 30. децембра 2013. године - које улазе у израчунавање резерви из добити у складу са одлуком НБС

Опис	Површина у м ²	У хиљадама динара	
		Вредност	Датум стицања
И.Ц.П Крушевац, пословни објекат	12,836	47,174	08.06.2012.
Нови Пазар, Ејупа Куртагића 13, кућа	139.90	3,784	24.07.2012.
Мајур, Табановачка, њива IV класе	14,452	1,634	10.08.2012.
Младеновац, Неменикуће, њива III класе	16,633	268	25.06.2012.
Обреновац, Мислођин, њива	10,017	1,054	11.07.2012.
Гњилица, њива седме класе	2,638	113	15.04.2008.
Хотел Президент, Чачак, ул. Булевар ослобођења бб	2,278.92	104,705	21.01.2009.
Стамбена зграда, Чачак ул. Ратка Митровића б	195	2,357	12.05.2009.
Нови Пазар, Кеј скопских жртава 44, локал	82.95	2,840	27.09.2006.
Тиват, Мрчевац-стамбена зграда, помоћна зграда, објекат у изградњи и гаража	277	5,202	23.12.2009.
Тутин, Буче шума, IV класе	8,292	331	12.10.2010.
Мали Пожаревац, Велико поље, њива III и IV класе	21,915	321	27.09.2012.
Будва шума, IV класе	974	4,023	27.05.2011.
Пријевор, шума IV класе	1,995	4,732	27.05.2011.
Стамбена зграда, Галатеа	925.35	244,494	21.11.2011.
Пријеполје, Карошевина, стругара	450	1,063	08.11.2013.
Ђуприја, Алексе Шантића 2/24, стан	72.40	872	15.01.2013.
Ниш, Ивана Милутиновића 30, пословни простор	438.39	5,298	23.04.2013.
Ниш, Триглавска 3/1, стан	79.80	3,406	04.06.2013.
Вранић, Милијане Матић 2, пословна зграда, помоћне зграде и земљиште	10,584.24	25,790	09.07.2013.
Младеновац, њива-луг III класе	1,142	494	18.07.2013.
Ниш, Булевар 12. фебруара, складиште-помоћна зграда	2,062	42,088	30.07.2013.
Кула, Железничка бб, пословни простор, магацин, траф станица, магацин	7,959	23,663	01.10.2013.
Укупно I		525,706	

II Непокретности стечене наплатом потраживања после 30. децембра 2013. године - вредности која не улазе у израчунавање резерви из добити у складу са одлуком НБС

Опис	Површина у м ²	У хиљадама динара	
		Вредност	Датум стицања
Котор, пословни простор, зграда бр.1	106	24,891	22.12.2016.
Котор, пословни простор, зграда бр.1	345	81,014	22.12.2016.
Котор, пословни простор, зграда бр.1	345	81,014	22.12.2016.
Укупно II		186,919	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

30. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

III Непокретности стечене наплатом потраживања после 30. децембра 2013. године – вредности која улазе у израчунавање резерви из добити у складу са одлуком НБС

Опис	Површина у м ²	У хиљадама динара	
		Вредност	Датум стицања
Ваљево, Рађево село, магацин	394	455	11.06.2014.
Вуковац, Милатовац, пољ. земљиште	132,450	573	16.05.2014.
Бор, Николе Пашића 21, магацин, хала	3,823	61,916	08.05.2014.
Суботица, Магнетна 17, хала и магацин	2,492	48,007	18.07.2014.
Режевићи, Црна Гора, земљиште-камењар	1,363.20	19,954	22.07.2014.
Режевићи, Црна Гора, шума	5,638.54	82,528	22.07.2014.
Бајина Башта, Војводе Мишића 72, стамбена зграда	110.25	2,643	01.08.2014.
Мокра Гора, кућа и ливаде	58,400	4,289	31.01.2014.
Копаоник, кућа са земљиштем	337	4,235	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 6/3	29	3,122	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а пословни простор 7/3	44	4,737	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 8/3	35	3,768	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 9/3	34	3,660	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 10/3	39	4,199	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 22	226	28,152	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 23	253	31,485	31.01.2014.
Нови Сад, Тихомира Остојића 4, послов. простор 7	134	9,013	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 8	81	5,106	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 9	79	4,980	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 10	408	25,720	31.01.2014.
Зрењанин, Новосадски пут 4, зграда и земљиште	9,144	36,157	14.08.2014.
Ниш, Ивана Горана Ковачића 31, стамбени објекат	434.58	4,692	17.04.2013.
Младеновац, њиве III и IV класе	7,768	254	03.10.2014.
Бела Црква, шума	4,187	84	03.10.2014.
Младеновац, њиве, воћњаци	25,136	539	03.10.2014.
Ниш, Чајничка бб, стамбена зграда	825.74	11,158	14.03.2013.
Ниш, Сјеничка 1, пословна зграда и магацин	1,452.73	13,738	14.03.2013.
Ваљево, Војводе Мишића 170, стамбени објекат	106	1,777	25.09.2014.
Београд, Ресавска 31, зграда	3,411	370,417	03.06.2014.
Земун, Цара Душана 130, фабрички комплекс	6,876	104,334	16.06.2014.
Ваљево, Радничка 6, стан	69	2,888	28.05.2015.
Ниш, Шумадијска 1, пословни простор	504.60	1,879	04.12.2014.
Мионица, Андре Савчић 8, породична кућа	107	1,806	10.09.2015.
Прокупље, Малопланска 7, зграде са земљиштем	490	291	11.06.2012.
Сокобања, производна хала са земљиштем	5,042	24,561	31.07.2012.
Сокобања, портирница са земљиштем	2,005	706	31.07.2012.
Сокобања, кућа са земљиштем	4,194	9,304	31.07.2012.
Сокобања, пољопривр. земљиште и воћњак IV класе	417,908	15,082	31.07.2012.
Београд, Б.Пивљанина 83, стамбена зграда	278.52	65,233	23.08.2012.
Прокупље, њива III класе	12,347	774	28.08.2015.
Дивчибаре, ливада V класе	8,012	4,270	02.12.2015.
Лебане, Бранка Радичевића 17, стамб. посл. објекат	768.42	5,927	27.08.2015.
Лозница, Липница, стамб. посл. зграда са земљ.	146	2,149	15.10.2015.
Врх поље, зграда угоститељства и земљиште	1,334	2,456	16.05.2013.
Крушевац, Ст. село, Бетонска база са земљиштем	100,560	141,143	11.03.2016.
Зрењанин, Багијаш, пашњак II класе	230	49	22.12.2015.
Свилајнац, Кодубље, Посл. зграда, хала и земљиште	10,462	33,893	26.02.2016.
Александрово, Мерошина, зграда са земљиштем	8,866.39	15,211	23.12.2015.
Чачак, Суво поље, зграде 1 и 2 са земљиштем	1,225	12,444	05.05.2016.
Бојник, Мирошевце, њиве, пашњак, виноград	29,550	232	31.03.2016.
Ваљево, Бобове, њиве VI и VII класе	20,599	360	19.05.2016.
Укупно II		1,232,350	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)**в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)**

IV Опрема стечена у периодима пре 30. децембра 2013. године вредности које улазе у израчунавање резерви из добити у складу са одлуком НБС

Опис	У хиљадама динара	
	Вредност	Датум стицања
Крушевац, покретна имовина (машине, намештај, опрема)	9,643	08.06.2012.
Ниш и Соко Бања покретна имовина (линија за прераду кафе, транспортни уређаји и уређаји за одржавање хигијене)	12,816	31.07.2012.
Парафин, линија за пржење кафе	3,822	31.12.2012.
Вранић, опрема, линија за производњу	5,135	09.07.2013.
Укупно IV	31,416	

V Опрема стечена после 30. децембра 2013. године- вредности које улазе у израчунавање резерви из добити у складу са одлуком НБС

Опис	У хиљадама динара	
	Вредност	Датум стицања
Покретна имовина, пољопривредна опрема и алати	4,786	03.06.2015.
Опрема залихе секундарне сировине	1,812	18.07.2014.
Покретне ствари, инсталациони материјал	799	13.05.2014.
Покретне ствари (сејалица)	18	08.12.2015.
Остало	370	
Укупно V	7,784	
УКУПНО (садашња вредност) I + II+ III+ IV+V	1,984,175	

У току 2016. године продат је објекат у Ресавској 29 укупне садашње вредности исказане на материјалним вредностима стеченим наплатом у износу од 288,314 хиљада динара. Део непокретности био је исказан на позицији инвестиционих непокретности у износу од 44,568 хиљада динара. Укупна садашња вредност објекта износила је 332,882 хиљаде динара, а продајна цена наведеног објекта 326,688 хиљада динара.

У току 2016. године продато је осам објеката и по том основу извршено је умањење материјалних вредности стечених наплатом потраживања укупне вредности 139,261 хиљаду динара (три стана на Новом Београду, кућа у Новом Пазару и земљиште у Новом Пазару, Нишу, Тутину и Режевићима). Укупна продајна цена наведених објеката износи 145,294 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Банка је ангажовањем овлашћеног екстерног проценитеља извршила поновну процену сталних средстава стечених наплатом потраживања која су стечена пре периода од дванаест месеци.

	<i>У 000 динара</i>
Ефекат обезвређења непокретности	377,012
Ефекат обезвређења опреме	50,087
УКУПНО	427,099

Негативан ефекат процене признат је као расход периода у укупном износу од 427,099 хиљада динара (напомена 14) и то:

- за непокретности у износу од 354,760 хиљада динара по основу процењене ниже тржишне вредности некретнина и 20,237 хиљада динара у складу са интерним актом због немогућности продаје у периоду дужем од дванаест месеци, и поред чињенице да је процењена вредност виша од књиговодствене и 2,015 хиљада динара на основу интерне одлуке;
- за опрему у 50,040 хиљада динара по основу процењене ниже тржишне вредности и 47 хиљада динара по основу интерне одлуке.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Г1.1. Процењена вредност некретнина стечених наплатом потраживања:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Процењена вредност		Разлика вредности у хиљадама динара
			у хиљадама EUR	Садашња у хиљадама динара	
Београд, Ресавска 31, зграда	3,411	564,467	3,000	370,417	(194,050)
Чачак, Хотел „Президент“, Булевар ослобођења ББ	2,278.92	110,921	848	104,705	(6,216)
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 22	226	31,258	228	28,152	(3,106)
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 23	253	39,285	255	31,485	(7,800)
Земун, Цара Душана 130, фабрички комплекс	6,876	206,764	845	104,334	(102,430)
Ниш, Ивана Горана Ковачића 31, стамбени простор	434,58	4,830	38	4,692	(138)
Режевићи, Црна Гора, камењар и шума	1363.33	24,262	162	19,954	(4,308)
Режевићи, Црна Гора, шума 5 класе	5,638.80	85,821	668	82,528	(3,293)
Нови Пазар, Кеј Скопских жртава 44, локал	82,95	3,019	23	2,840	(179)
Вранић, Милијане Матић 2, пословне зграде и земљиште	10,584.24	26,758	209	25,790	(968)
Лебане, Бранка Крсмановића 17, стамбено пословни објекат	768,42	6,246	48	5,927	(319)
Нови Сад, Тихомира Остојића 4, послов. простор 7	134	9,661	73	9,013	(648)
Мокра Гора, кућа и ливаде	58,400	7,275	35	4,289	(2,986)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 8	81	7,825	41	5,106	(2,719)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 9	79	7,632	40	4,980	(2,652)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 10	408	44,637	208	25,720	(18,917)
Копаоник, кућа са земљиштем	337	8,212	34	4,235	(3,977)
Београд, Михаила Аврамовића 14а, стамбена зграда	925.35	252,316	2,100	244,494	(7,822)
Крушевац, Кошеви бб, производно пословни објекат	12,836	48,683	420	47,174	(1,509)
Суботица, Магнетна 17, производна хала и магацин	2,492	49,542	482	48,007	(1,535)
Београд, Баје Пивљанина 83, пословна зграда	278,52	67,320	584	65,233	(2,087)
Бор, Николе Пашића 21, зграде, магацин и хала	3,823	63,896	570	61,916	(1,980)
Зрењанин, Багђаш, Новосадски пут 4, зграде, пумпа, земљиште	9,374	37,364	431	36,207	(1,157)
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, посл. простор (5 локала)	181	20,109	164	19,486	(623)
Сипех, производна хала, земљиште, воћњак	429,419	51,009	749	49,653	(1,356)
Кула, Железничка бб, пословни простор са земљиштем	7,959	24,420	243	23,663	(757)
Ниш, Чајничка, стамбена зграда	825.74	11,515	176	11,158	(357)
Ниш, Сјеничка, пословна зграда, магацин и радионица	1,452.73	14,178	200	13,738	(440)
Ниш, Шумадијска 1, пословни простор	504.60	1,939	70	1,879	(60)
Ниш, Ивана Милутиновића 30, пословни простор	438.69	5,468	56	5,298	(170)
Ниш, Триглавска 3, стан	79.8	3,515	36	3,406	(109)
Ваљево, Радничка 6, стан	69	2,981	35	2,888	(93)
Чачак, Ратка Митровића 6, кућа	195	2,433	20	2,357	(76)
Мионица, Андре Савчића 8, кућа	107	1,863	28	1,805	(58)
Мајур, Табановачка, њива 4 класе	14,452	1,656	23	1,634	(22)
Дивчибаре, ливада 5 класе	8,012	4,326	97	4,270	(56)
Обреновац, Мислођин, њиве 3 класе	5,320	1,068	24	1,054	(14)
Прокупље, Облачина, њиве 3 и 4 класе	12,347	784	29	774	(10)
Бела Црква, Кајтасово, шума	4,187	85	1	84	(1)
Остало (70 објеката)	-	71,838	-	69,824	(2,014)
УКУПНО		1,927,181		1,550,169	(377,012)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Г.1.2. Процењена вредност опреме стечених наплатом потраживања

Опис опреме	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Садашња вредност у хиљадама динара	Разлика вредности у хиљадама динара
Покретне ствари	1,766	854	(912)
Опрема, залихе, секундарне сиров.	2,338	1,812	(526)
Остало	80,161	31,512	(48,649)
УКУПНО	84,265	34,178	(50,087)

За два објекта и аутомобил у укупној вредности од 96 хиљада динара Банка не поседује књижно власништво (објекти евидентирани у ванбилансној евиденцији). Руководство Банке предузима све неопходне мере ради продаје стечених средстава.

Комерцијална банка а.д., Будва

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања у последњих 12 месеци:

Опис	Површина у м ²	У хиљадама динара	
		Вредност	Датум стицања
Петровац - пословни простор	173	28,769	29.07.2016.
Укупно I		28,769	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања у ранијим периодима:

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Даниловград - зграде (190 м ²) и земљиште (13,205 м ²)	13,395	3,729	09.10.2007.
Подгорица - Кућа са самопослугом (381 м ²) и земљиште (329 м ²)	710	20,219	31.12.2008.
Сутоморе - хотел (970 м ²) и земљ. (620 м ²)	1,590	98,901	31.01.2009.
Котор Побрђе - неурбанизовано земљиште	31,534	55,563	28.02.2009.
Будва - шума	709	15,619	31.03.2009.
Режевићи - стамбени објекти	139	19,539	30.06.2009.
Подгорица - пашњак	375	2,432	31.08.2009.
Андрејевица - земљиште (12,942 м ²) и произв. хала за прераду дрвета (3 зграде ук.повр. 1,259 м ² и зграда у енерг 32 м ²)	14,233	11,051	31.10.2009.
Даниловград - стамбени објекти (709 м ²), двориште (500 м ²) и земљиште (16,544 м ²)	17,753	32,163	30.11.2009.
Петровац - стамбени објекти (252 м ²), пословни простор (40 м ²) и земљиште (811 м ²)	1,103	12,697	17.12.2009.
Режевићи - земљиште	547	6,966	17.12.2009.
Подгорица - Дајбабе - пословни објекти (2,370 м ²) и земљиште (8,879 м ²)	11,249	91,370	28.12.2009.
Подгорица - пословни објекат	497	32,597	27.01.2010.
Цетиње - гаража (30 м ²) и земљиште (374 м ²)	404	1,563	25.05.2010.
Подгорица - Толоши - стамбени објекат (394 м ²) и земљиште (61 м ²)	455	1,951	31.07.2010.
Подгорица - Толоши - стамбени објекат (500 м ²) и двориште (195 м ²)	695	35,159	31.07.2010.
Котор - Врановићи - шуме и ливаде	3,131	2,911	01.08.2010.
Будва - стамбени објекат	50	10,620	17.08.2010.
Даниловград - Спуж - стамбени простори (228 м ²) и земљиште (1,364 м ²)	1,592	4,725	31.10.2011.
Котор - земљиште	3,632	5,765	30.11.2011.
Подгорица - зграда и хотел (661 м ²) и земљиште (264 м ²)	925	59,649	31.12.2011.
Ријека Црнојевића - послов.простор (3,309 м ²) и земљиште (43,436 м ²)	46,745	99,395	30.06.2012.
Никшић - ливаде и некатегорисани путеви (284 м ²) и ливада IV класе (693 м ²)	977	1,296	28.02.2013.
Бар - земљиште (1,322 м ²), кућа (150 м ²) и две помоћне зграде (20 м ² и 15 м ²)	1,507	4,128	28.02.2013.
Никшић - стамбени простор	65	2,655	30.08.2013.
Подгорица - земљиште (502 м ² и кућа 157 м ²)	659	1,591	01.08.2013.
Херцег Нови - урбанизована парцела	300	2,346	04.11.2013.
Подгорица - урбанизована парцела	1,684	13,977	16.01.2014.
Будва - Презића До - земљиште (4,734м ²), посл.простор 164 м ² , три гараже по 14 м ² , четири стана (144 м ² , 74 м ² , 89 м ² и 68 м ²)	5,315	87,727	25.01.2014.
Будва - Буљарице земљиште Буљарице (8,953 м ²) и посл.простор (838 м ²)	9,791	61,242	25.01.2014.
Рисан - урбанизована парцела	425	4,322	14.04.2014.
Котор - земљиште (271 м ²), две породичне стамбене зграде (60 м ² и 36 м ²) и помоћна зграда (29 м ²)	396	3,210	12.08.2014.
Бар - шуме, њиве и пашњаци	12,501	10,574	10.12.2014.
Подгорица - земљиште (302 м ²) и објекат у изградњи (110 м ²)	412	5,277	22.12.2014.
Бар - шуме	3,569	59,699	29.12.2014.
Бар - пословни простор (224 м ² и 161 м ²)	385	24,593	24.03.2015.
Укупно II		907,219	
УКУПНО КБ Будва (садашња вредност) I+II		935,988	

За 31 објекат стечен наплатом потраживања, Банка има власничке листове али није остварила улазак у посед. Укупна нето вредност средстава стечених наплатом потраживања код којих Банка, на дан 31. децембра 2016. године, није ушла у посед износи 936,044 хиљаде динара (EUR 7,581 хиљада). Руководство Банке предузима све неопходне мере ради продаје стечених средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)**в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)**

Банка је ангажовањем овлашћених екстерних проценитеља извршила поновну процену средстава стечених наплатом потраживања која су стечена пре периода од дванаест месеци. Негативан ефекат процене признат је као расход периода у укупном износу од 482,168 хиљада динара.

Процењена вредност некретнина стечених наплатом потраживања:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Процењена вредност		Разлика вредности у хиљадама динара
			у хиљадама EUR	У хиљадама динара	
Земљиште и пословни простор у Будви	7,121	174,077	832	102,729	(71,348)
Земљиште, пословни простор, 3 гараже и 4 стана - Перазића До	5,315	235,368	711	87,727	(147,641)
Земљиште и пословни простор - Буљарице - Будва	9,791	119,379	496	61,242	(58,137)
2 пословних простора Стари аеродорм Подгорица	97	16,051	55	6,751	(9,300)
Земљиште и пословни простор Ријека Црнојевића	50,108	135,820	805	99,395	(36,425)
Земљиште и помоћна зграда Толоши Подгорица	849	3,686	16	1,951	(1,735)
Двориште и кућа Толоши Подгорица	883	41,469	285	35,159	(6,310)
Шуме Сутоморе Бар	3,569	84,085	484	59,699	(24,386)
Остало (32 објеката)	-	643,023	4.180	516,137	(126,886)
УКУПНО		1,452,958	7,864	970,790	(482,168)

30. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА, ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ЦЕНТРАЛНОЈ БАНЦИ

Обавезе према банкама и финансијским организацијама се састоје од:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Депозити по виђењу	2,403,693	2,542,288
Орочени депозити	2,304,355	2,549,287
Обавезе по основу кредита	5,140,505	13,774,098
Разграничени трошкови применом ЕКС (одбитна ставка)	(45,031)	(111,736)
Остало	18,997	14,789
Стање на дан 31. децембра	9,822,519	18,768,726

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

30. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА, ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ЦЕНТРАЛНОЈ БАНЦИ (наставак)

У току 2016. године, орочени депозити у иностраној валути депоновани су по стопи за CHF 0.01% и EUR 0.00%.

У оквиру обавеза по основу кредита признате су укупне обавезе по ино-кредитним линијама према страним правним лицима и екстериторијалним организацијама које се за потребе састављања биланса стања сматрају банкама.

Структура дугорочних кредита Матичне банке који су исказани на позицији обавеза према банкама је:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
EFSE фонд	-	5,203,165
GGF	406,224	1,199,233
FMO	-	2,027,102
IFC	-	1,824,391
EBRD	4,586,114	3,301,280
Стање на дан 31. децембра	4,992,338	13,555,171

По кредитним линијама Матична банка је са кредиторима уговарала одређене финансијске показатеље. Методологија обрачуна уговорених финансијских показатеља, по кредитним линијама, разликује се од метода обрачуна показатеља у складу са прописима Народне банке Србије у делу обрачуна капитала и обухвата ставке за утврђивање отворене кредитне изложености.

На основу уговора закључених са иностраним кредиторима наведеним у табели изнад, Матична банка је у обавези да до коначне отплате обавеза по примљеним кредитима испуњава одређене финансијске показатеље.

Матична банка је током 2016 године вратила кредитну линију EBRD у износу од 17,143 хиљаде EUR и узела нову у износу од 30,000 хиљада EUR под повољнијим условима што је резултирало повећању кредита у износу од 1,284,834 хиљаде динара.

У току 2016. године по основу кредитних линија EFSE, FMO и IFC Матична банка је извршила превремену отплату главнице у укупном износу од 9,054,658 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

30. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА, ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ЦЕНТРАЛНОЈ БАНЦИ (наставак)

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Бања Лука који су исказани на позицији обавеза према банкама је:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
EFSE фонд	148,167	218,927
Инвестиционо развојна банка	-	-
Стање на дан 31. децембра	148,167	218,927

Доспеће дугорочних кредита EFSE фонда је у периоду од 2016. до 2021. године.

На основу уговора закљученог са EFSE фондом Комерцијална банка а.д., Бања Лука је у обавези да испуњава одређене финансијске показатеље. На дан 31. децембра 2016. године, сви уговорени финансијски показатељи су били у дозвољеним границама.

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА

Обавезе према комитентима се састоје од:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Привредна друштва		
Депозити по виђењу	83,299,184	53,486,089
Опозиви депозити	-	43,530
Остали и <i>overnight</i> депозити	12,169,858	15,932,112
Обавезе по основу кредита	9,384,129	13,077,761
Наменски депозити	966,862	7,412,678
Депозити по основу датих кредита	755,794	858,852
Обавезе по основу камата, разграничене обавезе по каматама и остале финансијске обавезе	536,041	784,503
Становништво		
Депозити по виђењу	27,799,770	23,317,440
Опозиви депозити	33,055	67,426
Штедни депозити	202,047,051	196,568,930
Наменски депозити	4,059,360	2,790,869
Депозити по основу датих кредита	2,163,128	1,797,519
Обавезе по основу камата, разграничене обавезе по каматама и остале финансијске обавезе	1,425,880	2,482,037
Остали депозити	495,847	714,876
Стање на дан 31. децембра	345,135,959	319,334,622

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Депозити привредних друштава

Депозити по виђењу у динарима, највећим делом, представљају стања трансакционих депозита предузећа и других правних лица. Одлуком о каматним стопама Матичне банке за 2016. годину, ови депозити су каматносни. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената каматна стопа износи од 0.10% на годишњем нивоу за депозите са просечним месечним стањем изнад 50 хиљада динара.

Депозити по виђењу нерезидената у иностраној валути су некаматносни, изузев код специфичних пословних аранжмана.

У току 2016. године краткорочни депозити предузећа у динарима су депоновани уз каматну стопу у распону од: референтне каматне стопе минус 4 процентна поена на депозите од три до четрнаест дана до референтне каматне стопе на годишњем нивоу минус 2.05 процентних поена на рок до годину дана уз лимит од минимум 300 хиљада динара. Краткорочни депозити предузетника депоновани су уз каматну стопу у распону од 0.25% до 2.20% на годишњем нивоу уз лимит од минимум од 300 хиљада динара.

Краткорочни депозити предузећа у иностраној валути су депоновани уз каматну стопу у распону од 0.00% до 3.10% на годишњем нивоу.

Дугорочни депозити предузећа у динарима депоновани су уз каматну стопу одређену износом референтне каматне стопе Народне банке Србије на годишњем нивоу умањене за 1.85 процентна поена до 1.70 процентна поена, а у иностраној валути од 0.40% до 5.0% на годишњем нивоу.

Депозити становништва

Динарски *а виста* штедни улози становништва су депоновани уз каматну стопу од 0.15% на годишњем нивоу. Девизни *а виста* штедни улози становништва су депоновани уз каматну стопу од 0.01% до 0.05% на годишњем нивоу за EUR односно од 0.10% до 0.05% на годишњем нивоу за остале валуте.

Краткорочни депозити становништва у динарима депоновани су уз каматне стопе у распону од 2.00% до 4.5 % на годишњем нивоу, а у иностраној валути од 0.05% до 1.90% за EUR а за остале валуте у распону од 0.05% до 2.90% на годишњем нивоу.

Дугорочни депозити становништва у динарима депоновани су уз каматне стопе у распону од 4.75% до 5.00 % на годишњем нивоу, а у иностраној валути од 0.75% до 4.8% за EUR а за остале валуте у распону од 0.75% до 2.90% на годишњем нивоу.

У оквиру обавеза по основу кредита признате су укупне обавезе по ино-кредитним линијама према страним правним лицима које се за потребе биланса стања дефинишу као комитенти.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Структура дугорочних кредита Матичне банке који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
LEDIB 1 i 2 (Кредит Краљевине Данске)	18,660	39,696
Влада Републике Италије	374,774	649,398
Европска инвестициона банка (EIB)	5,426,479	5,852,951
Европска агенција за реконструкцију и развој (EAR)	194,465	280,630
KfW	2,020,456	4,865,044
Стање на дан 31. децембра	8,034,834	11,687,719

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2017. до 2028. године.

По кредитним линијама Матична банка је са кредиторима уговарала одређене финансијске показатеље. Методологија обрачуна уговорених финансијских показатеља, по кредитним линијама, разликује се од метода обрачуна показатеља у складу са прописима Народне банке Србије у делу обрачуна капитала и обухвата ставке за утврђивање отворене кредитне изложености.

На основу уговора закључених са Немачком развојном банком (KfW), Матична банка је у обавези да до коначне отплате обавеза по примљеним кредитима испуњава одређене финансијске показатеље.

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Будва који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Европска инвестициона банка (EIB)	403,490	495,192
Влада Црне Горе - Пројекат 1000+	111,887	55,482
Фонд за развој Црне Горе	69,167	25,500
Стање на дан 31. децембра	584,544	576,174

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2017. до 2031. године.

По наведеним кредитима Комерцијална банка а.д., Будва нема обавезу испуњења финансијских показатеља.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Бања Лука који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Инвестиционо развојна банка	764,751	813,868
Стање на дан 31. децембра	764,751	813,868

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2016. до 2035. године.

На основу уговора закљученог са Инвестиционо развојном банком Републике Српске, Комерцијална банка а.д. Бања Лука нема обавезу испуњавања одређених финансијских показатеља.

32. СУБОРДИНИРАНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Субординиране обавезе у иностраној валути	6,173,615	6,081,305
Остале обавезе (разграничене обавезе за камате)	13,212	13,532
Разграничени трошкови применом ЕКС (одбитна ставка)	(8,437)	(16,875)
Стање на дан 31. децембра	6,178,390	6,077,962

У складу са прописима Народне Банке Србије везаним за капиталне захтеве и имплементацију Базел II стандарда, Матична банка је у 2011. години извршила јачање капиталне базе узимањем субординираног кредита од International Finance Corporation. Износ примљеног субординираног кредита на дан 31. децембра 2016. године износи 6,173,615 хиљада динара односно EUR 50,000 хиљада. Кредит је одобрен од International Finance Corporation са датумом доспећа 15. децембар 2017. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
33. РЕЗЕРВИСАЊА

Резервисања се односе на:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 14)	493,492	575,406
Резервисања за судске спорове и остале обавезе (нап. 38.4)	1,042,094	1,204,790
Резервисања за примања запослених МРС 19	485,921	432,532
Стање на дан 31. децембра	2,021,507	2,212,728

Промене на рачуну резервисања су приказане у следећој табели:

	2016.				2015.			
	Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 14)	Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	Резервисања за примања запослених (МРС 19)	Укупно	Резервисање по основу ванбилансних позиција	Резервисања за судске спорове	Резервисања за примања запослених (МРС 19)	Укупно
Стање на дан 1. јануара	575,406	1,204,790	432,532	2,212,728	600,829	774,055	357,185	1,732,069
Повећање	701,750	488,424	80,943	1,271,117	647,438	444,400	41,634	1,133,472
Резервисање на терет актуарских добитака у капиталу	-	-	2,347	2,347	-	-	39,843	39,843
Коришћење	-	(650,605)	(515)	(651,120)	-	(13,725)	(6,422)	(20,147)
Укидање резервисања	(784,280)	(1,020)	(30,219)	(815,519)	(673,059)	-	-	(673,059)
Остало	616	505	833	1,954	198	60	292	550
Стање на дан 31. децембра	493,492	1,042,094	485,921	2,021,507	575,406	1,204,790	432,532	2,212,728

а) Резервисања за судске спорове Матичне банке

Признавање резервисања је вршено на основу процене будућих одлива у висини тужбених захтева укључујући камату и трошкове.

Најзначајније ставке односе се на:

- Резервисање по основу аранжмана са Интерекспорт а.д., Београд (у стечају) - по покривеним акредитивима из 1991. године у износу од 368,221 хиљаду динара .

Предмет овог спора је пред судом раздвојен у два одвојена предмета - тужбе због измиривања обавезе Интерекспорт а.д., Београд (у стечају) од стране државе и то: Република Србија, у износу од: USD 4,773 хиљаде за главницу (и USD 1,132 хиљада за камату до тренутка плаћања предметног спора). Судски спор плаћен 10. октобра 2016. године, и износ резервисања сведен на нулу.

На основу инструкције Министарства финансија Републике Србије 10.10.2016. Банка је извршила плаћање износа од 7,030 хиљада USD и 638 хиљада динара на име трошкова спора (4,773 хиљаде USD за главницу и 2,257 хиљада USD по основу камате). Банка је извршила плаћање на терет резервисања у износу од 649,538 хиљада динара а разлику од 125,567 хиљада динара на терет расхода текућег периода. Укупан износ плаћања по пресуди био је 775,105 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

33. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

а) Резервисања за судске спорове Матичне банке (наставак)

По извршеном плаћању на резервисању је остао износ за део спора према Интерекспорт а.д. Београд (у стечају) и то Интерекспорт а.д., Београд (у стечају), у износу од USD 1,946 хиљада за основицу и USD 1,047 хиљада за камату. На дан 31.12.2016. године динарска противвредност резервисања по основу спора Интерекспорт износи 368,221 хиљаду динара.

- Агенција за приватизацију (предмет Вектра М д.о.о., Београд) у износу од 226,536 хиљада динара за камату.

Додатне информације о судском спору са Агенцијом за приватизацију (предмет Вектра М д.о.о., Београд):

На предлог Агенције за приватизацију од 15. маја 2015. године Привредни суд у Београду је дана 20. маја 2015. године донео решење о извршењу Ив 3750/15, којим је Банка обавезна да исплати износ од 196,523 хиљаде динара са каматом од 4. јула 2007. године до дана исплате као и трошкове поступка.

Предмет спора је гаранција за добро извршење посла на износ од EUR 2,471 хиљаду издата по основу Уговора о продаји друштвеног капитала ДП Жупа, закљученог 13. јануара 2004. године између Агенције за приватизацију Републике Србије и Предузећа "Вектра М" д.о.о., Београд.

Банка је решење о извршењу примила 25. маја 2015. године и по извршеном приговору на решење о извршењу предмет је прешао у парницу.

У књигама Банке за износ предметног спора извршена је резервација по гаранцији (резервисање за ванбиланс) у износу од 260,686 хиљада динара. Обрачуната камате из предметног спора закључно са 31. децембром 2016. године у износу од 226,356 хиљада динара призната је у корист резервисања за судске спорове.

- Резервисање по основу тужбе физичког лица за неосновано богаћење и задржавања износа нето дивиденди, извршено је на терет расхода у износу од 163,756 хиљада динара.

б) Резервисања за примања запослених

Резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију формиране су на бази извештаја независног актуара, на дан биланса стања и иста су исказана у износу садашње вредности очекиваних будућих исплата. Главне актуарске претпоставке употребљене у обрачуну резервисања за отпремнине:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Матична банка		
Дисконтна стопа	5.00%	5.25%
Стопа раста зараде Банке	5.00%	2.00%
Флуктуација запослених	4.00%	5.00%

Према MPC 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на дугорочне обвезнице издате од владе Републике Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

33. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)**б) Резервисања за примања запослених (наставак)*****Комерцијална банка а.д., Будва***

Дисконтна стопа	4.00%	5.00%
Стопа раста зараде Банке	4.50%	2.00%
Флукуација запослених	6.00%	5.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна на дугорочне обвезнице издате од стране Републике Црне Горе.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука

Дисконтна стопа	5.00%	5.00%
Стопа раста зараде Банке	1.00%	2.00%
Флукуација запослених	3.00%	5.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на десетогодишње обвезнице издате од стране Републике Српске.

КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд

Дисконтна стопа	5.00%	5.25%
Стопа раста зараде	7.00%	2.00%
Флукуација запослених	5.00%	5.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на дугорочне обвезнице издате од владе Републике Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
34. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

Остале обавезе укључују:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Добављачи	311,749	220,334
Обавезе према запосленима (зараде, порези, доприноси и остале обавезе према запосленима)	303,811	271,753
Примљени аванси	66,815	54,372
Разграничени приходи од камата и накнада и остали приходи	122,932	107,971
Укалкулисане обавезе и остала разграничења	462,269	243,589
Обавезе у обрачуну	2,028,191	1,307,290
Обавезе из добитка	2,490,770	2,586,715
Обавезе за порезе и доприносе	97,306	69,667
Остале обавезе	430,486	158,275
Стање на дан 31. децембра	<u>6,314,329</u>	<u>5,019,966</u>

Обавезе у обрачуну у укупном износу од 2,028,191 хиљада динара највећим делом се односе на обавезе по основу купопродаје девиза на девизном тржишту у износу од 864,306 хиљада динара и обавезе у иностраној валути по основу спот трансакција у износу од 752,996 хиљада динара.

Обавезе из добитка Матичне банке у укупном износу од 2,490,770 хиљада динара састоје се из:

- обавеза по основу дивиденди на приоритетне акције у износу од 56,467 хиљада динара,
- дивиденде на обичне акције у износу од 1,934,065 хиљада динара и
- обавезе из добитка за запослене у износу од 500,237 хиљада динара.

Одлуком Скупштине Матичне банке 9520/Зд од 24.05.2016. године извршено је распоређивање дела нераспоређеног добитка ранијих година за дивиденде за преференцијалне акције у износу од 23,531 хиљаду динара уз ограничење исплате испуњењем захтева из члана 25. Закона о банкама.

У току 2016. године Матична банка није вршила исплате по основу расподеле добити за 2014. и 2015. годину због наведеног ограничења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

35. КАПИТАЛ

35.1 Капитал се састоји из:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Акцијски капитал	17,191,529	17,191,528
Емисиона премија	22,843,084	22,843,084
Резерве из добити и остале резерве	19,320,511	25,737,160
Ревалоризационе резерве	6,439,985	5,688,871
Добитак	545,985	195,933
Губитак	(7,048,674)	(6,962,174)
Стање на дан 31. децембра	59,292,420	64,694,402

Структура капитала	У хиљадама РСД					
	31. децембар 2016. године			31. децембар 2015. године		
	Већински удео	Учешћа без права контроле	Укупно	Већински удео	Учешћа без права контроле	Укупно
Акцијски капитал	17,191,466	63	17,191,529	17,191,466	62	17,191,528
Емисиона премија	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Акцијски капитал	40,034,550	63	40,034,613	40,034,550	62	40,034,612
Добитак	545,985	-	545,985	195,933	-	195,933
Губитак	(7,048,674)	-	(7,048,674)	(6,962,172)	(2)	(6,962,174)
Резерве из добити и остале резерве	19,320,508	3	19,320,511	25,737,155	5	25,737,160
Ревалоризационе резерве	4,579,456	-	4,579,456	4,118,999	-	4,118,999
Ревалоризационе резерве (дуговни салдо)	(67,159)	-	(67,159)	(270,108)	-	(270,108)
Транслационе резерве (напомена 35.3)	1,927,688	-	1,927,688	1,839,980	-	1,839,980
Резерве	25,760,493	3	25,760,496	31,426,026	5	31,426,031
Капитал	59,292,354	66	59,292,420	64,694,337	65	64,694,402

Акцијски капитал Матичне банке формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција. Акционари имају право управљања Матичном банком, као и право учешћа у расподели добити. На дан 31. децембра 2016. године акцијски капитал износи 17,191,466 хиљада динара и састоји се од 17,191,466 акција са номиналном вредношћу од 1 хиљаду динара по акцији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

35. КАПИТАЛ (наставак)

35.1 Капитал се састоји из (наставак)

Структура акција Матичне банке је дата у наредној табели:

Врсте акција	Број акција	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обичне акције	16,817,956	16,817,956
Приоритетне акције	373,510	373,510
Стање на дан 31. децембра	17,191,466	17,191,466

Структура акционара Матичне банке према обичним акцијама на дан 31. децембра 2016. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
Република Србија	7,020,346	41.74
EBRD, Лондон	4,109,440	24.43
IFC Capitalization Fund LP	1,706,810	10.15
Deg Deutsche Investitions	772,850	4.60
Swedfund International Aktiebo	386,420	2.30
Југобанка а.д., Београд у стечају	321,600	1.91
East capital (lux)-Balkan fund	245,106	1.46
Инвеј д.о.о., Београд	230,000	1.37
Компанија Дунав осигурање а.д., Београд	171,380	1.02
UniCredit bank, а.д., Србија (custody рачун)	128,604	0.76
Станком со. д.о.о., Београд	117,535	0.70
UniCredit bank, а.д., Србија	100,879	0.60
Европа осигурање а.д., Београд у стечају	86,625	0.52
UniCredit bank, а.д., Србија	83,303	0.50
Остали (1,184 акционара)	1,337,058	7.51
	16,817,956	100.00

Структура акционара Матичне банке према приоритетним акцијама на дан 31. децембра 2016. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
Једно физичко лице	85,140	22.79
Југобанка а.д., Београд (у стечају)	18,090	4.84
Остали (614 акционара)	270,280	72.37
	373,510	100.00

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

35. КАПИТАЛ (наставак)

35.1 Капитал се састоји из (наставак)

Ревалоризационе резерве у износу од 6,439,985 хиљада динара (2015:5,688,871 хиљаду динара) се односе ефекте по основу повећања вредности некретнина на основу процене извршене од стране независног проценитеља у износу од 1,133,209 хиљада динара, нето добитке од вредновања хартија од вредности расположивих за продају у износу од 3,290,188 хиљада динара, актуарске добитке у износу од 88,900 хиљада динара и транслагационе резерве у износу од 1,927,688 хиљада динара.

У току 2016. године исплаћене су дивиденде за преференијалне акције за акционара IFC из 2013. године, у износу од 196,477 хиљада динара.

Одлуком Скупштине Матичне банке број 9520/3ц од 24.05.2016. године извршено је покриће губитка из 2015. године у износу од 6,299,631 хиљаду динара на следећи начин:

- из дела нераспоређеног добитка ранијих година у износу од 156,019 хиљада динара и
- резерви из добити Банке за процењене губитке по билансној активи у износу од 6,143,612 хиљада динара.

Матична банка у 2016. години није вршила исплату дивиденди из 2014. и 2015. године.

Укупна обавеза по основу дивиденди утврђених расподелом добити за 2014. и 2015. годину и ранијих година износи :

- на преференцијалне акције 56,467 хиљада динара и
- на обичне акције 1,934,065 хиљада динара.

24. новембра 2014. године преференцијалне акције са стопом од 6.29% замењене у обичне акције.

Обрачун за исплату дивиденди на приоритетне акције по Годишњем рачуну за 2016. годину базиран на каматној стопи на штедне улоге у динарима орочених на дванаест месеци износи 16,808 хиљада динара.

35.1.а. Корекција података претходне године Матичне банке - губитак и резерве (веза напомена 3.1)

У складу са захтевом МРС 8 који се односио на алокацију ефеката промене методе признавања прихода од камата, есконта и премија хартија од вредности расположивих за продају код Матичне банке, преправљени су упоредни износи презентовани претходне 2015. године на позицији прихода од камата по основу инвестиционих хартија од вредности у износу од 238,273 хиљаде динара. У истом износу коригован је и укупан нето пословни приход као и губитак пре и након опорезивања. Губитак периода након свих корекција износи 6,061,358 хиљада динара. Корекција позиције ревалоризационих резерви за 2015. годину извршена је у износу од 1,143,039 хиљада динара (веза напомена 3.1).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
365 КАПИТАЛ (наставак)**35.2. Зарада-губитак по акцији**

Основна зарада по акцији израчунава се тако што се губитак (добитак) који припада акционарима (матичног правног лица) подели пондерисаним просечним бројем обичних акција у оптицају за период:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Губитак увећан за приоритетне дивиденде	(8,079,990)	(6,084,889)
Просечан пондерисани број акција у току године	<u>16,817,956</u>	<u>16,817,956</u>
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	<u>(480)</u>	<u>(362)</u>

Основни добитак/губитак по акцији за 2016. годину износи 480 динара или 48.04% на номиналну вредност обичне акције, док је за 2015. годину коригован губитак по акцији износио 362 динара или 36.18% на номиналну вредност обичне акције. Повећање губитка зараде по акцији у 2016. у односу на 2015. годину проузрокован је исказаним губитком Матичне банке у текућем пословању у износу од 8,377,636 хиљада динара.

Умањени (разводњени) добитак/губитак-по акцији за 2016. годину износи 480 динара или 48.04% на номиналну вредност обичне акције, док је за 2015. годину губитак износио 362 динара или 36.18% на номиналну вредност обичне акције.

35.3. Кумулативне курсне разлике по основу курсирања инооперација

	Кумулативне курсне разлике на уделе у зависна друштва	Курсне разлике остварене на унутаргрупним транзакцијама	У хиљадама динара Курсне разлике из превођења резултата Биланса успеха са просечног на закључни курс	Укупно (напомена 35.1)
Стање на дан 1. јануара претходне године	<u>1,681,795</u>	<u>70,055</u>	<u>64,192</u>	<u>1,816,042</u>
Повећање	38,768	(9,493)	(5,337)	23,938
Стање на дан 31. децембар претходне године	1,720,563	60,562	58,855	1,839,980
Повећање	<u>107,191</u>	<u>(16,262)</u>	<u>(3,221)</u>	<u>87,708</u>
Стање на дан 31. децембра 2016. године	<u>1,827,754</u>	<u>44,300</u>	<u>55,634</u>	<u>1,927,688</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Послови у име и за рачун трећих лица	4,466,969	4,488,679
Преузете будуће обавезе	35,025,089	30,505,938
Друге ванбилансне позиције	512,478,491	586,833,057
Укупно	551,970,549	621,827,674

36.1 Издате гаранције и акредитиви

Банке, чланице Групе, издају гаранције и акредитиве, којим гарантују трећим лицима измирење обавеза од стране својих клијената. Ови уговори имају уговорено време трајања које најчешће износи до годину дана. Уговорене вредности потенцијалних обавеза су приказане у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Плативе гаранције (напомена 4.1.1)	4,336,212	5,337,033
Чинидбене гаранције (напомена 4.1.1)	6,950,946	6,756,946
Акредитиви	84,143	54,165
Авалиране менице	-	-
Стање на дан 31. децембра	11,371,301	12,148,144

Претходно наведени износи представљају максималан износ губитка који би банке чланице Групе оствариле на датум финансијских извештаја, уколико нико од клијената не би успео да измири уговорене обавезе (напомена 4).

36.2 Структура преузетих обавеза је следећа

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Неискоришћени део одобрених прекорачења по платним и кредитним картицама и прекорачењима по текућим рачунима	9,430,627	9,116,540
Преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите	12,232,330	8,473,442
Остале неопозиве обавезе	1,168,323	767,812
Остале преузете обавезе по уговореној вредности ХОВ	822,508	-
Стање на дан 31. децембра	23,653,788	18,357,794

У оквиру преузетих неопозивих обавеза за неповучене кредите исказан је и интерни однос по основу неискоришћеног кредита одобреног Комерцијалној банци Бања Лука АД у износу од 370.417 хиљада динара. У оквиру неискоришћених одобрених прекорачења по платним картицама исказан је интерни однос по основу бизнис картице КомБанк ИНВЕСТ-а код Матичне банке у износу 200 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (наставак)

36.3 Остале ванбилансне позиције чине средства по пословима у име и за рачун трећих лица и друга ванбилансна актива

Послови у име и за рачун трећих лица у укупном износу од 4,466,969 хиљада динара највећим делом се састоје од средстава комисионих кредита Републике Србије за финансирање стамбених кредита у износу од 3,683,170 хиљада динара, док се остала средства углавном односе на пољопривредне кредите финансиране од стране надлежних министарстава Републике Србије.

У оквиру друге ванбилансне активе у износу од 512,478,291 хиљада динара, Група између осталог исказује примљена материјална средства обезбеђења за пласмане и потраживања у износу од 257,788,827 хиљаде динара, номиналну вредност хартија по *custody* пословима за клијенте Групе у износу од 61,574,024 хиљада динара, номиналну вредност хартија од вредности у портфељу Групе у износу од 138,794,904 хиљада динара, репо пласмане у државне хартије од вредности у износу од 20,000,000 хиљада динара и обвезнице старе девизне штедње, као и износ трајног отписа билансних позиција - кредита и пласмана преносом у ванбиланс у износу од 18,879,642 хиљаде динара. Матична банка, сагласно издатој дозволи за обављање кастоди послова, чува и финансијске инструменте клијената на рачунима хартија од вредности, о чему се води ванбилансна евиденција. По основу ових послова Матична банка не сноси кредитни ризик.

Такође, на позицији друге ванбилансне активе исказује се и вредност примљених материјалних средстава обезбеђења пласмана: стамбених, пословних непокретности и осталих средстава обезбеђења - залоге.

36.4 Судски спорови

На основу стручне процене Сектора правних послова и адвоката који заступају банке чланице Групе, код свих спорова који се воде против чланица Групе у току 2016. године руководства су извршила резервисања за потенцијалне губитке по судским споровима и осталим обавезама у износу од 1,042,094 хиљада динара (напомена 33).

На дан 31. децембра 2016. године, потенцијалне обавезе по основу спорова - основица тужбеног захтева који се воде против чланица Групе процењена је на износ од 2,113,496 хиљада динара (за 385 активних предмета). Руководства чланица Групе не очекују материјално значајне губитке у наредном периоду по основу исхода судских спорова изнад износа за које је извршено резервисање.

Поред тога, чланице Групе воде спорове против трећих лица чији најзначајнији део чини 168,691,636 хиљада динара (за 881 предмет највеће појединачне вредности). Руководства чланица Групе очекују позитивне исходе код већине спорова.

36.5 Преузете обавезе по основу оперативног лизинга су дате у наредној табели

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Преузете обавезе са доспећем до годину дана	506,941	516,997
Преузете обавезе са доспећем од 1 до 5 година	1,121,854	1,179,547
Преузете обавезе са доспећем после 5 година	156,006	136,232
Укупно	1,784,801	1,832,776

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (наставак)

36.6 Порески ризици

Порески системи у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини су у процесима континуиране ревизије и измена. У различитим околностима, порески органи могу имати различите приступе одређеним питањима и могу утврдити додатне пореске обавезе заједно са накнадним затезним каматама и казнама. Руководства чланица Групе сматрају да су пореске обавезе евидентиране у финансијским извештајима правилно исказане.

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке имају Република Србија, која је власник 41.74% обичних акција Банке и EBRD, Лондон која је власник 24.43% обичних акција Матичне банке. Матична банка има три зависна правна лица: Комерцијална банка а.д., Будва, Комерцијална банка а.д., Бања Лука и КомБанк Инвест а.д., Београд.

Правна и физичка лица се сматрају повезаним лицима уколико једно лице има контролу, заједничку контролу или значајан утицај на доношење финансијских и пословних одлука другог правног лица. Повезана лица су и она лица која су под заједничком контролом истог матичног правног лица. Матична банка обелодањује односе са повезаним лицима са Групом према методологији Народне банке Србије.

У оквиру редовног пословања Групе обавља се изванредан број банкарских трансакција са повезаним лицима. Оне укључују кредите, депозите, инвестиције у власничке хартије од вредности и дериватне инструменте, трансакције платног промета и друге банкарске послове.

Трансакције са повезаним лицима обављене су по комерцијалним и тржишним условима.

Консолидоване трансакције са зависним лицима су приказане у напмени 6.1.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д., БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА

37.1. Кредити и потраживања од повезаних лица

Пласмани	У хиљадама динара					
	2016.			2015.		
	Билансно	Ванбилансно	Укупно	Билансно	Ванбилансно	Укупно
Ласта д.о.о., Сомбор	347	-	347	1,010	-	1,010
ВИШ траде д.о.о., Вршац	-	-	-	1,763	919	2,682
Адвокат Ристић Саша, Крушевац	1	-	1	1	-	1
МЕПЛАСТ д.о.о., Крушевац	1	-	1	132	-	132
МЕНТА д.о.о., Ниш	1	6,000	6,001	1	6,000	6,001
ЈОУ М&М д.о.о., Београд	-	-	-	1	-	1
GP Соmpanу doo	-	-	-	1	-	1
НОВА ПЕКАРА доо УЖИЦЕ	1	-	1	1	-	1
ЗЛАТИБОРСКИ КАТУН БЕОГРАД	1	-	1	-	-	-
Физичка лица	460,580	67,428	528,008	87,565	17,140	104,705
Укупно	460,932	73,428	534,360	90,475	24,059	114,534
Обавезе	Депозити	Примљени кредити	Укупно	Депозити	Примљени кредити	Укупно
Ласта д.о.о., Сомбор	2,600	-	2,600	1,618	-	1,618
ВИШ траде д.о.о., Вршац	13	-	13	6	-	6
Адвокат Ристић Саша Крушевац	2	-	2	1	-	1
МЕПЛАСТ д.о.о., Крушевац	733	-	733	1,240	-	1,240
МЕНТА д.о.о., Ниш	1,237	-	1,237	516	-	516
АВD СОМРАNУ д.о.о., Београд - у ликвидацији	-	-	-	12	-	12
Анфибија	-	-	-	4	-	4
ЈОУ М&М д.о.о., Београд	-	-	-	26	-	26
Нова пекара д.о.о., Ужице	801	-	801	788	-	788
Владан Перишић СР Електрон, Зрењанин	21	-	21	22	-	22
Горан Дамњановић, МАРВИН+АЗАМИТ КРУШЕВАЦ	7	-	7	12	-	12
МАТО СЗР УЖИЦЕ	-	-	-	1	-	1
ММ Енерго 2010 д.о.о., Ужице	800	-	800	14	-	14
ЗЛАТИБОРСКИ КАТУН БЕОГРАД	16	-	16	-	-	-
ЕВRД (напомена 32)	-	4,586,114	4,586,114	-	3,301,280	3,301,280
International Finance Corporation (напомена 32)	-	6,173,615	6,173,615	-	7,905,696	7,905,696
Физичка лица	505,350	-	505,350	339,075	-	339,075
Укупно	511,580	10,759,729	11,271,309	343,335	11,206,976	11,550,311

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

37.2. Приходи и расходи од повезаних лица

	2016.		
	Кamate	Накнаде	Укупно
Приходи			
ABD COMPANY Д.О.О., Београд - у ликвидацији	-	2	2
Ласта Д.О.О., Сомбор	61	188	249
ВИШ траде Д.О.О., Вршац	14	10	24
Адвокат Ристић Саша Крушевац	-	6	6
МЕПЛАСТ Д.О.О., Крушевац	2	55	57
МЕНТА Д.О.О., Ниш	-	333	333
Нова пекара Д.О.О., Ужице	-	73	73
Горан Дамњановић МАРВИН+АЗАМИТ, Крушевац	-	25	25
ММ Енерго 2010 Д.О.О., Ужице	-	28	28
Владан Перишић СР Електрон, Зрењанин	-	6	6
ЗЛАТИБОРСКИ КАТУН БЕОГРАД	-	56	56
Физичка лица	28,123	9,122	37,245
Укупно приходи	28,200	9,904	38,104
Расходи			
Ласта Д.О.О., Сомбор	2	-	2
ЕВРД	134,645	914	135,559
International Finance Corporation	374,220	35,354	409,574
МЕПЛАСТ Д.О.О., Крушевац	1	-	1
МЕНТА Д.О.О., Ниш	1	-	1
Нова пекара Д.О.О., Ужице	1	-	1
ММ Енерго 2010 Д.О.О., Ужице	1	-	1
Физичка лица	5,739	6,184	11,923
Укупно расходи	514,610	42,452	557,062
Нето расходи	(486,410)	(32,548)	(518,958)
2015.			
	Кamate	Накнаде	Укупно
Приходи			
ABD COMPANY Д.О.О., Београд - у ликвидацији	-	1	1
Ласта Д.О.О., Сомбор	259	212	471
ВИШ траде Д.О.О., Вршац	59	88	147
ДЕСК Д.О.О., Београд	-	33	33
Адвокат Ристић Саша Крушевац	-	6	6
МЕПЛАСТ Д.О.О., Крушевац	43	46	89
МЕНТА Д.О.О., Ниш	-	308	308
МАТО СЗР УЖИЦЕ	-	6	6
JOY M&M Д.О.О., Београд	-	11	11
Нова пекара Д.О.О., Ужице	-	150	150
ММ Енерго 2010 Д.О.О., Ужице	-	3	3
Горан Дамњановић МАРВИН+АЗАМИТ, Крушевац	-	19	19
Владан Перишић СР Електрон, Зрењанин	-	4	4
Универзитет Сингидунум	-	1	1
ЕВРД	-	77	77
Физичка лица	7,013	5,530	12,543
Укупно приходи	7,374	6,495	13,869
Расходи			
Ласта Д.О.О., Сомбор	7	37	44
ВИШ траде Д.О.О., Вршац	-	63	63
МЕПЛАСТ Д.О.О., Крушевац	5	-	5
МЕНТА Д.О.О., Ниш	5	-	5
ЕВРД	136,345	-	136,345
International Finance Corporation	371,601	585	372,186
Физичка лица	6,967	4,636	11,603
Укупно расходи	514,930	5,321	520,251
Нето расходи	(507,556)	1,174	(506,382)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

37.3 Бруто и нето примања руководства чланица Групе и укупне накнаде чланова Управних и Одбора за ревизију су следећа

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Бруто примања		
Руководства	207,762	163,191
Нето примања		
Руководства	169,685	129,437
Бруто примања		
Управни и Одбори за ревизију	46,455	49,700
Нето примања		
Управни и Одбори за ревизију	29,263	33,113

У току 2016. године дошло је до измене чланова Извршног одбора Матичне банке и извршних директора Комерцијалне банке а.д. Будва и Комерцијалне банке Бања Лука и по том основу исплаћене су уговорене накнаде за споразумни раскид са третманом зараде, што је директно утицало на пораст исказаних бруто и нето примања.

Чланице Групе су одобриле кредите руководству чланица Групе и члановима Управних и Одбора за ревизију у укупном износу од 44,508 хиљада динара (2015. године: 130,200 хиљада динара).

38. НЕУСАГЛАШЕНИ ИЗВОДИ ОТВОРЕНИХ СТАВКИ И НЕРЕАЛИЗОВАНЕ ДИВИДЕНДЕ

Неусаглашени изводи отворених ставки

На основу анализе извршеног редовног Годишњег пописа на дан 31. децембра 2016. године, Матична банка има неусаглашене изводе отворених ставки за 24 клијента са наведеним разлогом оспоравања.

Неусаглашени изводи за седам клијената односе се на клијенте који оспоравају износ потраживања за дате авансе, потраживања по основу издатих фактура, потраживања по основу закупнине у укупном износу од 15,186 хиљада динара. Потраживања по овом основу исправљена су у пуном износу.

За четири клијента неусаглашени износи односе се на ванбилансне ставке исказаних неопозивих обавеза за неповучене кредите, оспоравање износа приказаних у писму о намерама, оспоравање салда на појединим партијама гаранција на дан 31.12.2016. у укупном износу од 28,355 хиљада динара.

Тринаест клијента оспорава износе: потраживања по основу накнада домаћег и платног промета са иностранством, износ доспелог ануитета, начина обрачуна затезне камате у укупном износу од 2,113 хиљада динара.

Износ исправки вредности за потраживања која су оспорена (и износ резервисања за билансне ставке) одређен је политиком кредитног ризика Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

**38. НЕУСАГЛАШЕНИ ИЗВОДИ ОТВОРЕНИХ СТАВКИ И НЕРЕАЛИЗОВАНЕ ДИВИДЕНДЕ
(наставак)**

Неусаглашени изводи отворених ставки (наставак)

Матична банка је у континуираном процесу усаглашавања оспорених ставки.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука и КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд немају неусаглашене изводе отворених ставки.

Комерцијална банка а.д., Будва има два неусаглашена извода отворених ставки у износу од 148 хиљада динара.

Нереализоване дивиденде

Нереализоване дивиденде за исплату у 2016. години износе:

- из 2014. године 1,934,065 хиљада динара за преференцијалне акције и 28,686 хиљада динара за приоритетне) (напомена 34).
- потенцијалне обавезе за исплату приоритетних дивиденди на основу обрачуна за 2015. годину износе 23,530 хиљада динара (напомена 35.1).

Потенцијалне обавезе за исплату приоритетних дивиденди на основу обрачуна за 2016. годину износе 16,808 хиљада динара (напомена 35.1).

39. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Догађаји након датума биланса стања Матичне банке:

У складу са пресудом Врховног касационог суда Прев.бр 275/2015 од 06.10.2016. године којом је усвојена ревизија Комерцијалне банке, а ради исплате Банци свих средстава која су путем принудне наплате скинута са рачуна Банке у корист клијента Интерекспорт-стечајна маса Београд, (по основу Решења о извршењу привредног суда у Београду И-166/15 од 17.09.2015. године), Банка је дана 24.02.2017. године примила уплату у износу од 562,745 хиљада динара. Уплатом на рачун Банке клијент Интерекспорт - стечајна маса извршио је надокнаду претходно примљеног износа од 560,837 хиљада динара увећаног за судске трошкове и таксе у износу од 1,907 хиљада динара.

На редовној седници Скупштине Банке која је одржана дана 25.01.2017. године донета је одлука о продаји акција из портфолиа Банке у следећим правним лицима: Јубмес банка а.д. Београд, Политика а.д. Београд, Компанија Дунав осигурање а.д.о. Београд, Београдска берза ад Београд и Тржиште новца а.д. Београд.

Банка је у поступку избора новог члана Извршног одбора задуженог за позицију CFO (Главни финансијски извршилац).

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д., Будва:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране Комерцијалне банке а.д., Будва.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

39. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА (наставак)

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д., Бања Лука:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране Комерцијалне банке а.д., Бања Лука.

Догађаји након датума биланса стања КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Друштво за управљање инвестиционим фондом:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања од стране КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд.

Није било других значајних догађаја после датума извештајног периода који би захтевали корекције или обелодањивање у Напоменама уз приложене Консолидоване финансијске извештаје Банке на 31. децембар 2016. године.

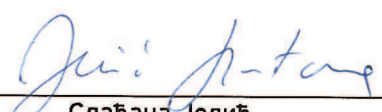
40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

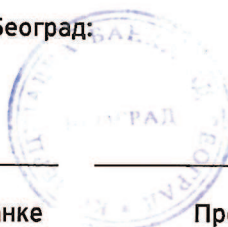
Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2016. и 2015. године за поједине главне валуте су:

	Званични курс Народне банке Србије		Просечни курс Народне банке Србије	
	2016.	2015.	2016.	2015.
USD	117.1353	111.2468	-	-
EUR	123.4723	121.6261	123.1015	120.7441
CHF	114.8473	112.5230	-	-
BAM	63.1304	62.1864	62.9408	61.7355

Ови консолидовани финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 22. марта 2017. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

Слађана Јелић
Заменик председника Извршног одбора Банке

Alexander Picker
Председник Извршног одбора

